

PRZYJACIEL

Podręcznik do stopnia

ZHA

PROGRAM, WYMAGANIA, MATERIAŁY DODATKOWE

Spis Treści

Cele	3
Hasło, motto, przyrzeczenie, prawo Pathfinder	4
W jaki sposób pracować z tym podręcznikiem	5
Roczny plan pracy	6
Przyjaciel wymagania	8
Szczegóły wymagań:	
Ogólne	11
Rozwój duchowy	21
Służenie innym	44
Rozwój przyjaźni	49
Zdrowie i kondycja fizyczna	53
Rozwój organizacji i przywództwa	60
Poznawanie przyrody	62
Życie w terenie	77
Wzbogacanie stylu życia	113

CELE

Dostarczenie możliwości harcerzom:

- aby mogli dowiedzieć się, że Bóg ich kocha i troszczy się o wszystkich ludzi,
- aby pomóc im zrozumieć, że Chrystus jest największym objawieniem Boga,
- aby wzbudzić w nich świadomość, że Kościół interesuje się każdym z nich indywidualnie,
- aby umożliwić im osobisty wzrost i rozwój poprzez relacje interpersonalne w wybranych dziedzinach,
- aby mogli rozwijać większą świadomość potrzeb społeczności, w której żyją i aby pomóc im znaleźć sposoby uczestniczenia w wypełnianiu tych potrzeb,
- aby pomóc im w rozwijaniu pragnienia realizacji celu we wszystkim, co robią oraz aby pobudzać w nich chęć do aktywnego uczestnictwa w całym programie na stopień Przyjaciela.

Hasło

„Zanieść Poselstwo Adwentowe całemu światu w moim pokoleniu”.

Motto

„Albowiem miłość Chrystusa przynagla nas”.

Przyrzeczenie:

Przez łaskę Bożą
Będę czysty, uprzejmy i prawy
Będę zachowywać Prawo Pathfinder
Będę sługą Boga i przyjacielem człowieka.

Prawo Pathfinder:

1. Będę rozpoczynał dzień nabożeństwem.
2. Będę wykonywał swoje obowiązki starannie i sumiennie.
3. Będę dbał o swoje zdrowie.
4. Będę dbał o czystość sumienia.
5. Będę uprzejmy i posłuszny.
6. Będę godnie zachowywać się w świątyni.
7. Będę miał pieśń w swoim sercu.
8. Będę wypełniał wolę Bożą.

W JAKI SPOSÓB PRACOWAĆ Z TYM PODRĘCZNIKIEM:

Aby pomóc instruktorom w przekształceniu programu do zdobywania stopnia (listy wymagań) na konkretny plan nauczania, zebraliśmy w tym podręczniku informacje – jak zaplanować i wykonać tę pracę w ciągu jednego roku szkolnego, wykorzystując do tego 30 - 35 minutowe odcinki czasu (część zbiórki).

Układając swój plan pamiętaj, że rok harcerski, generalnie pokrywa się z rokiem szkolnym. W niektórych krajach oznacza to, że tylko część roku dostępna jest na zbiórki, podczas gdy w innych krajach nie jest to ograniczone w ten sposób, jednak by ująć wszystko w jednym miejscu, plan ten rozłożono w harmonogramie na min 20 tygodni. Wszystkie drużyny i zastępy zachęcamy jednak do dostosowania poniższego planu do ilości zbiórek, które są w stanie zorganizować.

W czasie roku mogą być zorganizowane dodatkowe diecezjalne, krajowe lub międzynarodowe wydarzenia, np.: rajdy, biwaki, obozy, zloty (krajowe i międzynarodowe). Plan nauczania nie jest ułożony tak, aby wymagane było ukończenie niektórych zajęć na w/w wydarzeniach, jednak niektóre z wymagań pozwalają na przeprowadzenie ich w trakcie takich spotkań.

Czas wakacji zwykle jest wykorzystany na duże zloty, obozy ogólnokrajowe czy międzynarodowe, jednak instruktorzy powinni starać się wykorzystać ten czas maksymalnie, w miarę możliwości. Więcej szczegółów na ten temat znajdziesz w Podręczniku Kadry Pathfinder.

WAŻNA UWAGA: Podręcznik, który trzymasz w rękach ma dostarczyć ci jedynie ***wskazówki***. Oznacza to, że zachęcamy cię do modyfikacji, adaptacji, dopasowania konkretnie do twojej sytuacji, dostępnych materiałów i możliwości.

ROCZNY PLAN PRACY

Kolejna zbiórka lub tydzień	Przykładowy Program	Strona w podręczniku
1	Przyrzeczenie – wyjaśnienie i początek uczenia się Wprowadzenie do książki „Na radosnym szlaku” Wprowadzenie do Klubu Książki Członkostwo i składki	11 17 17 11
2	Przypomnienie i recytacja Przyrzeczenia Omówienie Prawa, hymnu Pathfinder i narodowego Wprowadzenie do lin i węzłów Wprowadzenie do Klejnotu Biblijnego	11 11,19,50 77 28
3	Księgi Starego Testamentu – Omówienie historii i początek uczenia się Węzły – kontynuacja Zachęta do przyprowadzenia dwóch gości	21 78 48
4	Księgi Starego Testamentu Przypomnienie i dokończenie węzłów Wprowadzenie do sprawności z działu Przyroda – do ukończenia w domu Jak rozbić namiot i przygotować obozowe posłanie	21 77 62 91-96
5	Biwak – z noclegiem Przypomnienie ksiąg Starego Testamentu Rozbijanie i składanie namiotu; przygotowanie obozowego posłania 2 km trasa oznakowana znakami patrolowymi	81 21 91-96 101
6	Sprawdzanie wyszukiwania ksiąg Starego Testamentu Sprawdzenie postępów w czytaniu książki „Na radosnym szklaku” Sprawdzenie postępów w Klubie Książki Zasady zdrowej diety i rozpoczęcie projektu na temat grup żywności – (do ukończenia w domu)	21 17 17 53,55
7	Rozpoczęcie sprawności z działu Sztuka i Rzemiosło 10 kwiatów /10 owadów	113 76
8	Dn 1,8 – wyjaśnienie, uczenie się, zajęcia Sprawność – z działu Sztuka i Rzemiosło (kontynuowane przez kilka zbiórek)	53 113
9	Biwak – Wyjaśnienie i uczenie się Ps 23 lub Ps 46 Rozpalanie ogniska – podtrzymywanie ognia 8 rzeczy, które należy zrobić w przypadku zgubienia się	81,31 104 99

	Oczyszczanie wody. Jezus jako Woda Życia.	68,72
10	Wybór i omówienie postaci ze Starego Testamentu Zasady pieszej turystyki Rozpoczęcie sprawności z działu Umiejętności Zawodowe	40 96 113
11	Przypomnienie i recytacja Ps 23 lub Ps 46 Przypomnienie ksiąg Starego Testamentu Ogólne zasady bezpieczeństwa	31 21 83
12	Rozpisanie nabożeństw z czytaniem książki „Doświadczenia i Widzenia” 3-godzinna wycieczka	33 60
13	Sprawdzian z ogólnych zasad bezpieczeństwa Przypomnienie węzłów, 5 szybkich węzłów	83 78,108
14	Cechy dobrego przyjaciela Planowanie 2 godzin służby Omówienie „jak być dobrym obywatelem w domu i szkole”	49 44 46
15	Biwak Przypomnienie ksiąg Starego Testamentu Przypomnienie Ps 23 lub Ps 46 Przypomnienie Dn 1,8 Budowa obozowego szałasu, omówienie: Jezus jako miejsce naszego schronienia Pieczony, smażony i gotowany obozowy posiłek	81 21 31 54 69,74 111
16	Dokończenie zadań z książki „Doświadczenia i Widzenia” Sprawozdanie i wyniki 2 godzin służby	33 44
17	Egzamin z Klejnotu Biblijnego	28
18	Sprawność Początkujący Pływak (UWAGA: to może wymagać kilku dodatkowych spotkań)	56
19	Wykreślanka – „Doświadczenia i Widzenia” Weryfikacja postępów w sprawnościach – dokończenie, jeśli potrzeba Sprawdzenie postępu czytania książki „Na radosnym szlaku” – dokończenie Sprawdzenie postępu w Klubie Książki – dokończenie	37 56,62,113 17 17
20	10 zasad bezpiecznego używania – nóż i siekiera Maniery przy stole	106 50

PRZYJACIEL WYMAGANIA

I. OGÓLNE

1. Wiek 10 lat / IV klasa szkoły podstawowej.
2. Aktywny harcerz PATHFINDER lub uczestnik grupy młodzieży.
3. Zna na pamięć i potrafi wyjaśnić Przyrzeczenie i Prawo PATHFINDER.
4. Przeczytał książkę „Na radosnym szlaku" L. Maxwell'a lub podobną na temat Przyrzeczenia i Prawa.
5. Posiada aktualny certyfikat Klubu Książki.

Zaawansowane

*Zna, śpiewa lub gra oraz potrafi wyjaśnić znaczenie hymnu PATHFINDER.

II. ROZWÓJ DUCHOWY

1. Potrafi wymienić, znaleźć i podzielić na 5 części księgi Starego Testamentu.
2. Posiada aktualny certyfikat Klejnotu Biblijnego.
3. Zna na pamięć i potrafi wyjaśnić Psalm 23 lub 46.
4. Podczas kilku spotkań modlitewnych przeczytał z rodzicami historyczny wstęp do książki „Doświadczenia i Widzenia" E. G. White. Sporządził listę głównych wydarzeń podczas formowania się Kościoła ADS lub wykonał inne zadanie.

Zaawansowane

*Wypełnił wykreślankę opartą na wstępie do książki „Doświadczenia i Widzenia" E. G. White.

**Na podstawie życia Józefa, Estery, Jonasza lub Rut potrafi ukazać Jezusa jako troszczącego się i ratującego nas pasterza (wybierz jedną postać).

III. SŁUŻENIE INNYM

1. W porozumieniu z instruktorem zaplanował spędzenie co najmniej 2 godzin na wykonaniu dowolnych 2 zadań, wyrażając w ten sposób swoją przyjaźń komuś w potrzebie zamieszkującemu w okolicy:
   a. Odwiedził kogoś, kto potrzebuje przyjaźni.
   b. Pomógł komuś w potrzebie.
   c. Z pomocą innych poświęcił pół dnia przy projekcie w lokalnej społeczności, szkole lub zborze (kościele).
2. Udowodnił, że jest dobrym obywatelem w domu i w szkole.

Zaawansowane

*Przyprowadził dwóch gości na lekcję Szkoły Sobotniej lub spotkanie harcerzy (zbiórkę).

IV. ROZWÓJ PRZYJAŹNI

1. Zrobił listę 10 cech dobrego przyjaciela; opowiedział o 4 sytuacjach z życia codziennego, w których zastosował „złotą zasadę".
2. Zna na pamięć hymn narodowy i potrafi wyjaśnić jego znaczenie.

Zaawansowane

*W grupie osób w różnym wieku zademonstrował właściwe maniery przy stole.

V. ZDROWIE I KONDYCJA FIZYCZNA

1. Wykonał następujące zadania:
   a. Omówił zasady wstrzemięźliwości w życiu Daniela lub uczestniczył w prezentacji lub sztuce (przedstawieniu) na podstawie tekstu Dan 1.
   b. Nauczył się na pamięć i wyjaśnił tekst Dn 1,8 oraz opisał na karcie zobowiązania, dlaczego wybrał styl życia stojący w harmonii z prawdziwymi zasadami wstrzemięźliwości.
2. Zna reguły zdrowej diety i wykonał diagram pokazujący podstawowe grupy żywności.
3. Zdobył sprawność Początkujący Pływak.

Zaawansowane

*Szkolenie HIV/AIDS.

VI. ROZWÓJ ORGANIZACJI I PRZYWÓDZTWA

1. Zaplanował i zrealizował 3-godzinną lub 8 km wycieczkę pieszą. Zaplanował realizację wymagań z części POZNAWANIE PRZYRODY, ŻYCIE W TERENIE lub jednej ze sprawności z działu PRZYRODA.

VII. POZNAWANIE PRZYRODY

1. Zdobył jedną z następujących sprawności: Koty, Psy, Ssaki, Nasiona, Ptaki domowe.
2. Zna różne metody oczyszczania wody i potrafi zbudować obozowe schronienie (szałas). Potrafi wyjaśnić, co oznacza to, że Jezus jest żywą wodą i miejscem naszej ucieczki.

Zaawansowane

*Zna i potrafi zidentyfikować 10 polnych kwiatów i 10 owadów w swojej okolicy.

VIII. ŻYCIE W TERENIE

1. Potrafi wyjaśnić, jak zbudowane są liny. Potrafi zademonstrować, jak właściwie dbać o linę. Opanował i zna praktyczne zastosowanie następujących węzłów: zwykły (supeł), babski, prosty (płaski), poślizgowy, kokarda, sztyk, wyblinka, ratowniczy.
2. Spędził jedną noc na biwaku.
3. Ukończył test z ogólnych zasad bezpieczeństwa.
4. Potrafi rozkładać i zwijać namiot. Potrafi zrobić obozowe posłanie.
5. Zna 10 zasad turystyki pieszej. Wie, co należy robić w przypadku zgubienia się.
6. Poznał znaki patrolowe. Przygotował trasę 2 km, którą przeszli inni. Przeszedł trasę 2 km przygotowaną przez kogoś.

Zaawansowane

*Wykorzystując naturalne materiały rozpalił ognisko jedną zapałką, pilnując ognia aż do całkowitego rozpalenia.

**Potrafi właściwie obchodzić się z nożem i siekierą. Zna 10 zasad ich bezpiecznego używania.

***Potrafi wiązać 5 szybkich węzłów.

****Potrafi zademonstrować umiejętności przygotowania pieczonego, gotowanego i smażonego posiłku obozowego.

IX. WZBOGACANIE STYLU ŻYCIA

1. Zdobył jedną nową sprawność z działu SZTUKA I RZEMIOSŁO.

Zaawansowane

*Zdobył jedną nową sprawność z działu UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE lub GOSPODARSTWO ROLNE

WYMAGANIA OGÓLNE

PUNKT 1
Wiek 10 lat / IV klasa szkoły podstawowej.

Wyjaśnienie:
Program na stopień Przyjaciela został opracowany dla przeciętnego 10-cio letniego dziecka i jest dostosowany do jego fizycznych i umysłowych możliwości. Rozpoczęcie realizacji tego programu przed optymalnym okresem 10 lat może spowodować pewne trudności i najprawdopodobniej zmniejszy zainteresowanie dziecka do programów na kolejne stopnie, podczas trudnego okresu dorastania. Juniorzy w wieku 9 lat mogą rozpocząć próbę na stopień Przyjaciela pod warunkiem:

a. Chodzą do IV klasy szkoły podstawowej lub jej odpowiednika.
b. Rozpoczynają próbę na początku semestru, w którym przypadają jej/jego 10 urodziny.

Wskazówka: Niektóre Wydziały/Unie ustalają tylko klasę szkoły. W takim przypadku, stopień Przyjaciela przeznaczony jest dla uczniów IV klasy Szkoły Podstawowej niezależnie od ich wieku.

PUNKT 2
Aktywny harcerz PATHFINDER lub uczestnik grupy młodzieży.

Wyjaśnienie:
„Aktywny harcerz PATHFINDER” oznacza że harcerz:

a. Opłaca regularnie składki członkowskie
b. Uczestniczy w co najmniej 75% spotkań drużyny

Harcerz powinien wspierać ruch Pathfinder swoim wpływem jak i środkami materialnymi. A swój udział w odpowiedzialności za drużynę powinien traktować jako wyzwanie, które przed nim postawiono.

PUNKT 3
Zna na pamięć i potrafi wyjaśnić Przyrzeczenie i Prawo PATHFINDER.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Ta zbiórka poświęcona jest na przedstawienie i wyjaśnienie Przyrzeczenia i Prawa Pathfinder. Zwykle uczenie się na pamięć odbywa się jako praca domowa, poza zbiórkami. Zdobywając stopień Ochotnika, harcerz poznaje Przyrzeczenie i Prawo Pathfinder, zatem ten punkt jest przypomnieniem wiedzy zdobytej wcześniej.

Wyjaśnienie:

Każdy chłopiec i dziewczynka powinni mieć kodeks, poprzez który kształtują swoje życie. Dla adwentystycznej młodszej młodzieży właśnie Prawo i Przyrzeczenie Pathfinder jest tym kodeksem. Dlatego należy przedstawić je harcerzom i harcerkom, a następnie dołożyć wszelkich starań, aby pomóc im wprowadzić te zasady w życie. Tak jak każdy naród ma swoją konstytucję, tak Prawo i Przyrzeczenie Pathfinder są konstytucją ruchu Pathfinder na całym świecie. Wszyscy harcerze zrzeszeni w ruchu Pathfinder powinni postępować według tej konstytucji, która reguluje każdy rodzaj aktywności. Każdy chłopiec i dziewczynka powinni żyć zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem. Harcerze w mundurze powinni salutować podczas recytowania Przyrzeczenia poprzez uniesienie swojej prawej dłoni na wysokość barku.

Przyrzeczenie PATHFINDER:

Przez łaskę Bożą
Będę czysty, uprzejmy i prawy
Będę zachowywać Prawo Pathfinder
Będę sługa Boga i przyjacielem człowieka.

Wskazówka: Tam gdzie powyższe Przyrzeczenie jest używane jako Przyrzeczenie Młodzieży w Stowarzyszeniu Adwentystycznej Młodzieży Młodszej (AJY), słowo Pathfinder może zostać zastąpione poprzez „Junior" lub „AJY".

Znaczenie Przyrzeczenia:

„Przez łaskę Bożą" – oznacza, że będę polegać na Nim, wiedząc że Jego siła jest doskonała w mojej słabości. Oznacza to, że tylko polegając na Bogu jestem w stanie wypełniać Jego wolę. Oznacza to, że tylko przez łaskę jesteśmy zbawieni od naszych grzechów poprzez potęgę Jezusa Chrystusa naszego Zbawiciela i Odkupiciela.

„Będę czysty" – oznacza, że uniosę się ponad ten grzeszny świat, w którym żyję i będę prowadzić moje życie w czystości słów i czynów, które mogą uczynić innych ludzi szczęśliwymi.

„Będę uprzejmy” – oznacza, że będę delikatny i uprzejmy nie tylko dla moich kolegów, braci, sióstr, ludzi, ale tak samo do całego stworzenia Bożego.

„Będę prawy” – oznacza, że będę uczciwy i prawy w nauce, pracy i zabawie oraz że zawsze można liczyć na to, że będę się starał wykonać to co do mnie należy jak najlepiej potrafię.

„Będę zachowywać Prawo Pathfinder” – oznacza, że będę poszukiwać znaczenia Prawa Pathfinder i będę starać się żyć według jego ducha, zdając sobie sprawę z tego, że posłuszeństwo prawu jest podstawą każdej organizacji.

„Będę sługą Boga” – oznacza, że sam/sama sobie przyrzekam służyć Bogu w pierwszej kolejności, do końca i najlepiej jak potrafię we wszystkim do czego zostanę wezwany aby być lub zrobić.

„Będę przyjacielem człowieka” – oznacza, że będę żyć aby uszczęśliwiać innych i będę postępować wobec nich tak, jak sam chciałbym aby oni mnie traktowali.

Prawem Pathfinder jest dla mnie to, że:

1. Będę rozpoczynał dzień nabożeństwem.
2. Będę wykonywał swoje obowiązki starannie i sumiennie.
3. Będę dbał o swoje zdrowie.
4. Będę dbał o czystość sumienia.
5. Będę uprzejmy i posłuszny.
6. Będę godnie zachowywać się w świątyni.
7. Będę miał pieśń w swoim sercu.
8. Będę wypełniał wolę Bożą.

Znaczenie Prawa:

Będę rozpoczynał dzień nabożeństwem.

[Ten punkt Prawa w angielskim podręczniku brzmi „Keep the Morning Watch”, wg komentarza w podręczniku do stopnia Przyjaciel „Morning Watch” jest to zbiór pobudek (czytanek) opracowanych specjalnie dla juniorów do osobistego nabożeństwa na każdy dzień. W języku polskim dostępne są podobne opracowania, np. książka „Każdy dzień z Jezusem. 365 historii dla dzieci i nastolatków.” Można wykorzystać także inne zbiory pobudek porannych, jednak przede wszystkim wszelkie takie pobudki powinny kierować uwagę juniorów na Boga i Jego Słowo. – przyp. tłum.]

Każdy chłopiec i dziewczynka powinni mieć czas na modlitwę i studium biblijne każdego dnia. Najlepszym sposobem aby rozpocząć dzień to osobiste nabożeństwo – przeczytanie fragmentu Biblii i modlitwa.

Pierwszym pokarmem jaki potrzebuję jest Słowo Boże. Będę studiować i rozmyślać nad nim i sprawię, że to będzie częścią moich codziennych nabożeństw.

Będę się modlić, dziękując Bogu za Jego błogosławieństwa, zanosząc prośby w moich sprawach i sprawach innych. Bóg obiecał, że mnie wysłucha.

Będę dzielić się z moją rodziną i innymi ludźmi tym, czego nauczyłem się ze Słowa Bożego. Chcę by Jezus powrócił wkrótce i chcę aby inni poznali Go osobiście tak jak ja. Będę rozpoczynał dzień nabożeństwem, ponieważ wierzę że jest to Boży plan by wzbogacić moje życie i przygotować mnie do Jego królestwa.

Będę wykonywał swoje obowiązki starannie i sumiennie. „Świat potrzebuje ludzi nie tyle o wielkim rozumie, ile o szlachetnym charakterze". (Ellen G. White „Wychowanie", s. 159, Wydanie I Warszawa 1992 r.)
„Charakter ukształtowany na podobieństwo Boże jest jedynym skarbem, który możemy zabrać z tego do następnego świata. Ci, którzy postępują zgodnie ze wskazówkami Chrystusa, będą mu posłuszni również na Nowej Ziemi. W Raju, wraz z upływem czasu będziemy coraz doskonalsi. Jak ważne jest więc właściwe kształtowanie charakteru w tym życiu." (Ellen G. White, „Poselstwp do młodzieży", s. 100-101)
Zauważając tę wielką potrzebę na świecie i w moim życiu nie będę obawiał się niczego, co jest moim obowiązkiem. Będę sumiennie spełniał swoje obowiązki w domu, w szkole i w kościele. Będę okazywał sportowe koleżeństwo podczas gier i zabaw oraz zawsze będę starał się czynić wszystko najlepiej jak potrafię.
Będę czynił to, co do mnie należy sumiennie, trzymając się z dala od kłopotów, troszcząc się o swoje pieniądze, dbając o to, co nie należy do mnie i z wiarą wypełniając swoje obowiązki.

Będę dbał o swoje zdrowie. *„Jedną z największych pomocy w doskonaleniu czystego i szlachetnego charakteru młodzieży, jest krzepkie zdrowie fizyczne. Wzmacnia ono młodzież w kontrolowaniu swych apetytów i powstrzymuje od nadużyć".* (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 255)
Zdaję sobie sprawę, że podczas mojej młodości jest czas na utrwalanie się dobrych zwyczajów, nauki samokontroli i zachowania zdrowego ciała. Również wiem o tym, że moje ciało jest świątynią Ducha Świętego i że zaufałem Jego opiece. Moją powinnością jest nauczenie się zasad i norm, które pomogą mi żyć szczęśliwie i w wolności od występków i zepsucia świata.
Będę starał się utrzymywać swoje ciało silnym poprzez głębokie oddychanie, ćwiczenia, odpowiednią dietę i ubiór oraz przez powstrzymywanie się od używania alkoholu, tytoniu, narkotyków, herbaty i kawy.

Będę dbał o czystość sumienia*.* W Fort Lincoln, Washington, DC stoi posąg Chrystusa, który wydaje się jakby patrzył we wszystkich kierunkach. Niezależnie od tego gdzie stoisz oczy Pana zawsze spoczywają na tobie. Biblia mówi: *„Oczy Pana są na każdym miejscu i śledzą złych i dobrych"* (Prz 15,3).

Dbanie o czystość sumienia oznacza, że bez względu na to gdzie jesteśmy, czy wśród ludzi czy w ciemnych zakamarkach naszego życia, możemy popatrzeć bez obaw i strachu prosto w oczy Jezusowi. Adam i Ewa uciekli przed obecnością Boga. Nie mogli spojrzeć Mu w twarz, ponieważ zgrzeszyli. W celu zachowania czystości sumienia, nie mogę kłamać lub oszukiwać. Będę mówił prawdę, nawet jeśli jest ona bolesna. Będę pogardzał obłudnymi myślami i nieprzyzwoitymi rozmowami.

Będę uprzejmy i posłuszny – *„Złota zasada jest podstawą prawdziwej uprzejmości, a jej najprawdziwszą ilustrację znajdziemy w życiu i charakterze Jezusa. Ach, cóż za promienie delikatności i piękna lśniły w codziennym życiu naszego Zbawiciela! Jakaż słodycz spływała z Jego majestatu! Ten sam duch będzie objawiał się w Jego dzieciach."* (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 420)
Chcę być uprzejmy, ponieważ uprzejmość jest miłością promieniującą z serca, które odbija miłość Jezusa. Będę zawsze uprzejmie witał się ze wszystkimi i zawsze będę gotowy pomóc komuś nieznajomemu, starszemu, choremu, biednemu i mniejszemu ode mnie.
Rozumiem, że posłuszeństwo wobec Boga musi zajmować pierwsze miejsce, posłuszeństwo wobec rodziców drugie i następnie posłuszeństwo wobec nauczycieli oraz innych przełożonych. Chcę naśladować Jezusa, który był posłuszny aż do śmierci na krzyżu. Jezus przyszedł wypełnić misję i był posłuszny swemu niebieskiemu Ojcu.

Będę godnie zachowywał się w świątyni – W czasie kiedy Mojżesz udał się na spotkanie z Bogiem, aby otrzymać Dekalog, Izraelici mieli za zadanie uświęcić się i wyprać swoje szaty. Mieli stanąć pełni czci i szacunku przed Bogiem Wszechświata. *„Dzieci i młodzież nigdy nie powinni odczuwać, że spotkania na których oddaje się cześć Bogu to miejsce gdzie można się pysznić, być obojętnym i beztroskim."* (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 266)
Będę wchodził do świątyni cicho, dopasowując moje kroki, moje ręce i moje serce odpowiednio do czasu i miejsca. Bóg jest obecny w budynku zgromadzeń Kościoła, ponieważ to miejsce jest przeznaczone na nabożeństwa ku Jego czci. W kościele będę zachowywał się cicho, ostrożnie i ze czcią we wszystkim co robię i mówię. Będę pełen czci i szacunku wobec Boga podczas modlitwy, zamknę oczy i przyjmę odpowiednią postawę, kiedy rozmawiam z Nim.
Będę szanował świątynię, jej budynki, pomieszczenia, wystrój i umeblowanie. Nie będę rozmawiał z sąsiadem podczas nabożeństwa. Będę stale pamiętał, że aniołowie nakrywają się swoimi skrzydłami w pokorze, gdy przychodzą przed tron Boży.

Będę miał pieśń w swoim sercu – *„Melodia uwielbienia jest atmosferą nieba; i kiedy niebo przybliży się do ziemi tam będzie słychać muzykę i pieśń – pieśń dziękczynną oraz dźwięk melodii."* (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 291)

Wiemy, że muzyka jest takim samym aktem uwielbienia jak modlitwa. Wielokrotnie młodzież tego nie rozumie i pieśni są śpiewane bez zrozumienia treści. Musimy się nauczyć wielbić Boga tu na ziemi, ponieważ to będzie jednym z zajęć w wieczności. W naszych sercach powinna mieszkać radość, ponieważ Jezus przyszedł i umarł na krzyżu za nas wszystkich.

Będę miał pieśń w swoim sercu, ponieważ jestem szczęśliwy, gdyż jestem odkupiony. Będę śpiewał kiedy jestem sam i kiedy jestem z innymi. Chcę aby oni odczuwali radość zbawienia razem ze mną, radość z faktu bycia chrześcijaninem, szczęście wynikające ze wspólnych doświadczeń z Jezusem. Będę śpiewał kiedy wszystko idzie dobrze i będę śpiewał kiedy wszystko idzie źle. Wiem, że próby i cierpienia są Bożym sposobem uczenia i kształtowania mnie.

„Niech w domu zagości śpiew, pieśni które są miłe i czyste, a będzie znacznie mniej słów krytyki, a więcej wesołości, nadziei i radości. Niech śpiew zagości w szkole, a uczniowie zbliżą się do Boga, do nauczycieli i do siebie nawzajem." (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 292)

Będę wypełniał wolę Bożą – nadrzędnym celem każdego młodego adwentysty jest wykonywanie Bożego dzieła. *„Dzieci mogą być odpowiednimi pracownikami misyjnymi w domu i w zborze. Bóg pragnie aby były one uczone, że są na tym świecie, aby wykonywać pożyteczną pracę a nie tylko po to aby się bawić. W domu mogą one być przyuczane do pracy misyjnej, która przygotuje je do szerszej użyteczności pasterskiej. Rodzice, pomóżcie swoim dzieciom w wypełnianiu Bożych planów względem nich."* (Ellen G. White, „Poselstwo do młodzieży", s. 225)

Jakaż ogromna możliwość wzięcia udziału w dokończeniu Bożej pracy na Ziemi! Aniołowie byliby szczęśliwi wykonując taką pracę. Ale została ona powierzona człowiekowi, młodzieży, chłopcom i dziewczętom.

Będę wykonywał swoje codzienne obowiązki domowe i szkolne, które przygotują mnie do podjęcia większych obowiązków. Będę pomagał w ogrodzie starszej pani z sąsiedztwa, tak abym kiedyś mógł być w stanie pomóc pracując w gospodarstwie rolnym w innym kraju. Będę pomagał mojemu młodszemu bratu zawiązać buty, tak abym kiedyś mógł pomagać pacjentom w szpitalu na misji. Będę pomagał mojemu tacie sprzątać garaż teraz, abym któregoś dnia potrafił pomagać uporządkować życie tysięcy ludzi wokół mnie i w dalekich krajach.

Będę wdzięczny mogąc wypełniać wolę Bożą teraz, ponieważ chcę to robić przez całą wieczność. Chcę poświęcić swoje życie dla głoszenia Ewangelii, na dotarcie do milionów, które wciąż czekają na zbawienie w Jezusie Chrystusie.

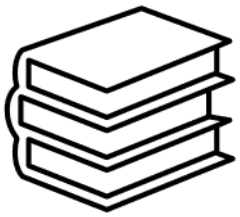
Metoda zaliczenia:
Wyrecytowanie Przyrzeczenia i Prawa.

PUNKT 4
Przeczytał książkę „Na radosnym szklaku" L. Maxwell'a lub podobną na temat Przyrzeczenia i Prawa.

Wyjaśnienie:
Ta książka została napisana przez Lawrence'a Maxwell'a, aby ją otrzymać zgłoś się do komendanta chorągwi. Można ją czytać indywidualnie, podczas zbiórek lub innych spotkań młodzieżowych. Jest to szczegółowe rozwinięcie treści Przyrzeczenia i Prawa w formie serii opowiadań. Możliwe, że są również inne książki o podobnej tematyce, które harcerze mogą przeczytać.

PUNKT 5
Posiada aktualny certyfikat Klubu Książki.

Wyjaśnienie:
Klub Książki jest tak pomyślany, aby dać harcerzom program poszerzający horyzonty, motywujący ich do czytania książek przygodowych, przyrodniczych, biograficznych oraz inspirujących historii. Aktualny certyfikat oznacza po prostu, że książki zostały przeczytane po otwarciu próby na stopień Przyjaciela i przed jej zakończeniem. Książki przeczytane podczas zdobywania stopnia Przyjaciel nie mogą być podstawą uzyskania certyfikatu Klubu Książki po raz drugi na inny stopień. Kiedy harcerz wypełni wszystkie wymagania (przeczyta wszystkie książki), drużynowy wysyła formularz zgłoszenia do Komendy Chorągwi w celu uzyskania Certyfikatu Klubu Książki na stopień Przyjaciela.



Certyfikat Klubu Książki

Przyjaciel

_____

Imię i nazwisko

MISJA/MISJONARZE:

Tytuł:_____

Autor: _____

Rok wydania: _____

Krótkie streszczenie:

_____

_____

_____

_____

PRZYRODA/POPULARNO-NAUKOWA:

Tytuł:_____

Autor: _____

Rok wydania: _____

Krótkie streszczenie:

_____

_____

_____

_____

BIOGRAFIA:

Tytuł:_____

Autor: _____

Rok wydania: _____

Krótkie streszczenie:

_____

_____

_____

_____

DOWOLNA:

Tytuł:_____

Autor: _____

Rok wydania: _____

Krótkie streszczenie:

_____

_____

_____

_____

Zatwierdził/data: _____

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1
Zna, śpiewa lub gra oraz potrafi wyjaśnić znaczenie hymnu PATHFINDER.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Wyjaśnienie:
Ten punkt wymagań może stać się częścią ceremoniału (obrzędowości) harcerskiego podczas rozpoczynania zbiórek. Zaśpiewajcie hymn Pathfinder, a następnie niech każdy harcerz wyjaśni jakąś część (jeden wiersz) jego treści, czyli jak rozumie i co dla niego oznacza.

Jeśli twoja drużyna jest mała podaj im jeden fragment hymnu naraz. Np. Mówisz: „Jesteśmy uczniami Jezusa", po czym następuje dwuminutowa „burza mózgów" na temat tego, w jaki sposób możemy stać się uczniami Jezusa, co to znaczy być Jego uczniem, jak utrzymać kontakt z Jezusem każdego dnia itp.

HYMN PATHFINDER

Jesteśmy uczniami Jezusa,
Swe życie oddajmy Mu,
Wierni w prawdzie, w marszu wciąż
I w czystości Bożych słów.

Niech dowie się dziś cały świat,
Że Jezus wciąż kocha nas,
Król Jezus, Zbawiciel, idzie już po ciebie i mnie.

Oh, We Are the Pathfinders Strong

Soy Conquistador Fuerte y Fiel

Nous Sommes les Explorateurs

H. T. B.

Henry T. Bergh



© Copyright 1952. Henry T. Bergh, owner
All Rights Reserved International Copyright Secured Printed in U.S.A.

ROZWÓJ DUCHOWY

Cel działu Studium Biblii (Rozwój Duchowy) jest dwojaki:

1. aby zapoznać harcerzy ze Starym Testamentem i rozpoznać Zbawiciela w historiach z tej części Pisma Świętego
2. aby wprowadzić harcerzy w historię Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

Na realizację tego działu przewidziano pięć półgodzinnych spotkań.

PUNKT 1

Potrafi wymienić, znaleźć i podzielić na 5 części księgi Starego Testamentu.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Dodatkowo czas poza zbiórkami poświęcony zapamiętaniu.

Cel:

Pomóc harcerzom zapoznać się z rozmieszczeniem ksiąg w Starym Testamencie.

Metody nauczania:

Powtarzanie i skojarzenia to najlepsze metody uczenia się na pamięć. Poniżej przedstawiamy pięć sposobów realizacji tego punktu wymagań:

1. Diagram do nauki na pamięć.
2. Co się kryje w tym imieniu?
3. Pojedynek: Biblia jako miecz.
4. Nazwy ksiąg do muzyki.
5. Regał na książki.

Wyjaśnienie:

1. Diagram do nauki na pamięć

Przepisz poniższy diagram na tablicę lub rozdaj grupie wykonane kopie. Po omówieniu można przystąpić do uczenia się ksiąg Starego Testamentu według ich kolejności i podziału na części.

MOJ	Rodzaju		
Ż	Wyjścia		
E	Kapłańska	**5**	Ksiąg Mojżeszowych
S	Liczb		
Z	Powtórzonego Prawa		

Ż	Jozuego		
Y	Sędziów		
C	Rut		
I	I Samuela		
E	II Samuela		
W	I Królewska	**12**	Ksiąg Historycznych
K	II Królewska		
A	I Koronik		
N	II Kronik		
A	Ezdrasza		
A	Nehemiasza		
N	Estery		

PO	Joba		
E	Psalmy		
Z	Przypowieści Salomona	**5**	Ksiąg Poetyckich
J	Kaznodziei Salomona		
A	Pieśni nad Pieśniami		

WIEL	Izajasza		
CY	Jeremiasza		
PRO	Treny Jeremiasza	**5**	Ksiąg Wielkich Proroków
RO	Ezechiela		
CY	Daniela		

M	Ozeasza		
A	Joela		
L	Amosa		
I	Abdiasza		
P	Jonasza		
R	Micheasza	**12**	Ksiąg Małych Proroków
O	Nahuma		
R	Habakuka		
O	Sofoniasza		
C	Aggeusza		
Y	Zachariasza		
!	Malachiasza		

2. Co się kryje w tym imieniu?

Każda część Starego Testamentu mówi nam coś o Jezusie i planie zbawienia. Harcerze będą dobrze się bawić odnajdując cechy Jezusa w księgach Biblii.

Niech harcerze wyszukają poniższe imiona w słowniku Biblijnym lub konkordancji i odpowiedzą na pytanie co każde z tych imion mówi nam o Bogu i o tym w jaki sposób Bóg troszczy się o swój lud. Każdy niech spróbuje wyrazić za pomocą obrazków i rysunków to, co znalazł.

Wskazówki dla prowadzących zajęcia:

Jozue – Jahwe jest wyzwoleniem
Ezdrasz – Bóg pomaga
Izajasz – Bóg wzmocni
Aggeusz – urodzony w szczególnym dniu
Malachiasz – mój posłaniec
Zachariasz – Jahwe pamięta
Samuel – Bóg wysłuchał
Nehemiasz – Bóg pocieszył
Daniel – Bóg jest moim sędzią
Amos – tragarz
Sofoniasz – Jahwe ochronił
Ozeasz – Jahwe zbawia

3. Pojedynek: Biblia jako miecz

Jest to aktywna gra dla całej drużyny, mająca na celu umożliwić harcerzom nabycie praktyki w znajdowaniu ksiąg Starego Testamentu. W Ef 6,13-17 Paweł opisuje „zbroję" chrześcijanina, w której mieczem jest Słowo Boże (wiersz 17).

Przebieg gry:

1. Podział ról:
    a. Dwóch harcerzy (pomocników), którzy będą trzymać linę. Jeśli jesteście małą grupą można zrezygnować z tego, po prostu na podłodze wyznaczcie granicę za którą staną uczestnicy.
    b. Liczba uczestników zabawy dowolna.
2. Uczestnicy stają w szeregu za liną wyznaczającą granicę. Lina jest trzymana mniej więcej na wysokości 50 cm nad ziemią. Każdy uczestnik trzyma swój miecz (Biblię) „schowany" pod lewą pachą.
3. Prowadzący wydaje komendę: „UWAGA! WYCIĄGNĄĆ MIECZE." Uczestnicy szybko chwytają swoje miecze (Biblie) prawą ręką i trzymając je w prawej ręce, zamknięte, oczekują w gotowości na podanie wersetu.

4. Prowadzący podaje werset (odnośnik), np. Księga Psalmów (rozpocznijcie z dużymi, dobrze znanymi księgami) lub może poprosić o wyszukanie dowolnej księgi z jednej z części Starego Testamentu, np. dowolna księga z części ksiąg poetyckich, historycznych, itd. Poziom trudności oczywiście rośnie z czasem, kiedy odwołania sięgają ksiąg proroków mniejszych lub kiedy prowadzący podaje konkretne rozdziały i wiersze które należy wyszukać.
5. Nikt z uczestników się nie rusza, żeby wyszukać podany werset, dopóki prowadzący nie wyda komendy: „ATAK”. Lina zostaje opuszczona na podłogę podczas gdy harcerze szukają szybko tekstu. Natychmiast gdy księga lub tekst zostaną znalezione, uczestnik robi jeden krok naprzód, trzymając wolną rękę na danej stronie w Biblii.
6. Każdemu uczestnikowi po komendzie „ATAK” dany jest 10 sekundowy limit czasu na znalezienie podanej księgi lub tekstu i wystąpienie z szeregu. (Można dostosować limit czasu do poziomu doświadczenia grupy).
7. Osoba pilnująca czasu, po jego upływie, woła „CZAS”. Lina natychmiast zostaje podniesiona, może się zdarzyć że „chwyci” któregoś z uczestników. Taka osoba powinna wtedy przejść za linę.
8. Każdy uczestnik, który przekroczył linę przed upływem czasu zdobywa punkt (wygrywa).
9. Wyznaczony sędzia sprawdza odnaleziony tekst.
10. Każdemu zwycięzcy przyznaje się dwa punkty. Wygrywa uczestnik który osiągnie 20 punktów.
11. Prowadzący daje rozkaz: „Pierwszy szereg, jeden krok w tył, marsz”. Trzymający linę obniżają ją i znów podnoszą kiedy uczestnicy ustawią się odpowiednio na swoich początkowych miejscach.
12. Prowadzący wydaje komendę: „SCHOWAĆ MIECZE”. Uczestnicy szybko zamykają i przekładają swoje Biblie pod lewe ramię, prawą zaś opuszczają luźno wzdłuż prawego boku.
13. Pojedynek powtarza się od komendy: „WYCIĄGNĄĆ MIECZE”.

Osoby pomagające:

1. Prowadzący – wydaje komendy, przygotowuje wersety przed zbiórką.
2. Dwie osoby trzymające i opuszczające linę.
3. Dwóch sędziów. Jeden, sprawdzający przekraczanie liny, pilnujący zwłaszcza tych, którzy są w połowie drogi gdy pada hasło „CZAS”. Drugi sędzia sprawdzający poprawność znalezionych wersetów.
4. Osoba mierząca czas stoperem lub zegarkiem z sekundnikiem, woła „CZAS”.
5. Osoba zapisująca wyniki na tablicy.

4. Nazwy ksiąg do muzyki.

Można również spróbować różnych mnemotechnik. Na przykład spróbować recytować nazwy ksiąg w rytmie, lub do melodii jakiejś piosenki.

5. Regał na książki.

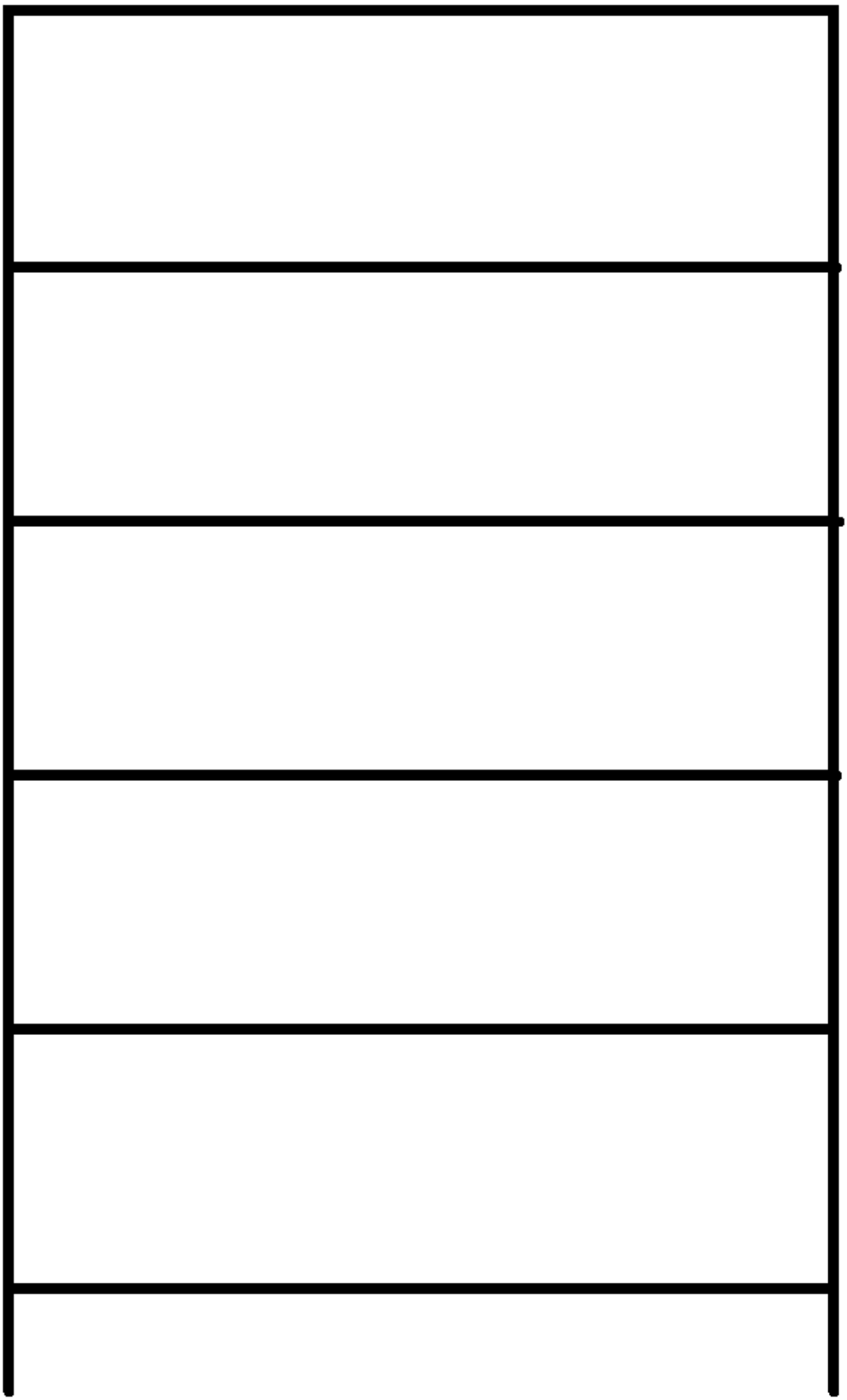
Przygotuj kartoniki lub drewniane klocki z nazwami ksiąg umieszczonymi wyraźnie na grzbiecie. Jeśli to możliwe, umieść je na półkach na książki.

Zestaw ksiąg do wycięcia i zarys regału znajdziesz na dwóch następnych stronach.

Następnie przeprowadź poniższe ćwiczenia:

a) Pomieszaj księgi na półkach i niech harcerze uszeregują je we właściwej kolejności.
b) Wyczyść półki i niech harcerze zapełnią je księgami we właściwej kolejności .
c) Spróbujcie wykonać poniższe ćwiczenia, ale tym razem na czas (mierząc czas stoperem).

MICHEASZA	TRENY	ESTERY	1 SAMUELA	GENESIS
NAHUMA	EZECHIELA	JOBA	2 SAMUELA	EXODUS
HABAKUKA	DANIELA	PSALMÓW	1 KRÓLEWSKA	LEVITICUS
SOFONIASZA	OZEASZA	PRZYPOWIEŚCI SALOMONA	2 KRÓLEWSKA	NUMERI
AGGEUSZA	JOELA	KAZNODZIEI SALOMONA	1 KRONIK	DEUTERONOMIUM
ZACHARIASZA	AMOSA	PIEŚNI NAD PIEŚNIAMI	2 KRONIK	JOZUEGO
MALACHIASZA	ABDIASZA	IZAJASZA	EZDRASZA	SĘDZIÓW
NOWY TESTAMENT	JONASZA	JEREMIASZA	NEHEMIASZA	RUT



Metody zaliczenia:

1. Harcerze potrafią wymienić nazwy ksiąg Starego Testamentu w prawidłowej kolejności LUB
2. Drużynowy/zastępowy poprowadził grę „Biblia jako miecz”, w której harcerze mieli za zadanie odszukać 15 ksiąg Starego Testamentu w ciągu 2 minut

PUNKT 2

Posiada aktualny certyfikat Klejnotu Biblijnego.

Do wyboru jeden z wersetów z każdej kategorii:

Zasady Wiary
J 10,10
2 Tm 3,15
Wj 20,3-17
Inna opcja

Relacje
Łk 2,52
Łk 4,16
Ef 6,1
Ps 51,10
Ps 16,8
Inna opcja

Znane Fragmenty
Ps 23
Wj 20,3-17
Mt 5,3-12
Ps 8,5-9
Inna opcja

Zachowanie
Prz 17,22
Prz 12,22
Flm 4,4
Prz 6,6
Prz 28,14
Inna opcja

Zbawienie
Koh 12,1
J 3,16
1 J 1,9
Ez 33,11
J 17,15
Inna opcja

Obietnice/Uwielbienie
Ps 107,1
Ps 103,13
Flm 4,19
Iz 58,9.10
Ps 84,1.2
Inna opcja

Modlitwa
Mt 6,9-13
Mk 1,35
1 Sm 12,23
1 Tes 3,10
Inna opcja

Ilość zbiórek/spotkań: jedna
Poza ogólną liczbą zbiórek przewidzianych do realizacji programu na stopień Przyjaciela potrzebny jest czas, kiedy harcerze we własnym zakresie uczą się tekstów na pamięć. Dodatkowo jedno spotkanie, poza ogólnym programem, jest poświęcone na egzamin.

Cel:
Zapewnić możliwości nauki wersetów biblijnych, które będzie prowadziło do duchowego wzrostu poprzez osobiste zastosowanie nauczonych wersetów.

Metody nauczania:

1. Każdy harcerz może w swoim notatniku wynotować wszystkie teksty których się nauczył i ozdobić je np. rysunkami, zdjęciami, itp. Może to być zadanie do wykonania w domu.
2. Dodatkowo w trakcie uczenia się, każdy harcerz może przynieść na zbiórkę obrazek ilustrujący tekst, którego aktualnie się nauczył. Następnie można stworzyć plakat ze wszystkich obrazków przyniesionych przez harcerzy na daną zbiórkę. Takie plakaty można później wykorzystać jako dekorację harcówki lub miejsca gdzie się spotykacie.
3. Zachęcaj harcerzy, by uczyli się klejnotu biblijnego podczas swojego osobistego nabożeństwa porannego.
4. Jeśli kilku harcerzy wybrało ten sam tekst, niech spróbują go wyrecytować wspólnie.

Wskazówki jak co tydzień sprawdzać postęp Klejnotu Biblijnego:

1. ***Sprawdzanie przez powtarzanie:*** Po tym jak kilku harcerzy wyrecytuje dany tekst z pamięci niech wszyscy razem spróbują powtórzyć, następnie same dziewczynki, sami chłopcy, później sama kadra. Zakończcie wszyscy razem powtarzając ten sam tekst i zobaczcie czy wszyscy biorą udział. Jeśli to możliwe kontynuujcie, aż wszyscy będą potrafili powtórzyć. (Po każdym wyrecytowaniu tekstu podawajcie odsyłacz do niego).
2. ***Sprawdzanie przez brakujące słowa:*** Przed spotkaniem napisz na tablicy wyraźnie tekst, następnie zetrzyj mniej więcej co drugie słowo, w szczególności w połowie i przed znakami interpunkcyjnymi oraz zazwyczaj pierwsze, które nie zawsze jest łatwo

zapamiętać. Poproś kilku harcerzy aby uzupełniło brakujące słowa, prosząc by odpowiadała tylko wskazana osoba. W małych grupach, można prosić któregoś z harcerzy aby zapisał dane słowo na tablicy.

3. ***Sprawdzanie przez turniej:*** Jeśli w drużynie jest mniej więcej równa ilość dziewczynek i chłopców podziel tablicę na dwie części opisując odpowiednio: dziewczynki – chłopcy. Każdy zespół dostaje po jednym punkcie za każdą osobę z danego zespołu, która wyrecytowała poprawnie werset.
4. ***Sprawdzanie przez słowa:*** Niech dwóch, trzech harcerzy lub wszyscy razem chórem wyrecytujcie tekst dwa lub trzy razy, następnie każdy w szeregu powinien powiedzieć bez zawahania kolejne słowo. Następnie wskazuj kolejne osoby, które chcesz aby kontynuowały recytowanie kolejnych słów. Tylko wskazana przez prowadzącego osoba powinna odpowiedzieć, ale przechodzenie od osoby do osoby powinno być dość szybkie tak by powtórzenie całego tekstu było energiczne i ciekawe.
5. ***Sprawdzanie przez pytania:*** Zadaj tyle pytań, ile zdołasz do tekstów, które aktualnie studiujecie. W niektórych przypadkach można zadać dwa lub trzy pytania do jednego tekstu, ale można pomieszać je z pytaniami do innych tekstów. Poproś, by, jeśli to możliwe, odpowiedzi na pytania były dokładnymi tekstami z Biblii.
6. ***Sprawdzanie przez rywalizację***: Podziel grupę mniej więcej w połowie. Następnie osoby z jednej drużyny wywołują jakiś tekst lub zadają pytanie jednej osobie z przeciwnej drużyny. Jeśli odpowiedź jest prawidłowa, następuje zmiana i drużyna odpowiadająca zadaje pytanie lub odsyłacz. Jeśli odpowiedź jest błędna, ta sama drużyna zadaje kolejne pytanie lub podaje następny odsyłacz.
7. ***Sprawdzanie przez niespodziankę:*** Na oddzielnych kartkach napisz odsyłacze do różnych tekstów. Na początku spotkania rozdaj harcerzom złożone kartki, z zastrzeżeniem, by nie otwierali ich dopóki nie zostaną wywołani. W celu przypomnienia tekstów wywołuj imiona kolejnych harcerzy, którzy maja za zadanie wstać, rozłożyć kartkę i wyrecytować dany tekst. Odsyłacz powinien być przeczytany na głos, tak by wszyscy mogli stwierdzić czy prawidłowy tekst został zacytowany.
8. Przy następnym spotkaniu napisz teksty na oddzielnych kartkach, tak jak powyżej (pkt 7) z tą różnicą, że teraz harcerze będą podawać odsyłacze do tekstów.
9. ***Test odsyłaczy:*** Napisz na tablicy kilka odsyłaczy z niepełnymi danymi, na przykład tak:

   _____ 29,11 Ps ___,8

   Iz__,12 Tm 5,__

   _____ 11,__ _____ __,58

   Poproś kolejne osoby, by wypełniały luki, jak w punkcie 2: „Sprawdzanie przez brakujące słowa”.
10. ***Test pisemny:*** Przed spotkaniem napisz wyraźnie dwa lub trzy pytania na tablicy i zasłoń ją, przygotuj papier i coś do pisania. Następnie odsłoń tablicę, prosząc

jednocześnie, by harcerze spróbowali odpowiedzieć na podane pytania. Poinformuj, że to nie jest egzamin i każda osoba będzie poprawiać tylko swoje własne odpowiedzi.

11. ***Sprawdzanie przez stwierdzenia:*** Umieść na tablicy stwierdzenie, myśl z każdego tekstu, a następnie poproś kolejne osoby by spróbowały podać tekst, który zawiera dane stwierdzenie lub myśl.
12. ***Sprawdzanie przez studium***: Zorganizujcie spotkanie biblijne. Spotkanie może mieć formę dyskusji lub studium prowadzonego przez jednego lub kilku prowadzących. Pozostałe osoby, które nie prowadzą, powinny stworzyć publiczność. To też dobra okazja, by zadawać pytania, na które można odpowiedzieć zapamiętanymi tekstami biblijnymi.

Źródła/ dodatkowe materiały:
Książka „Zapamiętywanie tekstów Biblijnych dla dzieci", Wydawca: Scripture Union.
Dostępna w księgarniach chrześcijańskich oraz inne książki o podobnej tematyce

Metoda zaliczenia:
Zdany pozytywnie egzamin z Klejnotu Biblijnego. Egzamin ma na celu sprawdzenie czy harcerze pamiętają wszystkie teksty, które wybrali do nauczenia się, więc forma jest dowolna.

PUNKT 3
Zna na pamięć i potrafi wyjaśnić Psalm 23 lub 46.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:
Poznać Jezusa jako swojego przyjaciela i obrońcę oraz odkryć osobiste znaczenie tekstów biblijnych.

Wyjaśnienie:
Psalm 23:
Prawdopodobnie najbardziej znanym i najbardziej uwielbianym ze wszystkich psalmów jest Psalm 23, znany powszechnie jako Psalm Dobrego Pasterza. Jest zarazem rozkoszą w dzieciństwie i pociechą w starości. Był różnie nazywany: Perła Psalmów, Psalm Słowika, Pieśń Pasterza o jego pasterstwie, itp. Augustyn zauważył, że ten psalm był hymnem męczenników. Bez wątpienia więcej książek i artykułów zostało napisanych o tym psalmie,

jak również więcej poematów i pieśni skomponowano na jego podstawie, niż na podstawie jakiegokolwiek innego psalmu. Psalm ten posiada przesłanie dla ludzi w każdym wieku.

Ale jest on czymś więcej niż tylko Psalmem o Dobrym Pasterzu. Nie tylko maluje obraz troskliwego Pasterza, który prowadzi swoje stado do miejsca odpoczynku i karmi je „na niwach zielonych" „nad wodami spokojnymi", który chroni je przed niebezpieczeństwami puszczy, ale również obraz łaskawego Gospodarza, który zapewnia w nadmiarze pokarm i troskliwie dba o swoich gości. Psalm kończy się wyznaniem całkowitego zaufania do Jahwe, który prowadzi swoje dziecko z miłością przez życie i zaprasza je, by było Jego gościem, aż do końca swoich dni.

Poemat jest podzielony na trzy strofy. Pierwsze dwie (wiersze od pierwszego do trzeciego oraz czwarty) prezentują idee miłosiernego prowadzenia i opieki. Trzecia (wiersze piąty i szósty) mówi o gościnności zapewnionej przez gospodarza.

Psalm 23 nie nosi śladu nacjonalizmu. Jest uniwersalny w swoim wezwaniu. Doświadczenia Dawida, najpierw jako pasterza pośród surowych wzgórz Judei, później jako królewskiego gospodarza wśród bogactwa dworu w stolicy państwa, z pewnością uzdolniły go do napisania tego najpiękniejszego spośród świętych liryków.

Psalm 46:

Został nazwany Psalmem Lutra, ponieważ ten wielki reformator miał w zwyczaju śpiewać go w trudnych chwilach, parafrazując go w pieśni: „Bóg warownym grodem" (nr 335 w śpiewniku „Śpiewajmy Panu"). Psalm ten jest przepięknym hymnem o tym, że lud Boży jest bezpieczny, nawet w trakcie niepokojów wśród narodów. Aby przedstawić ten temat, tak adekwatny również w dniach ostatecznych, psalmista wybrał formę wiersza, niezwykłe powszechną dla poezji hebrajskiej. Trzy strofy praktycznie równe w swojej długości z refrenem i słowem „Sela" umieszczonym odpowiednio, prezentują obrazy zawierające uderzające kontrasty: huczące wody i drżące góry oraz spokojną rzekę; wrzące narody i ziemia topiąca się na głos Pana; spustoszenie wojenne i Bóg, który rządzi spokojnie ponad narodami. Po słynnym zwycięstwie w czasach Jehoszafata, Izraelici zaśpiewali ten hymn (Ellen G. White „Prorocy i Królowie", s. 201, 203). Psalmy 46, 47 i 48 są blisko powiązane w treści i ich tłem jest prawdopodobnie ta sama historia. To że Dawid jest autorem tego Psalmu można wywnioskować z książki Ellen G. White „Prorocy i Królowie", s. 203.

Mówi się, że Oliver Cromwell zachęcał ludzi, aby śpiewali ten psalm, słowami: To niezwykły psalm dla chrześcijan. Bóg jest naszą ucieczką i siłą, najpewniejszą pomocą w trudnościach. Jeśli papież i … diabeł opowiedzieli się przeciwko nam, to jednak w imieniu Pana zniszczymy ich. Pan zastępów jest z nami, Bóg Jakuba jest nasza ucieczką." Psalm 46 był śpiewany w Paryżu przez rewolucjonistów w 1847 roku, w Indiach, przez przypartych do muru Brytyjczyków podczas powstania sipajów. Równie dobrze może być hymnem Ludu Bożego podczas rosnącej ilości niebezpieczeństw w czasach ostatecznych.

Metody nauczania:

1. Na dużej kartce papieru przepisz psalm swoimi własnymi słowami, pozostawiając wolne miejsce na rysunki i obrazki, które będą ilustrować jego treść.
2. Niech drużyna wspólnie chórem zaprezentuje ten psalm podczas nabożeństwa w zborze.
3. Rozdziel poszczególne wiersze psalmu wśród harcerzy z drużyny i niech każdy z nich wykona pomoc wizualną, którą zademonstruje jak rozumie swoją konkretną część. Poświęćcie spotkanie/zbiórkę na poskładanie tego wszystkiego w jedną całość, dając czas każdemu harcerzowi na podzielenie się swoimi odkryciami.
4. Napisz odręcznie ten psalm korzystając ze współczesnego przekładu, jednocześnie wykonując ilustracje, wiersz po wierszu.
5. Autor Psalmu 23 jaki Psalmu 46 był człowiekiem, który cenił doświadczenia na wolnym powietrzu. Stąd byłoby to bardzo wskazane dla harcerzy, aby ich studium i nauka na pamięć tych rozdziałów stały się częścią programu biwaku lub zajęć na wolnym powietrzu.

Źródła/ materiały dodatkowe:

„Kreatywne Metody Studium Biblii" Wydawca: Moody, Autor: Ray Baughman

Metoda zaliczenia:

Powtórzenie z pamięci oraz pozytywne zaprezentowanie swojego rozumienia treści wybranego psalmu.

PUNKT 4

Podczas kilku spotkań modlitewnych przeczytał z rodzicami historyczny wstęp do książki „Doświadczenia i Widzenia" E. G. White. Sporządził listę głównych wydarzeń podczas formowania się Kościoła ADS lub wykonał inne zadanie.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:

Pomóc harcerzom zrozumieć tło wydarzeń, które miały miejsce podczas formowania się Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

Metody nauczania:

Wstęp rozpoczyna się na stronie VII i kończy na stronie XXXII. Został podzielony na 19 krótkich segmentów, które można bardzo łatwo dostosować do nabożeństw

rodzinnych. Można również ten materiał wykorzystać podczas części duchowej zbiórek, nabożeństw drużyny, studium na spotkaniach młodzieży czy podczas dyskusji w grupie.
Mamy nadzieję że po zakończeniu czytania tego materiału, każdy harcerz będzie w stanie pozytywnie wypełnić test, zawierający jedenaście podstawowych pytań, które ułożone są na podstawie wstępu do książki E. G. White „Doświadczenia i Widzenia".
W niektórych krajach przygotowano program audio-wizualny o tym okresie historii Kościoła. Jeśli coś takiego jest dostępne w twoim kraju można tego użyć w zastępstwie lub jako wzbogacenie treści książki. Program ten może być znany pod nazwą „Krzyk o Północy" lub o innym, podobnym tytule.

Testy Sprawdzające:
Na następnych stronach umieszczono do wyboru dwa różne testy, które powinny zostać przedstawione harcerzom po tym jak przestudiują historyczny wstęp do książki „Doświadczenia i Widzenia". Są to dobre propozycje do sprawdzenia wiedzy zdobytej podczas wypełniania tego punktu wymagań.

TEST A

1. Kościół Adwentystów Dnia Siódmego narodził się z ogólnoświatowego ruchu znanego pod nazwą _____. W Ameryce Północnej na czele tego ruchu stał farmer-kaznodzieja z Nowego Yorku _____.
2. Dokładne studia nad proroctwami z księgi _____ doprowadziły Williama Millera do przekonania, że _____ _____około roku 1844.
3. Jako następstwo _____ wielu wierzących i duszpasterzy odeszło.
4. Ellen Harmon otrzymała _____ tylko _____ po rozczarowaniu. Zobaczyła _____ na początku długiej _____ oraz _____, który _____ ludzi do _____.
5. Inną denominacją, istniejącą do dnia dzisiejszego, która również powstała z ruchu adwentowego jest _____. Różni się od Kościoła ADS głównie doktrynami o _____.
6. Grupa badaczy prowadzona przez _____ jako pierwsza odkryła pomyłkę związaną z oczyszczeniem _____, gdy otrzymał on wizję podczas _____.
7. Prawda o sabacie została przedstawiona adwentystom po raz pierwszy przez _____, która była _____. Uczęszczała do zboru z grupą wierzących w małym mieście _____.
8. Później _____ jeden z wybitnych kaznodziejów również przyjął prawdę o sabacie. Napisał broszurę, która następnie przekonała _____ i _____ do tej prawdy.
9. Pierwsza oficjalna publikacja wydana przez adwentystów została zatytułowana _____ . Liczba wydanych numerów wniosła tylko _____ , począwszy od lipca _____ a kończąc w listopadzie 1850.
10. Kiedy rodzina White'ów przeniosła się do _____ w 1855, było już dostępnych kilka małych książek wydanych przez nich oraz regularne kościelne czasopismo, które dziś nazywa się_____ oraz magazyn dla młodzieży zatytułowany _____.
11. Dopiero w roku _____ została przyjęta nazwa Adwentyści Dnia Siódmego, a później w roku 1863 została zorganizowana _____.

TEST B

1. Wielkie _____ _____ było prowadzone przez Williama _____ w USA, gdzie zostało najszerzej przyjęte.
2. Bóg zesłał swojego anioła, aby poruszył _____ Wiliama Millera.
3. _____miał _____ o okresie proroczym, z którego _____ tygodni zostało wyznaczonych narodowi żydowskiemu.
4. Punktem wyjścia dla tego proroctwa był dekret króla _____ z roku 457 p.n.e.
5. _____ znaczy „Pomazaniec", który miał za zadanie ogłosić _____lub inaczej „dobrą nowinę", którą z kolei Jego naśladowcy mieli później zanieść całemu światu.
6. Okres proroczy zakończył się na _____ roku 1844 i kiedy ten czas minął, a nic się nie wydarzyło, wierzący doświadczyli wielkiego _____.
7. Na początku symbolicznej _____, która została objawiona młodziutkiej Ellen, znajdowało się jasne światło zidentyfikowane przez anioła jako _____ o Północy.
8. Gdy _____ _____ razem z przyjacielem przechodzili przez pole kukurydzy, aby odwiedzić współbraci Adwentystów, poczuł jakby jakaś dłoń dotknęła jego ramienia.
9. Pewna kobieta Rachel _____ jako pierwsza przedstawiła prawdę o _____ grupie wierzących w małym mieście _____ w stanie New Hampshire.
10. Dar proroctwa działał jak korektor dla błędów i _____ dla prawd.
11. Większość kluczowych doktryn Kościoła ADS była dogłębnie przestudiowana i potwierdzona podczas _____ Konferencji Szabatowych zwołanych w 1848 roku.
12. Publikacje rozpoczęto od małej gazetki zatytułowanej „The _____ Truth", która w wizji została przedstawiona jako „strumień _____ zesłany aby oczyścić cały świat".
13. W nauczaniu ewangelii dokonał się przełom bazując na zrozumieniu 2 tekstów: „… te, które były gotowe, weszły z nim na wesele i_____ _____" oraz „… oto sprawiłem, że przed tobą są _____ _____, których nikt nie może zamknąć."
14. Kościół zaczął organizować się bazując na wypowiedzi anioła z wizji, który powiedział: „wszystko w niebie znajduje się w doskonałym_____."
15. Wielu rozważało wizję związaną z serią książek Konflikt Wieków, którą E. White otrzymała będąc w _____ publicznej w Lobett's Grove, w stanie Ohio.

Odpowiedzi:

Test A:

Wielkie Przebudzenie Adwentowe, William Miller, Daniela, Chrystus powróci na ziemię, rozczarowania z 22 października, swoją pierwszą wizję, 2 miesiące, jasne światło, drogi, Chrystusa, prowadził, Miasta Bożego, Kościół Chrześcijan Adwentystów, darze proroctwa i sabacie, Hirama Edsona, świątyni, przechodzenia przez pole kukurydzy, Rachel Oakes, baptystką dnia siódmego, Washington, w stanie New Hampshire, Joseph Bates, Jamesa i Ellen White'ów, The Present Truth, jedenaście, 1849, Battle Creek, Adventist Review, The Youth's Instructor, 1860, Generalna Konferencja

Test B:

Przebudzenie Adwentowe, Miller, serce, Daniel, widzenie, siedemdziesiąt, Artakserkses, Mesjasz, ewangelię, jesień, rozczarowanie, droga, krzyk, Hiram Edson, Oakes, szabat, Waszyngton, potwierdzenie, pięć, Present, światło, zamknięte, drzwi, otwarte, drzwi, porządek, szkoła

Metoda zaliczenia:

Uczestnictwo w nabożeństwach modlitewnych lub innych zaplanowanych zajęciach. Nie jest wymagany pozytywny wynik testu A lub B.

Źródła/ Dodatkowe materiały:

„Doświadczenia i Widzenia", E. G. White

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

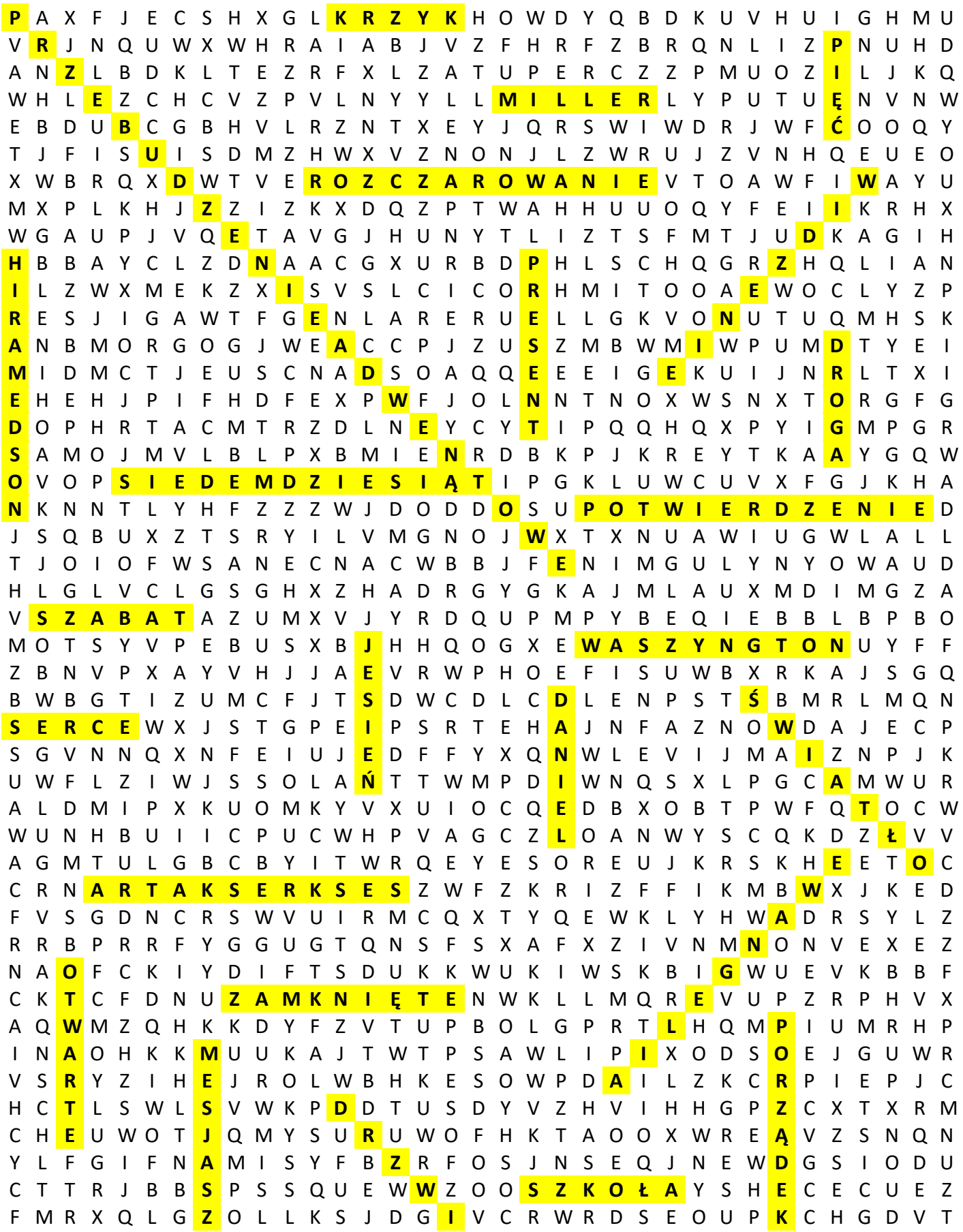
PUNKT *1

Wypełnił wykreślankę opartą na wstępie do książki „Doświadczenia i Widzenia" E. G. White.

Odszukaj i zakreśl ukryte słowa. Hasła są odpowiedziami do testu B z pkt #4.

P A X F J E C S H X G L K R Z Y K H O W D Y Q B D K U V H U I G H M U
V R J N Q U W X W H R A I A B J V Z F H R F Z B R Q N L I Z P N U H D
A N Z L B D K L T E Z R F X L Z A T U P E R C Z Z P M U O Z I L J K Q
W H L E Z C H C V Z P V L N Y Y L L M I L L E R L Y P U T U Ę N V N W
E B D U B C G B H V L R Z N T X E Y J Q R S W I W D R J W F Ć O O Q Y
T J F I S U I S D M Z H W X V Z N O N J L Z W R U J Z V N H Q E U E O
X W B R Q X D W T V E R O Z C Z A R O W A N I E V T O A W F I W A Y U
M X P L K H J Z Z I Z K X D Q Z P T W A H H U U O Q Y F E I I K R H X
W G A U P J V Q E T A V G J H U N Y T L I Z T S F M T J U D K A G I H
H B B A Y C L Z D N A A C G X U R B D P H L S C H Q G R Z H Q L I A N
I L Z W X M E K Z X I S V S L C I C O R H M I T O O A E W O C L Y Z P
R E S J I G A W T F G E N L A R E R U E L L G K V O N U T U Q M H S K
A N B M O R G O G J W E A C C P J Z U S Z M B W M I W P U M D T Y E I
M I D M C T J E U S C N A D S O A Q Q E E E I G E K U I J N R L T X I
E H E H J P I F H D F E X P W F J O L N N T N O X W S N X T O R G F G
D O P H R T A C M T R Z D L N E Y C Y T I P Q Q H Q X P Y I G M P G R
S A M O J M V L B L P X B M I E N R D B K P J K R E Y T K A A Y G Q W
O V O P S I E D E M D Z I E S I Ą T I P G K L U W C U V X F G J K H A
N K N N T L Y H F Z Z Z W J D O D D O S U P O T W I E R D Z E N I E D
J S Q B U X Z T S R Y I L V M G N O J W X T X N U A W I U G W L A L L
T J O I O F W S A N E C N A C W B B J F E N I M G U L Y N Y O W A U D
H L G L V C L G S G H X Z H A D R G Y G K A J M L A U X M D I M G Z A
V S Z A B A T A Z U M X V J Y R D Q U P M P Y B E Q I E B B L B P B O
M O T S Y V P E B U S X B J H H Q O G X E W A S Z Y N G T O N U Y F F
Z B N V P X A Y V H J J A E V R W P H O E F I S U W B X R K A J S G Q
B W B G T I Z U M C F J T S D W C D L C D L E N P S T Ś B M R L M Q N
S E R C E W X J S T G P E I P S R T E H A J N F A Z N O W D A J E C P
S G V N N Q X N F E I U J E D F F Y X Q N W L E V I J M A I Z N P J K
U W F L Z I W J S S O L A Ń T T W M P D I W N Q S X L P G C A M W U R
A L D M I P X K U O M K Y V X U I O C Q E D B X O B T P W F Q T O C W
W U N H B U I I C P U C W H P V A G C Z L O A N W Y S C Q K D Z Ł V V
A G M T U L G B C B Y I T W R Q E Y E S O R E U J K R S K H E E T O C
C R N A R T A K S E R K S E S Z W F Z K R I Z F F I K M B W X J K E D
F V S G D N C R S W V U I R M C Q X T Y Q E W K L Y H W A D R S Y L Z
R R B P R R F Y G G U G T Q N S F S X A F X Z I V N M N O N V E X E Z
N A O F C K I Y D I F T S D U K K W U K I W S K B I G W U E V K B B F
C K T C F D N U Z A M K N I Ę T E N W K L L M Q R E V U P Z R P H V X
A Q W M Z Q H K K D Y F Z V T U P B O L G P R T L H Q M P I U M R H P
I N A O H K K M U U K A J T W T P S A W L I P I X O D S O E J G U W R
V S R Y Z I H E J R O L W B H K E S O W P D A I L Z K C R P I E P J C
H C T L S W L S V W K P D D T U S D Y V Z H V I H H G P Z C X T X R M
C H E U W O T J Q M Y S U R U W O F H K T A O O X W R E Ą V Z S N Q N
Y L F G I F N A M I S Y F B Z R F O S J N S E Q J N E W D G S I O D U
C T T R J B B S P S S Q U E W W Z O O S Z K O Ł A Y S H E C E C U E Z
F M R X Q L G Z O L L K S J D G I V C R W R D S E O U P K C H G D V T

Odpowiedzi:


PAXFJECSHXGLKRZYKHOWDYQBDKUVHUIGHMU
VRJNQUWXWHRAIABJVZFHRFZBRQNLIZPNUHD
ANZLBDKLTEZRFXLZATUPERCZZPMUOZILJKQ
WHLEZCHCVZPVLNYYLLMILLERLYPUTUĘNVNW
EBDUBCGBHVLRZNTXEYJQRSWIWDRJWFĆOOQY
TJFISUISDMZHWXVZNONJLZWRUJZVNHQEUEO
XWBRQXDWTVEROZCZAROWANIEVTOAWFIWAYU
MXPLKHJZZIZKXDQZPTWAHHUUOQYFEIIKRHX
WGAUPJVQETAVGJHUNYTLIZTSFMTJUDKAGIH
HBBAYCLZDNAACGXURBDPHLSCHQGRZHQLIAN
ILZWXMEKZXISVSLCICORHMITOOAEWOCLYZP
RESJIGAWTFGENLARERUELLGKVONUTUQMHSK
ANBMORGOGJWEACCPJZUSZMBWMIWPUMDTYEI
MIDMCTJEUSCNADSOAQQEEEIGEKUIJNRLTXI
EHEHJPIFHDFEXPWFJOLNNTNOXWSNXTORGFG
DOPHRTACMTRZDLNEYCYTIPQQHQXPYIGMPGR
SAMOJMVLBLPXBMIENRDBKPJKREYTKAAYGQW
OVOPSIEDEMDZIESIĄTIPGKLUWCUVXFGJKHA
NKNNTLYHFZZZWJDOODDOSUPOTWIERDZENIED
JSQBUXZTSRYILVMGNOJWXTXNUAWIUGWLALL
TJOIOFWSANECNACWBBJFENIMGULYNYOWAUD
HLGLVCLGSGHXZHADRGYGKAJMLAUXMDIMGZA
VSZABATAZUMXVJYRDQUPMPYBEQIEBBLBPBO
MOTSYVPEBUSXBJHHQOGXEWASZYNGTONUYFF
ZBNVPXAYVHJJAEVRWPHOEFISUWBXRKAJSGQ
BWBGTIZUMCFJTSDWCDLCDLENPST ŚBMRLMQN
SERCEWXJSTGPEIPSRTEHAJNFAZNOWDAJECP
SGVNNQXNFEIUJEDFFYXQNWLEVIJMAIZNPJK
UWFLZIWJSSOLAŃTTWMPDIWNQSXLPGCAMWUR
ALDMIPXKUOMKYVXUIOCQEDBXOBTPWFQTOCW
WUNHBUIICPUCWHPVAGCZLOANWYSCQKDZŁVV
AGMTULGBCBYITWRQEYESORUJKRSKHEETOC
CRNARTAKSERKSESZWFZKRIZFFIKMBWXJKED
FVSGDNCRSWVUIRMCQXTYQEWKLYHWADRSYLZ
RRBPRRFYGGUGTQNSFSXAFXZIVNMNONVEXEZ
NAOFCKIYDIFTSDUKKWUKIWSKBIGWUEVKBBF
CKTCFDNUZAMKNIĘTENWKLLMQREVUPZRPHVX
AQWMZQHKKDYFZVTUPBOLGPRTLHQMPIUMRHP
INAOHKKMUUKAJTWTPSAWLIPIXODSOEJGUWR
VSRYZIHEJROLWBHKESOWPDAILZKCRPIEPJC
HCTLSWLSVWKPDDTUSDYVZHVIHHGPZCXTXRM
CHEUWOTJQMYSURUWOFHKTAOOXWREĄVZSNQN
YLFGIFNAMISYFBZRFOSJNSEQJNEWDGSIODU
CTTRJBBSPSSQUEWWZOOSZKOŁAYSHECECUEZ
FMRXQLGZOLLKSJDGIVCRWRDSEOUPKCHGDVT

PUNKT *2

Na podstawie życia Józefa, Estery, Jonasza lub Rut potrafi ukazać Jezusa jako troszczącego się i ratującego nas pasterza (wybierz jedną postać).

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Cel:

Przedstawić harcerzom dowody Bożej opieki w życiu bohaterów ze Starego Testamentu oraz w jaki sposób ich życie wskazuje na życie i służbę Jezusa.

Metody nauczania:

A. Józef / Rut

Opowiedz pokrótce historię Józefa (Księga Wyjścia, rozdziały 37 – 50) lub Rut (Księga Rut) i wypisz na tablicy listę najważniejszych wydarzeń. Następnie wyjaśnij harcerzom, że wiele zdarzeń w życiu bohaterów ze Starego Testamentu wskazuje na późniejsze życie Jezusa oraz mówi nam o naszym związku z Nim. Na koniec poproś harcerzy, aby opisali w jaki sposób każdy punkt wskazuje na życie Jezusa na Ziemi.

Józef	Jezus
1. Kochany przez swojego ojca	Umiłowany Syn swojego Ojca
2. Wysłany, by odszukać swoich braci	Wysłany, by pomóc swoim ludzkim braciom na Ziemi
3. Z powodu nienawiści do Józefa, jego bracia sprzedali go do niewoli.	Potraktowany jak wróg
4. Cierpiał w więzieniu	Cierpiał na krzyżu
5. Jego ojciec wierzył, że nie żyje	Naprawdę umarł i został oddzielny od swojego Ojca
6. Uwolniony z więzienia	Zmartwychwstał
7. Zajął stanowisko drugie po Królu	Wstąpił do nieba i zajął honorowe miejsce po prawicy Boga
8. Uratował swoją rodzinę przed głodem	Jest w stanie zbawić tych którzy Go naśladują

Rut	Nasz związek z Jezusem
1. Noemi i jej rodzina opuściła ziemię obiecaną	Czasami opuszczamy bezpieczne miejsce w Bożym planie
2. Nadchodzi tragedia i śmierć	Problemy często przychodzą jako skutek
3. Powrót Noemi i Rut	Trudne doświadczenia i problemy często zwracają nas z powrotem do Jezusa i Jego planów
4. Rut zbiera kłosy na polu Boaza, który jest bogatym człowiekiem	Jezus nadaje nam specjalne przywileje
5. Boaz przejął odpowiedzialność za Rut	Jezus jest naszym Panem i Opiekunem-żywicielem
6. Pokochał i poślubił ją	On kocha i dba o nas zawsze

B. Józef

Niech cała drużyna zrobi listę postaci z historii życia Józefa i odszuka ukryte znaczenie ich imion, korzystając ze słowika biblijnego. Wyjaśnij w jaki sposób każde imię mówi nam coś o Bogu lub Jezusie oraz w jak sposób dbają o nas. Odpowiedzi w postaci wskazówek dla prowadzącego są zamieszczone poniżej.

Józef – Bóg niech doda
Juda – chwała
Aszer – szczęśliwy/błogosławiony
Naftali – zapaśnik
Lewi – poświęcony Bogu
Zebulon – jestem wywyższony
Izrael – jako książę siłowałeś się z Bogiem i ludźmi
Gad – uzbrojony i gotowy
Manasses – zapominając o przeszłości
Symeon – wysłuchanie z akceptacją
Issachar – nagroda jest moja
Benjamin – syn prawicy

C. Jonasz

Księga Jonasza jest jedyną księgą spośród 12 ksiąg tzw. małych proroków, która ma ściśle narracyjną formę. Jest to relacja z misji Jonasza do miasta Niniwa, który miał za zadanie ogłosić mieszkańcom miasta, że zbliża się zagłada na miasto z powodu ich grzechów.

Prorok rozważa swoje wątpliwości i rozterki związane z zaniesieniem przesłania Bożego do Niniwy. Sama myśl o podróży do tej wielkiej metropolii, trudności i pozorny brak możliwości wykonania tego zadania spowodowały, że uchylał się od podjęcia Boskiego zlecenia i kwestionował Bożą mądrość. Zamiast wzmocnić swą wiarę, która powinna doprowadzić go do zrozumienia, że wraz z Boskim rozkazem przychodzi Boska moc do jego wypełnienia, Jonasz popadł w zniechęcenie, lęk i rozpacz. (zob. „Prorocy i królowie"). Znając miłosierdzie, łaskawość i cierpliwość Boga, Jonasz również obawiał się tego, że jeśli dostarczy boskie przesłanie, a poganie je przyjmą, to grożący im los, który ogłosił nad nimi, nie nadejdzie. Byłoby to dla niego głębokim upokorzeniem, gdyby tak właśnie się stało, a tego nie mógł znieść. (Jon 4,1,2). Na początku okazał nieposłuszeństwo, jednak poprzez serię wydarzeń został nakłoniony do wykonania polecenia. Mieszkańcy Niniwy żałowali i na jakiś czas odwrócili się od swoich grzechów. Jonasz się rozgniewał, lecz Bóg wyjaśnił mu swoje łaskawe postępowanie.

Pośród lekcji zawartych w proroctwie Jonasza znajduje się prawda o tym, że Boża łaska przynosi zbawienie wszystkim (Tt 2,11), że zbawienie rzeczywiście nie było ograniczone tylko do Żydów, ale również było objawione wśród pogan. Bóg „również i poganom dał upamiętanie ku żywotowi" (Dz 11,18). Podobnie jak Piotr (Dz 10), Jonasz doszedł niechętnie do przekonania, że Bóg jest gotów przyjąć z każdego narodu tych, którzy zwrócą się do Niego. Poprzez skruchę, Jezus potępił faryzejskich i dumnych Żydów Jego czasów (zobacz Mt 12,41; Łk 11,32) oraz wszystkich innych, którzy w swoim religijnym samozadowoleniu i fałszywym poczuciu bezpieczeństwa na duszy, zwodzą samych siebie, myśleniem, że są wybranym narodem Bożym i to gwarantuje im zbawienie.

Jezus wykorzystał doświadczenie Jonasza na morzu jako ilustrację swojej śmierci i zmartwychwstania (Mt 12,39-40). Jego nawiązanie do księgi Jonasza potwierdziło tą księgę.

D. Estera

Rozważając Księgę Estery pod względem literackim, jest to proza. Przedstawia kryzys w dziejach narodu Bożego, który był zagrożony unicestwieniem. Narzędziem wybawienia była Żydówka, która wyniesiona została ze spokojnego życia u boku swojego kuzyna i przybranego ojca, Mordochaja, stając się królową światowego imperium. Narracja przedstawia Esterę jako kobietę o czystym rozumie, niesamowitej samokontroli i szlachetnym poświęceniu. Wyznanie Mordochaja: „ Kto zaś wie, czy godności królewskiej nie osiągnęłaś właśnie na taki czas, jak obecny?" (Est 4,14), popchnęło młodą królową na wyżyny heroicznego czynu. Z wielką godnością jej duch wzniósł się, by odpowiedzieć na potrzebę chwili, w odważnych i porywających słowach: „Jeśli zginę, to zginę". Kiedy w krytycznym momencie berło zostało uniesione w jej kierunku, Estera nie od razu zidentyfikowała łotra, jednak z niezwykłą powściągliwością i celową troską poprowadziła króla i Hamana do zaaranżowanej sytuacji, która najlepiej mogła posłużyć

do osiągnięcia jej celu. Wyobraźnia ludzka nie mogła by stworzyć bardziej dramatycznej i zaskakującej serii zbiegów okoliczności niż te, które doprowadziły do zdemaskowania i śmierci Hamana. Podczas Purim, Święta Losów, Żydzi zawsze wspominają Boskie udaremnienie szatańskiego planu Hamana, który był skazany na sukces (zobacz Est 3,7).

Duchowe i moralne lekcje płynące z Księgi Estery mogą być streszczone następująco:

1. Mimo, że Boże imię nie pojawia się w ogóle, to jednak Boża obecność objawia się przez całą księgę. Żaden niewierzący w Boga nie mógłby napisać takiej księgi. Żaden wierzący nie może przeczytać tej księgi bez wzmocnienia swojej wiary. Ratunek przedstawiony przez autora jest rezultatem żywej wiary w Boga.
2. Księga Estery dostarcza opis powstania jednego z najważniejszych narodowych świąt, Święta Purim, które radośnie jest obchodzone co roku.
3. Narrację przenika życiowa moralna lekcja. Wraz z upływem krótkiego dnia popularności Hamana, nietrwała natura ziemskiej siły i dobrobytu staje się bolesnym faktem. Bóg poniża dumnych i wywyższa tych, którzy Mu ufają.
4. Boża obecność jest dobitnie ukazana. Boska moc jest połączona z ludzkim wysiłkiem. Środki użyte należą do człowieka, ale samo wybawienie jest Boskie.

Porównania charakterów postaci

Estera:
- Nieśmiała i bojaźliwa
- Kochająca Boga
- Akceptująca odpowiedzialność
-Polegająca na radach Mordochaja
- Uczciwa
- Odważna
- Gotowa na śmierć
- Zwycięska

Mordochaj:
- Boży przedstawiciel
- Podobna praca do Ducha Świętego
- Odmówił wspierania zła
- Pokorny – głęboka wiara, pewność
- Czyste serce
- Znał oblicze niebezpieczeństwa
- Brak kompromisu
- Zwycięski

Haman:
- Charakter diabelski
- Pełny nienawiści
- Zaplanował morderstwo
- Pełny dumy
- Kłamliwy
- Skory do niszczenia
- Nie ma w nim prawdy
- Pokonany z powodu swojego grzechu

Źródła/ Dodatkowe materiały:

Seria „Biblie and Story Hour” dostępna w księgarniach. Słownik Biblijny. „Patriarchowie i prorocy” E. White.

Metoda zaliczenia:

Aktywne uczestnictwo w zaplanowanych zajęciach.

SŁUŻENIE INNYM

Celem tej części w programie stopni jest zapewnienie harcerzom możliwości doświadczenia radości i zadowolenia ze służenia na rzecz innych ludzi.
Czas potrzebny na wypełnienie wymagań z tej części wynosi min dwie zbiórki (godz. lekcyjne) plus dodatkowy czas na zajęcia poza zbiórkami. Na zbiórkach jest czas na planowanie służby na rzecz innych oraz wymianę doświadczeń i ocenę zajęć.

PUNKT 1
W porozumieniu z instruktorem zaplanował spędzenie co najmniej 2 godzin na wykonaniu dowolnych 2 zadań, wyrażając w ten sposób swoją przyjaźń komuś w potrzebie zamieszkującemu w okolicy:

a. **Odwiedził kogoś, kto potrzebuje przyjaźni.**
b. **Pomógł komuś w potrzebie.**
c. **Z pomocą innych poświęcił pół dnia przy projekcie w lokalnej społeczności, szkole lub zborze (Kościele).**

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna.
Dodatkowo czas poza zbiórkami na realizację zaplanowanych zajęć.

Opcja 1. Odwiedził kogoś kto potrzebuje przyjaźni.

Cel:
Stworzyć harcerzom możliwość doświadczania radości z dzielenia się i pomagania.

Wyjaśnienie:
Spośród wszystkich członków Kościoła, harcerze w wieku 10 lat są najbardziej entuzjastycznymi uczestnikami służby na rzecz innych ludzi. Dlatego mogą być skutecznie prowadzeni i skierowani do służby pełnej znaczenia, która na zawsze wpłynie na ich życie.

Metody nauczania:

1. Zachęcaj harcerzy, aby odwiedzili dzieci z rodzin, które niedawno przeprowadziły się na ich ulicę lub w okolicę i aby w ten sposób powitały je w sąsiedztwie. Mogą również spróbować spotkać inne dzieci w najbliższej okolicy np. w parkach, na placach zabaw itp., następnie niech zaproszą takie dzieci na zbiórkę harcerską lub inne spotkanie w zborze.

2. Harcerze mogą również odwiedzić starszą, samotną osobę lub osobę obłożnie chorą i w ten sposób rozjaśnić jej dzień bukietem kwiatów, bochenkiem chleba, drożdżówką lub inną odpowiednią rzeczą, wykonaną własnoręcznie, jeśli to tylko możliwe.
3. Na zbiórce wspólnie zastanówcie się nad innymi możliwościami.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w zaplanowanej akcji.

Opcja 2: Pomógł komuś w potrzebie.

Cel:
Dostarczyć harcerzom możliwość uczestniczenia w odpowiedzi na bezpośrednie potrzeby innych osób oraz uświadomienia sobie, że wraz z rozwojem doświadczenia rośnie ich odpowiedzialność za otoczenie, a jednocześnie aby nauczyli się czerpać z tego radość.

Wyjaśnienie:
Dzisiejszy świat jest pełen ludzi w potrzebie, od osób starszych, które nie potrafią już dbać o gospodarstwo po ofiary mniejszych lub większych wypadków. We wszystkim mogą pomóc młodzi harcerze.

Metody nauczania:

1. Poszukaj pomocy u osób ze zboru, które zajmują się pomocą na rzecz innych np. kierownik miejscowej filii ChSCh lub ADRA, i poproś aby pomogli ci wskazać osoby, które potrzebują pomocy.
2. Możesz również skontaktować się z innymi organizacjami spoza zboru, które specjalizują się w pomocy potrzebującym, aby uzyskać konkretne nazwiska osób w potrzebie.
3. Zachęcaj harcerzy, aby sami pomyśleli nad innymi możliwościami, w jaki sposób mogą pomóc potrzebującym. Pozwól im wybrać obszar ich zainteresowań, który może obejmować: koszenie trawników, pomoc w załatwianiu spraw starszym ludziom, prace domowe osobom obłożnie chorym, sprzątanie podwórka starszym osobom.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w zaplanowanej akcji.

Opcja 3: Szkolny, kościelny lub społeczny projekt.

Cel:
Dostarczyć harcerzom możliwość uczestniczenia w służbie na rzecz społeczności oraz aby uświadomili sobie, że wraz z rozwojem doświadczenia rośnie ich odpowiedzialności za otoczenie, a jednocześnie aby nauczyli się czerpać z tego radość.

Wyjaśnienie:
Takie projekty mogą być inicjatywą, która wypłynie ze strony liderów lokalnej społeczności lub będą wynikać z obserwacji poczynionych przez uczestników.

Metoda nauczania:
Pomysły do rozważenia:

ZBÓR/KOŚCIÓŁ
- Zadbanie o teren wokół budynku kościelnego,
- Porządki w zborze,
- Obowiązki opiekuńcze,
- Posadzenie ogródka warzywnego dla potrzebujących.

SZKOŁA
- Sadzenie i dbanie o kwiaty w szkole/klasie,
- Dbanie o porządek w toaletach,
- Pomoc w bibliotece szkolnej,
- Zapoczątkowanie kolekcji rzeczy przyrodniczych, historycznych itp.

SPOŁECZEŃSTWO
- Uczestnictwo w zbiórce pieniędzy,
- Wolontariat w organizacjach cywilnych takich jak szpitale, świetlice środowiskowe, sierocińce itp.,
- Projekty sprzątania parków, poboczy dróg itp.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w zaplanowanej akcji.

PUNKT 2
Udowodnił, że jest dobrym obywatelem w domu i w szkole.

Ilość zbiórek: jedna

Cel:
Dostarczyć sposobność do zastanowienia się nad tymi cechami charakteru, które są istotne z punktu widzenia wpływu młodej chrześcijańskiej osoby na otoczenie w domu i w szkole.

Metoda nauczania:

Omów razem z twoją drużyną następujące myśli na temat bycia dobrym obywatelem w domu i w szkole.

Za parę lat staniecie się młodymi kobietami lub mężczyznami. Jakimi osobami chcecie być? Rozejrzyjcie się wokół i zastanówcie się jakie cechy chcielibyście u siebie widzieć?

Po pierwsze chcielibyście być sprawni i aktywni na tyle, na ile pozwolą wasze organizmy. Osoba, która nie może się ruszać i pomagać w zajęciach swojej mamie, ponieważ jest zbyt zmęczona, nie jest zbyt wielką pomocą w domu.

Po drugie chcielibyście wypełniać zadania najlepiej, jak potraficie. Jeśli sklep nie ma produktu, o który was poproszono, to kupujecie najbardziej zbliżoną alternatywę lub udajecie się do innego sklepu.

Tak więc w prostym zadaniu jak zrobienia zakupów, można znaleźć kilka cech dobrego obywatela:

- **Posłuszeństwo:** wykonujesz polecenie natychmiast.
- **Pewność siebie:** wiesz gdzie masz iść i jak się tam dostać.
- **Troskliwość:** Poproszono cię tylko raz.
- **Słowność:** na pewno wykonasz swoja pracę.
- **Współpraca:** pomożesz każdemu najlepiej, jak potrafisz.

Jakie inne cechy widzicie wokół siebie, u innych ludzi? Poświęcenie waszych ojców na rzecz rodziny, zrozumienie waszego duchowego lidera, entuzjazm waszego nauczyciela.

Dlaczego jest to tak niezbędne, by stać się dobrym obywatelem? Jesteście częścią waszego kraju i kiedy dorośniecie będziecie chcieli wziąć swoją część z tego, co zaproponuje wam życie. To, co weźmiecie i dacie od siebie, będzie zależało od cech, nad którymi będziecie pracować. Bądźcie świadomymi obywatelami, a nie osobami bezmyślnymi. Bądźcie na bieżąco poinformowani, co aktualnie dzieje się w waszej miejscowości, waszym kraju i na świecie. Dowiedzcie się w jaki sposób wasz kraj, województwo, miasto, miejscowość lub wioska jest zarządzana i jaka jest wasza rola w tym procesie. Odkryjcie jakie są mocne i słabe strony władz publicznych. Wykonujcie swoje powinności jako obywatele w wielkim zadaniu rozwijania mocnych stron i przezwyciężania słabości. W wielu krajach harcerze są uważanymi za modelowych obywateli. Co możecie zrobić aby podtrzymać tę opinię w waszym kraju?

Bądźcie gotowi wykonać swoją część w mniejszych zadaniach – w takich codziennych sytuacjach jak przestrzeganie kodeksu ruchu drogowego, przestrzeganie zasad podczas zabawy oraz w wielu innych małych rzeczach.

Wasi nauczyciele ponoszą dużą odpowiedzialność i mają duży wpływ na twoje życie. Jaka jest ich rola? Jest wielu różnych nauczycieli, którzy uczą różnych przedmiotów na każdym poziomie systemu edukacji od przedszkola poprzez szkołę podstawową, szkołę średnią, po szkolnictwo wyższe (uniwersytety, politechniki i inne) oraz edukację dorosłych. Nauczyciele odpowiadają na wykazywane przez was zainteresowanie przedmiotem. Dlatego wasza

ochota do uczenia się i rozwijania będzie zachętą dla nauczyciela, aby pomóc wam według jego najlepszych umiejętności i możliwości.
Wypełnij następujące punkty:

1. Wskaż prawa i obowiązki obywateli w twoim kraju.
2. Opisz co możesz zrobić jako obywatel aby pomóc swojemu kościołowi i krajowi.
3. Prześledź i przeanalizuj kolejne etapy nabywania obywatelstwa w twoim kraju i jak się tego dokonuje.
4. Dowiedz się na czym polega proces rządzenia w twoim kraju.
5. Wyjaśnij po co są ustanowione prawa w twoim kraju.

Powyższe zagadnienia są częścią wymagań sprawności Chrześcijański Obywatel.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w dyskusji w grupie.

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1
Przyprowadził dwóch gości na lekcję Szkoły Sobotniej lub spotkanie harcerzy (zbiórkę).

Wyjaśnienie:

a. Wasze spotkania powinny być projektami misyjnymi.
b. Możesz zaproponować specjalne zaproszenia by przyprowadzić gości. Mogą to być osoby albo ze zboru lub spoza Kościoła.
c. Niech członkowie drużyny poprowadzą cały program Szkoły Sobotniej. Niech zadbają o muzykę, apel misyjny i przede wszystkim niech będą ubrani w mundury. Wasi nauczyciele Szkoły Sobotniej z chęcią wam pomogą, jeśli zaplanujecie wszystko z wyprzedzeniem. Goście nie będą żadnym problemem.

ROZWÓJ PRZYJAŹNI

PUNKT 1

Zrobił listę 10 cech dobrego przyjaciela; opowiedział o 4 sytuacjach z życia codziennego, w których zastosował „złotą zasadę".

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Cel:

Zrozumieć podstawy przyjaźni. W „złotej regule" Biblia określa, w którym miejscu prawdziwa przyjaźń może rozpocząć swój rozwój.

Metody nauczania:

Kilka komentarzy Ellen G. White:

1. „Mów często słowa, które będą… inspiracją. Kiedy ktoś jest w tarapatach… mów do niego pocieszające słowa. To jest prawdziwa miłość." 7 BC 928
2. „Gdy chrześcijanin będzie zawsze miły, współczujący i wyrozumiały, to nie będzie harmonii między nim a grzechem." 5 T 171
3. „Mężczyźni i kobiety nie wypełniają zamierzeń Boga, gdy przywiązują uwagę tylko do własnego kręgu rodzinnego, do krewnych i przyjaciół, podczas gdy wykluczają ze swojej miłości tych, których mogliby pocieszyć i uszczęśliwić nią." WM 159
4. „Ich najlepszym przyjacielem jest Jezus. On nie powstrzymał swojego życia przed nimi, ale z ich powodu stał się ubogim, aby przez Jego ubóstwo mogliby stać się bogatymi." 4 T 481
5. „Duch plotkarstwa i obmowy jest jednym ze specjalnych działań Szatana aby siać niezgodę i niesnaski, aby rozdzielić przyjaciół…" 4 T 195
6. „[Chrystus] wyciąga ludzi z wąskiego kręgu dyktowanego przez ich własny egoizm. On znosi wszelkie granice terytorialne i sztuczne podziały społeczeństwa. On nie robi różnicy między sąsiadem a obcym, przyjacielem a wrogiem." MB 42
7. „Szatan stale poszukuje upadku tych, którzy są ignorantami jeśli chodzi o jego możliwości, a jednak nie odczuwają specjalnej potrzeby modlitwy i rad doświadczonych i pobożnych przyjaciół." 4 T 207
8. „Chrystus nie pozostawił cię na śmierć. Wielokrotnie pobudza przyjaciół aby pomogli Ci wtedy, kiedy tego najmniej się spodziewasz." 2 T 270
9. „W radości ze swojego nowego uczniostwa, Mateusz pragnął przyprowadzić do Jezusa swoich poprzednich towarzyszy. W związku z tym przygotował ucztę w swoim własnym domu…" DA 273-274

10. „…Porywczy temperament, drażliwość zawiść lub zazdrość… te złe cechy charakteru przynoszą wielkie nieszczęście ich posiadaczom. Jak wielu nie otrzymało ze strony… przyjaciół miłości, którą mogliby otrzymać, gdyby byli bardziej sympatyczni.” FE 67

Te oraz wiele innych wypowiedzi mogą posłużyć jako punkt wyjścia dla dyskusji w grupie podczas Szkoły Sobotniej, na spotkaniu młodzieży, podczas gawędy przy ognisku harcerskim itp.

PUNKT 2

Zna na pamięć hymn narodowy i potrafi wyjaśnić jego znaczenie.

Przedział czasu: 20 minut

Wyjaśnienie:

Przyjaźń jest wielopłaszczyznowa. Obywatelstwo, zrozumienie go i tolerancja czyjegoś odmiennego obywatelstwa prowadzi również do rozwoju przyjaźni.

Zachęcaj każdego z członków twojej drużyny, który ma inne obywatelstwo od pozostałych, aby podzielił się z wami znaczeniem jego hymnu narodowego. Dla większości harcerzy ten punkt wymagań jest bardzo prosty do zaliczenia, ponieważ prawdopodobnie byli uczeni o tym w szkole.

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1

W grupie osób w różnym wieku zademonstrował właściwe maniery przy stole.

Cel:

Aby mieć przyjaciół, trzeba być przyjacielem. Rodzice czują się bardziej komfortowo, jeżeli przyjaciele dziecka są dobrze wychowani i pokazują, że potrafią prawidłowo funkcjonować w świecie dorosłych, czerpiąc z tego radość. Stół obiadowy jest uważany przez wielu dorosłych za jedno z tych istotnych miejsc, które mają szczególne znaczenie.

Metody nauczania:

1. Pantomima o dobrych i złych manierach.
2. Improwizowany skecz.
3. Pełnometrażowy skecz przed publicznością
4. Dyskusja - kieruj się poniższymi pytaniami

Czy wiesz jak postępuje osoba dobrze wychowana, z dobrymi manierami?

Czy poprawnie potrafisz odpowiedzieć na te pytania? Porównaj swoje odpowiedzi (może być kilka dobrych odpowiedzi w pytaniu). Sprawdzając swoje odpowiedzi, każdą prawidłową odpowiedz oznacz literą „P", tak żebyś mógł użyć swoich odpowiedzi jako przewodnika, jak powinien zachowywać się dobrze wychowany człowiek.

1. Kiedy dobrze wychowana osoba zaczyna jeść?

a) _____ Kiedy tylko ma na to ochotę, w zależności od tego jak bardzo jest głodna.
b) _____ Kiedy wszyscy zostaną obsłużeni i pani domu rozpoczęła.
c) _____ Od razu po zaserwowaniu jej jedzenia.

Podczas dużego przyjęcia

a) _____ Kiedy wszyscy zostaną obsłużeni i pani domu rozpoczęła.
b) _____ Kiedy 4 lub 5 osób zostanie obsłużonych lub gdy pani domu powie: „Proszę, możecie zaczynać, żeby jedzenie nie wystygło."

2. Czy kiedykolwiek kładziemy łokcie na stole?

a) _____ Tak, gdy jestem zmęczony.
b) _____ Nie, nigdy!
c) _____ Nie podczas jedzenia, ale być może w czasie przerw między daniami lub gdy rozmawiamy pod koniec posiłku.

3. Gdzie kładzie się serwetkę lub chusteczkę podczas posiłku?

a) _____ Na kolanach.
b) _____ Pod brodą.
c) _____ Zawiązaną wokół szyi.
d) _____ Na stole.

4. Co robisz z serwetką lub chusteczką gdy odchodzisz od stołu?

a) _____ Składasz ją ponownie w taki sam sposób, jak ją znalazłeś.
b) _____ Zostawiasz na krześle zgniecioną w kulkę.
c) _____ Swobodnie poskładaną zostawiasz obok swojego talerza.

5. W jaki sposób przekażesz dzbanek lub sosjerkę?

a) _____ Przekażesz ją osobie siedzącej obok uchwytem zwróconym w kierunku do tej osoby.
b) _____ Ustawisz ją na stole przed osobą siedzącą obok ciebie.

6. Co zrobisz gdy pani domu zaserwuje wspaniałe jedzenie, którego nie lubisz?

a) _____ Powiesz jej, że nie będziesz jadł tego konkretnego dania, ponieważ nie znosisz tej potrawy.
b) _____ Zachowasz milczenie na ten temat, ale tak czy owak nałożysz sobie małą porcję tej potrawy.
c) _____ Nakładasz trochę, ale chowasz to do swojej serwetki.

7. W jaki sposób nakładasz sobie sos z sosjerki?

a) _____ Nalewasz wprost z sosjerki.

b) _____ Nakładasz go swoja własną łyżką.
c) _____ Nalewasz go chochelką do sosów.
8. Kiedy masło lub dżem jest przekazywane, gdzie je umieścisz?
a) _____ Nakładasz je na talerz, a potem na swój chleb lub bułkę.
b) _____ Nakładasz je bezpośrednio na swój chleb lub bułkę.
9. Kiedy „palcowe jedzenie" takie jak oliwki, herbatniki czy kanapki przekazywane są wokół stołu co z nimi robisz?
a) _____ Nakładasz ja na początku na talerz, a potem do buzi
b) _____ Nakładasz je wprost do buzi.
c) _____ Odkładasz je na później, na stole obok talerza.
10. Skąd możesz wiedzieć, które sztućce i naczynia użyć?
a) _____ Generalną zasadą jest to, że zaczynasz od sztućców znajdujących się najbliżej swojego talerza, następnie, wraz z serwowaniem następnych dań, używasz kolejnych w kierunku na zewnątrz od swojego talerza.
b) _____ Rozpoczynasz sztućcami zewnętrznymi, następnie, wraz z serwowaniem następnych dań, wybierasz kolejne w kierunku do talerza.
c) _____ W razie wątpliwości postępujesz za przykładem pani domu.
d) _____ Inne zwyczaje _____.
11. Co zrobić z nożem i widelcem, kiedy skończysz jeść potrawę?
a) _____ Kładziesz je razem, równo na stole, obok talerza.
b) _____ Opierasz sztućce na swoim talerzu z rączkami leżącymi na stole.
c) _____ Kładziesz je razem, równo koło siebie na środku talerza.
d) _____ Odkładasz na to samo miejsce, obok talerza, z którego zabrałeś je wcześniej.
e) _____ Inne zwyczaje _____.
12. Co robisz ze swoimi sztućcami, gdy prosisz o tzw. „dokładkę"?
a) _____ Trzymasz je pionowo w swojej dłoni.
b) _____ Kładziesz swój nóż i widelec, obok siebie w poprzek swojego talerza.
c) _____ Inne zwyczaje _____.

Metoda zaliczenia:

Informacja od rodziców lub ukończenie zajęć razem z grupą. (Podpatruj czy nastąpią zmiany w najbliższej przyszłości po zakończeniu zajęć z tego tematu oraz zachęcaj harcerzy do tych zmian).

ZDROWIE I KONDYCJA FIZYCZNA

Celem tej części wymagań jest nauczenie głównych zasad wstrzemięźliwości i dobrego zdrowia oraz jak pomagają one w rozwijaniu silnego umysłu i ciała.
Na przeprowadzenie tej części zostały przydzielone dwie godziny lekcyjne (lub zbiórki) plus oczywiście dodatkowy czas poza zbiórkami. Jedna godzina lekcyjna (zbiórka) jest potrzebna do przeprowadzenia części zaawansowanej.

PUNKT 1

Wykonał następujące zadania:

a. **Omówił zasady wstrzemięźliwości w życiu Daniela lub uczestniczył w prezentacji lub sztuce (przedstawieniu) na podstawie tekstu Dn 1.**
b. **Nauczył się na pamięć i wyjaśnił tekst Dn 1,8 oraz opisał na karcie zobowiązania, dlaczego wybrał styl życia stojący w harmonii z prawdziwymi zasadami wstrzemięźliwości.**

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Cel:
Zainspirować harcerzy do poszukiwania i zrozumienia znaczenia słowa „wstrzemięźliwość" oraz do złożenia przyrzeczenia o podążaniu przykładem Daniela.

Wyjaśnienie:
„Wstrzemięźliwość" jest powstrzymywaniem się od tych substancji i działań, które są szkodliwe, a jednocześnie używaniem w sposób umiarkowany i ostrożny tego, co dobre.

Metody nauczania:
Niektóre definicje słowa „wstrzemięźliwość":

- Wstrzemięźliwość jest samokontrolą poprzez moc Ducha Świętego.
- Gdy o to prosimy, Bóg Swoim Duchem prowadzi nas poprzez wybory, których dokonujemy.
- Najpierw wybieramy aby Mu służyć.
- Decydujemy się aby mówić „NIE" Szatanowi.
- Gdy o to prosimy, Bóg daje nam siły oprzeć się pokusom.
- Wybieramy zdrowe rzeczy do jedzenia i picia, ku Bożej czci.
- Wybieramy, aby nie jeść i nie pić nic co może być szkodliwe.
- Pozwalamy Bogu prowadzić się we wszystkich naszych codziennych działaniach.

Człowiek został stworzony doskonałym, na obraz i podobieństwo Boże, zdrowym, wolnym od chorób. Adam i Ewa mieli naturalne pragnienia dane przez Boga, aby cieszyć się Bożym stworzeniem. Bóg dał im również zdolność rozumowania i samokontroli. Byli kuszeni przez Szatana, aby zjeść owoc z drzewa poznania dobra i zła. Będąc zwiedzonymi, użyli wolnej woli w złym celu. Utracili swoją samokontrolę, przeszli pod oddziaływanie Szatana. Od tamtej pory ludzie podejmują złe decyzje. Brak wstrzemięźliwości jest dowodem na brak samokontroli.

Przedstawienie:

Wytyczne przedstawienia:

- Przedstawienie jest zaimprowizowanym teatralnym ukazaniem szczególnej sytuacji.
- Uczestnicy mogą wybrać role sami lub mogą mieć je przydzielone.
- Role powinny być napisane lub zarysowane przez drużynowego.
- Niech uczestnicy zbiorą się razem na parę minut przed wystąpieniem, aby przedyskutować co będą robić.
- Odegraj zdarzenie natychmiast (bez przygotowania).
- Zatrzymaj przedstawienie w odpowiednim momencie i omów przedstawioną sytuację.

Wypisz każdą z następujących postaci na oddzielnej kartce papieru: Daniel, Szadrach, Meszach, Abed-Nego, Nabukadnesar, sługa.

Przydziel każdemu harcerzowi w drużynie postać do odegrania. Przeczytaj historię zapisaną w Księdze Daniela, rozdział 1 i zachęć drużynę, aby odegrała przedstawienie na dwa sposoby, ilustrując w ten sposób kontrast:

a. Daniel i jego trzech przyjaciół jako zbuntowani jeńcy z Izraela.
b. Daniel i jego trzech przyjaciół jako prawdziwi Izraelici, gotowi mówić głośno o Bogu.

Dn 1,8:

1. Niech uczestnicy przeczytają pierwszy rozdział Księgi Daniela i wyobrażą sobie, że są sędziami w konkursie. Daniel i jego trzech przyjaciół uzyskało wyniki 10 razy lepsze niż pozostała reszta uczestników. Niech każdy z sędziów napisze listę, wypisując dlaczego młodzi Hebrajczycy zostali bezspornymi zwycięzcami. Po zakończeniu harcerze mogą porównać swoje wnioski.
2. Niech każdy harcerz z drużyny przeprowadzi studium tekstu Dn 1,8, słowo po słowie, korzystając z konkordancji biblijnej oraz komentarza biblijnego, aby nakreślić pełne znaczenie tego wersetu. Ich odkrycia mogą być przedstawione w formie prezentacji lub dużej planszy.

Zobowiązanie:
Zaprojektuj i podpisz swoją własną kartę zobowiązania, przedstawiającą odpowiedź na pytanie dlaczego wybrałeś/-aś styl życia stojący w harmonii z prawdziwymi zasadami wstrzemięźliwości lub postaraj się uzyskać odpowiednie karty do podpisania z lokalnej Komendy Chorągwi dla każdego uczestnika.

Źródła/ Materiały dodatkowe:
Skontaktuj się z kierownikiem sekretariatu ds. zdrowia przy zarządzie lokalnej diecezji lub Zarządzie Kościoła lub wydawnictwami (np. „Znaki Czasu", Orion, itp.), aby uzyskać dodatkowe materiały w postaci sugerowanych filmów lub książek, które można by użyć jako materiał szkoleniowy do ww. wymagań.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w dyskusji lub przedstawieniu, podpisanie przyrzeczenia i zapamiętanie Dn 1,8.

PUNKT 2
Zna reguły zdrowej diety i wykonał diagram pokazujący podstawowe grupy żywności.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna.

Cel:
Pomóc harcerzom uświadomić sobie podstawowe czynniki dietetyczne, które wpływają na utrzymanie zdrowego stylu życia.

Metody nauczania:
1. Podaj harcerzom następujące podstawowe informacje i poproś, aby przygotowali trzydniowy wegetariański jadłospis oparty na oryginalnych Bożych zaleceniach zawartych w Rdz 1,29-30.

Zrównoważona i zdrowa dieta będzie zawierać codziennie:

- Dwie lub więcej porcji BIAŁKA.
- Cztery lub więcej porcji CHLEBA i PŁATKÓW ZBOŻOWYCH (preferowane pełnoziarniste).
- Cztery lub więcej porcji OWOCÓW I WARZYW (musisz uwzględnić jeden owoc cytrusowy lub pomidor dla witaminy C oraz jedno żółte lub zielone liściaste warzywo dla witaminy A).
- Trzy lub więcej porcji PRODUKTÓW MLECZNYCH.

2. Przedstaw drużynie te same podstawowe informacje jak wyżej i poproś aby przygotowali plakat lub planszę, ilustrującą cztery podstawowe grupy żywnościowe, używając w tym celu obrazków z gazet, magazynów itp. Następnie rozwieś plakaty. *(Możecie przy tej okazji spróbować zdobyć sprawność ŻYWIENIE).*

Źródła/ Materiały dodatkowe:
„Poselstwo Zdrowia" i inne książki o tej tematyce, dostępne w lokalnych wydawnictwach (np. Wydawnictwo „Znaki Czasu", Wydawnictwo Fundacji „Źródła Życia", itp.).

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w dyskusji i przygotowaniu plakatu.

PUNKT 3
Zdobył sprawność Początkujący pływak.

Cel:
Nauczyć harcerzy umiejętności pływania dla ich własnej przyjemności i bezpieczeństwa.

WYMAGANIA SPRAWNOŚCI
Początkujący pływak
(SWIMMING BEGINNERS)



1. Mając otwarte oczy, samodzielnie wyciągnij przedmiot z dna zbiornika wodnego, stojąc w wodzie o głębokości nie większej niż do klatki piersiowej.
2. Podskakując w wodzie o głębokości do klatki piersiowej, wykonaj serię piętnastu zanurzeń całego ciała, demonstrując technikę nabierania oddechu oraz wypuszczanie powietrza pod wodą.
3. Wskocz do głębokiej wody (głębokość: trochę powyżej głowy), a następnie przepłyń do bezpiecznego miejsca lub krawędzi basenu.
4. Zademonstruj skok do wody na nogi, z brzegu basenu.
5. Zanurkuj do basenu z pozycji strzałkowej oraz startowej.
6. Odpychając się nogami od brzegu basenu, przepłyń w pozycji na brzuchu dwie długości ciała.
7. Odpychając się nogami od brzegu basenu, przepłyń w pozycji na plecach dwie długości ciała.
8. Przepłyń kraulem – 10 metrów.

9. Przepłyń stylem grzbietowym – 10 metrów.
10. Zademonstruj pracę nóg w stylu grzbietowym – 10 metrów.
11. Zmień kierunek podczas pływania na brzuchu.
12. Zmień kierunek podczas pływania na plecach.
13. Omów zasady bezpieczeństwa podczas nurkowania.
14. Zademonstruj pływanie w miejscu w pozycji pionowej, mając głowę nad powierzchnią wody.
15. Wskocz do głębokiej wody ubrany w kamizelkę ratunkową.
16. Zademonstruj pozycję embrionalną (inaczej zwaną pozycją ratowniczą HELP) przez jedną minutę.
17. Zademonstruj w grupie kilku osób pozycję HUDDLE (zwaną też grono, grupa) przez jedną minutę.
18. Zademonstruj prawidłową technikę przygotowania dróg oddechowych poszkodowanego do RKO.

Wyjątki:

Przeprowadzający sprawność powinien zostać poinformowany, jeśli tylko pojawią się jakiekolwiek problemy z wykonaniem powyższych zadań. Harcerz, który posiada zaświadczenie lekarskie, że fizycznie nie jest zdolny do pływania (z powodu choroby, urazu, lub po prostu zagraża to jego zdrowiu), może zdobywać inną sprawność, której wcześniej nie ukończył.

Metody nauczania:

Jeśli nie macie do dyspozycji osoby wystarczająco biegłej w pływaniu, aby przeprowadziła zajęcia na zdobycie tej sprawności, wtedy drużynowy powinien zgłosić waszą drużynę do uznanej w okolicy szkółki pływackiej lub ratowników wodnych WOPR.

Instruktor prowadzący zajęcia powinien:

1. Upewnić się, że wszystko jest pod odpowiednim nadzorem.
2. Sprawdzić czy nie ma prądów i dołów na dnie kąpieliska.
3. Zachować szczególną ostrożność, w przypadku pni, kamieni i zagłębień w rzece.
4. Jeśli jest to tylko możliwe, skorzystać z basen lub pływalni, ponieważ woda jest czystsza, a głębokość regulowana.

Źródła/ Dodatkowe materiały:

Dowolna książka na temat nauki sztuki pływania od podstaw.

Metoda zaliczenia:

Zaprezentowanie umiejętności w wodzie.

Po ukończeniu wszystkich punktów wymagań na sprawność, instruktor prowadzący zajęcia powinien przedstawić drużynowemu listę osób, które wykonały wszystkie zadania. Drużynowy przekazuje następnie tę listę do właściwej Komendy Chorągwi, zamawiając w ten sposób imienne certyfikaty i naszywki.

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1

Szkolenie HIV/AIDS.

(Najlepiej byłoby, aby kobieta poprowadziła zajęcia z dziewczynkami, a mężczyzna z chłopcami).

Cel:

Przedstawić normalne zmiany ciała doświadczane przez młode dziewczęta i młodych chłopców w czasie dojrzewania. Zauważyć, że każda osoba dojrzewa w różnym tempie oraz posiada swój unikalny fizyczny wygląd.

Metody nauczania:

1. Jest znacznie więcej rzeczy odnoszących się do seksualności niż tylko części ciała, np.:
   - Emocje,
   - Poczucie własnej wartości,
   - Szacunek,
   - Wartość,
   - Wyjątkowość,
   - Indywidualność.
2. Wyjaśnij co Dawid mógł mieć na myśli pisząc: „Wysławiam cię za to, że cudownie mnie stworzyłeś” (Ps 139,14).
3. Przedstaw etapy rozwoju płodu.
4. Omów normalne zmiany podczas dojrzewania:
   - u chłopców: broda, porost włosów łonowych, większy penis, głębszy (niższy) głos, muskularne ciało, plemniki;
   - u dziewczynek: rozwój piersi, poszerzenie bioder, porost włosów łonowych, szybki przyrost masy ciała i wzrostu, wydzielanie śluzu, początek cyklu miesiączkowego.
5. Omów co Słowo Boże mówi o znaczeniu powstrzymywania się od przedmałżeńskiej aktywności seksualnej w:

- Wj 20 rozdział
- Rz 12,1-2

6. Podaj definicję co oznacza pojęcie cudzołóstwa oraz nierządu.
7. Studiując historię Józefa w Starym Testamencie, określ jakie czynniki dały siłę Józefowi, by powiedzieć „Nie” (odmówić):
   - związek z Bogiem
   - powstrzymywanie się od niewłaściwych myśli
   - odmowa przyjęcia sugestii szatana
   - ucieczka przed wystawieniem się na pokusę.

ROZWÓJ ORGANIZACJI I PRZYWÓDZTWA

PUNKT 1

Zaplanował i zrealizował 3-godzinną lub 8 km wycieczkę pieszą. Zaplanował realizację wymagań z części POZNAWANIE PRZYRODY, ŻYCIE W TERENIE lub jednej ze sprawności z działu PRZYRODA.

Cel:

Przejąć przez harcerzy inicjatywę w dokonywaniu wyborów, które poprowadzą do pozytywnych rezultatów poprzez zabawę, ale również poprzez zajęcia edukacyjne.

Metody nauczania:

Ten punkt wymagań na stopień Przyjaciela stwarza okazję, aby wprowadzić harcerzy do świata przyrody poprzez skupienie się na rozwoju charakteru i stylu życia. Często drużyny wykorzystują tę sposobność, aby nauczyć się w praktyce co to znaczy właściwe szafowanie środowiskiem naturalnym. Termin ten najlepiej został oddany stwierdzeniem:

Zabierz tylko zdjęcia,
Pozostaw tylko ślady stóp
„Zabij" tylko czas.

Podczas realizacji zajęć z tej części znacznie ważniejszy jest czas spędzony na zajęciach niż odległość przebyta w ramach wycieczki. Harcerze mogą nauczyć się rozpoznawać florę i faunę, mogą poszukiwać lekcji duchowych płynących z obserwacji przyrody, mogą stać się świadkami obecności stworzeń Bożych, poznać wartość ciszy i kamuflażu, itd. Powinno się kłaść nacisk na zaangażowaniu każdego harcerza proces decydowania na temat aktywności oraz przy dopracowaniu szczegółów.

Kilka dodatkowych wskazówek:

Pamiętaj, aby wybrać miejsce i odpowiednio wcześnie dobrze zaplanować transport. Dobrze będzie jeśli odwiedzisz wcześniej wybrane miejsce, aby móc przedstawić drużynie pomysły na temat tego, jakie obiekty natury możecie tam znaleźć.

1. Przygotowanie przed wycieczką krajoznawczą. Przed planowanym wyruszeniem na wycieczkę, na jednej ze zbiórek, niech harcerze zastanowią się co chcieliby znaleźć podczas wycieczki. Następnie, używając konkordancji biblijnej, odnajdźcie teksty, gdzie dany obiekt jest wspomniany w Biblii, np. liście – Ap 22,2 „liście drzewa służą do uzdrawiania narodów".
2. Po przybyciu na miejsce jeszcze raz przedstaw na czym polegają zajęcia. Podziel całą drużynę na pary (patrole dwuosobowe) tak, aby każda para miała jedną Biblię, coś do pisania i kartkę papieru. Zadaniem każdego patrolu jest odszukanie i zapisanie na kartce

jak najdłuższej listy przedmiotów, które występują w Biblii. Drużynowy może posiadać konkordancję, aby pomóc odszukać właściwy tekst w Biblii.

Poniżej przykład takiej listy:

Kategoria	Przedmiot	Tekst w Biblii
Niezwykłe	Szczęka (osła)	Sdz 15:15
Małe	Ziarno (dobre ziarno)	Mt 13:24
Żywe	Ptak (kruki karmiące Eliasza)	1 Krl 17:6
Nieożywione	Skała (Mojżesz uderzył w skałę)	Lb 20:11

3. Inne dobre pomysły na zajęcia można znaleźć w Podręczniku Kadry Pathfinder.

Źródła/ Dodatkowe materiały:

Podręcznik Kadry Pathfinder, Konkordancja Biblijna

Metoda zaliczenia:

Uczestnictwo w planowaniu i zajęciach.

POZNAWANIE PRZYRODY

Celem tej części jest wprowadzenie harcerzy do pasjonującego odkrywania Bożej Księgi Przyrody oraz aby wzmocnić poczucie spełnienia zdobywając sprawności z działu Przyroda.
Na przeprowadzenie tej części wymagań zaplanowano osiem zbiórek/godzin lekcyjnych, oczywiste jest również to, że niektóre sprawności wymagają pewnego dodatkowego czasu poza zbiórkami.

PUNKT 1
Zdobył jedną z następujących sprawności: Koty, Psy, Ssaki, Nasiona, Ptaki domowe.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): pięć

Cel:
Rozwinąć w harcerzach chęci poznawania i doceniania pracy, jaką Bóg wykonał przy stwarzaniu naszej planety.

Metody nauczania:
Dla twojej wygody poniżej zostały zamieszone wymagania, które można znaleźć na stronie zha.org.pl. Pomoce dla prowadzących, instruktorów możesz uzyskać poprzez kontakt z innymi drużynowymi lub komendantem chorągwi. Jednak nie czytaj tylko notatek. Niech zbiórki będą bardziej interesujące poprzez wykorzystanie przykładów, zdjęć, odcisków tropów lub obserwacje przyrodnicze w terenie.
Wywiad lokalny może pomóc ci odkryć, że może ktoś ze zboru lub z lokalnej społeczności jest specjalistą w jednym lub w kilku z poniższych tematów. Jeśli uda ci się odszukać takiego specjalistę w danej dziedzinie (np. weterynarz, hodowca ptaków domowych, leśniczy, itd.), zapytaj czy może zechciałby poprowadzić zajęcia dla harcerzy.

WYMAGANIA SPRAWNOŚCI

Koty
(CATS)



1. Podaj naukową nazwę rodziny kotowatych.
2. Opisz budowę łap, podobną u wszystkich kotowatych.
3. Omów jakie są wspólne cechy budowy oka u wszystkich kotowatych.
4. Wyjaśnij co stanowi główne pożywienie kotowatych oraz w jaki sposób ich zęby są do niego przystosowane.
5. Omów jaką rolę pełnią wibrysy u kotowatych.
6. Omów w jaki sposób uszy kotów są chronione.
7. Zidentyfikuj ze zdjęć lub na podstawie własnych obserwacji cztery rasy kota domowego. Opisz usposobienie każdej z nich.
8. Wymień jakie korzyści dla człowieka przyniosło udomowienie kotów.
9. Zidentyfikuj ze zdjęć lub z osobistych obserwacji siedem gatunków dzikich kotów oraz określ w jakich rejonach świata występują.
10. Omów, które zwierzę nazywane jest „królem zwierząt”. Wyjaśnij dlaczego tak jest określane oraz jakie naprawdę ma usposobienie.
11. Opowiedz historię o Androklesie i lwie.
12. Opowiedz cztery historie biblijne, w których został wspomniany przedstawiciel rodziny kotowatych.

Psy
(DOGS)



1. Podaj naukową nazwę rodziny psowatych.
2. Podaj pięć charakterystycznych cech rodziny psowatych.
3. Zidentyfikuj na podstawie zdjęć lub osobistych obserwacji pięć dzikich przedstawicieli rodziny psowatych.
4. Zidentyfikuj ze zdjęć lub osobistych obserwacji dwadzieścia pięć różnych rodowodowych ras psów.
5. Wymień pięć rzeczy, którymi rodzina psowatych przysłużyła się człowiekowi.
6. Podaj nazwy największej i najmniejszej rasy psów.
7. Napisz lub opowiedz jakie znaczenie mają dla człowieka następujące psy:
   a. pies przewodnik,
   b. psy górskie,
   c. psy pasterskie,
   d. Collie,
   e. psy pociągowe.
8. Napisz lub opowiedz, w jaki sposób psy przysłużyły się ludziom w czasie wojen.
9. Zidentyfikuj ze zdjęć lub z osobistych obserwacji pięć ras psów sklasyfikowanych jako psy „do towarzystwa”.
10. Odpowiedz na pytania:
    a. Która rasa psów ma charakterystyczny język koloru czarnego lub niebieskiego?
    b. Która rasa psów biega najszybciej?
    c. Która rasa psów „do towarzystwa” jest najpopularniejsza?
    d. Która rasa psów jest szczególnie użyteczna w tropieniu przestępców?
11. Napisz lub opowiedz historię, której bohaterem był pies.

Ssaki
(MAMMALS)



1. Odpowiedz na pytanie: w którym dniu Bóg stworzył ssaki?
2. Wymień cztery cechy charakterystyczne ssaków.
3. Określ co najmniej jedną cechę charakterystyczną każdego z podanych niżej rzędów ssaków oraz podaj co najmniej po jednym gatunku należącym do każdego z nich:
    a. Torbacze,
    b. Owadożerne,
    c. Nietoperze,
    d. Drapieżne,
    e. Płetwonogie,
    f. Gryzonie,
    g. Zajęczaki,
    h. Parzystokopytne,
    i. Brzegowce,
    j. Walenie.
4. Wymień cztery ssaki pożyteczne dla człowieka, swoją odpowiedź uzasadnij.
5. Wymień cztery zachowania ssaków szkodliwe dla człowieka.
6. Wymień cztery gatunki ssaków, które są całkowicie wodnymi zwierzętami oraz określ zasięg ich występowania.
7. Podaj nazwę największego ssaka na świecie oraz omów, gdzie żyje, jak zdobywa pożywienie i czym się żywi.
8. 8. Wymień osiem gatunków ssaków występujących w twoim regionie. Spędź przynajmniej 5 godzin na próbie szukania i obserwacji dzikich ssaków w ich naturalnym środowisku.
9. Napisz lub opowiedz historię na temat: „Dzikie zwierzęta, które zaobserwowałem/-am.”

Ptaki domowe
(BIRD PETS)



1. Hoduj jednego lub parę ptaków minimum przez okres sześciu miesięcy.
2. Wykonaj jedno z poniższych zadań:
    a. Jeżeli posiadasz ptaka w klatce, przez co najmniej jeden miesiąc prowadź dziennik opieki nad nim. Uwzględnij nawyki żywieniowe, zapotrzebowanie na wodę, sprzątanie klatki, itp.
    b. Jeżeli obecnie nie posiadasz ptaka, ale wykonałeś zadanie z punktu pierwszego, zaopiekuj się ptakiem kogoś innego podczas jego nieobecności przez minimum tydzień, prowadząc w tym czasie dziennik opieki nad nim.
3. Kanarki:
    a. Podaj nazwy czterech odmian kanarków.
    b. Krótko omów historię rozwoju i pochodzenia kanarków.
    c. Nazwij i rozróżnij pięć rodzajów ziaren używanych do karmienia kanarków.
    d. Krótko omów podstawowe zasady opieki nad kanarkami.
4. Papużki faliste i nierozłączki:
    a. Podaj nazwę państwa, z którego pochodzą papużki faliste i nierozłączki.
    b. Krótko omów nawyki żywieniowe, gniazdowanie oraz zachowanie papużek falistych i nierozłączek.
5. Gołębie:
    a. Podaj nazwy i zidentyfikuj sześć odmian gołębi.
    b. Omów czym się żywią oraz jakie są ogólne warunki ich hodowli.
6. Omów jak prawo w Polsce reguluje możliwości chwytania, hodowli oraz przewożenia ptaków przez granicę państwa. Upewnij się, że przestrzegasz tych przepisów podczas zaliczania tej sprawności.

DZIENNIK OPIEKI

Należy uwzględnić nawyki żywieniowe, zapotrzebowanie na wodę, częstotliwość sprzątania klatki, itp.

Nasiona
(SEEDS)



1. Wyjaśnij jaką rolę w przyrodzie pełnią nasiona.
2. Omów jaki pokarm otrzymał człowiek na początku, w ogrodzie Eden.
3. Na podstawie rysunku, zdjęcia lub dowolnego nasiona prawidłowo wskaż i omów, do czego służy każda z następujących części:
    a. łupina nasienna,
    b. liścień,
    c. zarodek.
4. Wymień cztery różne metody rozsiewania nasion przez rośliny. Podaj po trzy gatunki roślin dla każdej metody.
5. Wymień dziesięć rodzajów nasion, które używamy, jako pożywienie.
6. Wymień pięć rodzajów nasion używanych do produkcji oleju.
7. Wymień pięć rodzajów nasion używanych, jako przyprawy.
8. Wyjaśnij jakie warunki muszą zostać spełnione, aby wykiełkowało nasiono.
9. Zbierz kolekcję trzydziestu różnych gatunków nasion.

Kolekcja nasion: Dziesięć (10) gatunków może zostać kupione, a pozostałe dwadzieścia (20) zostało zebrane osobiście. Każde nasiono opatrzone jest prawidłowo etykietą, zawierającą: nazwę rośliny, datę oraz miejsce zebrania (kupienia). Możesz wykonać tablicę na grubszym papierze prezentującą całą kolekcję(przyklejając nasiona do papieru) lub umieścić nasiona w przeźroczystych pojemnikach z naklejonymi etykietami.

Źródła/Dodatkowe materiały:
Dodatkowe pomoce dydaktyczne można znaleźć w księgarni, wypożyczyć z biblioteki lub wyszukać potrzebne informacje w Internecie.

Metoda zaliczenia:
Arkusze egzaminacyjne (indeksy sprawności i/lub testy wiedzy) mogą być dostępne u komendanta chorągwi. Instruktor prowadzący zajęcia sprawdza poprawność odpowiedzi z testu i zaliczeń w indeksie oraz podpisuje zaliczenie tego punktu wymagań na stopień.
Jeśli są przygotowane testy wiedzy, należy z nich skorzystać, użyte arkusze należy zniszczyć, a nieużyte powinny zostać zwrócone. Jeśli nie ma aktualnie dostępnych testów egzaminacyjnych z danej sprawności, instruktor prowadzący zajęcia może wybrać metodę w jaki sposób sprawdzi czy uczestnik zajęć przyswoił sobie materiał.
Po pomyślnym zaliczeniu testu oraz innych zadań przewidzianych w wymaganiach, drużynowy zgłasza komendantowi chorągwi listę kandydatów do otrzymania certyfikatów

i naszywek zaświadczających ukończenie danej sprawności. Zamówione naszywki i certyfikaty powinny być wysłane tylko wtedy, jeśli płatność za zamówienie zostanie uregulowana.

PUNKT 2

Zna różne metody oczyszczania wody i potrafi zbudować obozowe schronienie (szałas). Potrafi wyjaśnić, co oznacza to, że Jezus jest żywą wodą i miejscem naszej ucieczki.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:

Pomóc harcerzom przyswoić sobie niektóre podstawowe i ważne lekcje płynące z przyrody w połączeniu z duchowymi prawdami o Jezusie.

Metody nauczania:

Realizację tego punkt wymagań można podzielić na 3 części:
- jedna zbiórka – omówienie jak oczyszczać wodę i zbudować szałas,
- jedna zbiórka – praktyczna nauka umiejętności,
- jedna zbiórka – duchowe zastosowania.

1. Oczyszczanie wody

Jedynym sposobem, aby mieć 100 % pewność, że woda jest zdatna do picia, gotowania lub mycia naczyń jest chemiczne przetestowanie jej w laboratorium. Jeśli to nie jest możliwe (np. w terenie), należy zawsze taką wodę wysterylizować. Nie ma znaczenia jak czysto wygląda woda, ponieważ i tak może zawierać groźne drobnoustroje, choroby takie jak tyfus czy e. coli i inne, których nie można zobaczyć gołym okiem.

Sposoby sterylizacji wody:

a. Gotuj wodę przez 20 minut (licząc od momentu rozpoczęcia wrzenia). Spowoduje to, że woda będzie mieć nieprzyjemny smak. Dzieje się tak, ponieważ całe powietrze, w tym procesie, zostaje usunięte z wody. Można przywrócić jej smak poprzez energiczne mieszanie lub kilkukrotne przelewanie z jednego pojemnika do drugiego.
b. Użyj jednej lub dwóch kropli jodyny na każdy litr wody, a następnie odstaw pojemnik z wodą na 30 minut. Tabletki z jodyną do oczyszczania wody, są do kupienia w sklepach.
c. Użyj jednej części chloru na każde 100 części wody. Odstaw na 30 minut. Zwykle można użyć wybielacza do prania jako źródła chloru.
d. Dostępne są do kupienia tabletki oczyszczające wodę, które w kontakcie z nią uwalniają chlor w postaci gazowej. Nie należy używać ich po terminie ważności. Po

wrzuceniu do pojemnika z wodą tabletki, pojemnik należy szczelnie zamknąć. Do środka należy włożyć trochę bawełny, która pochłonie parę. Należy użyć dokładnie tylko tyle tabletek, ile zostało określone w dołączonej ulotce. Pojemnik z wodą odstaw na 30 min.

e. Na rynku jest dostępnych szereg modeli mechanicznych filtrów do wody, wśród nich można również kupić takie, które specjalnie zostały zaprojektowane do używania w terenie.

2. Budowa szałasu

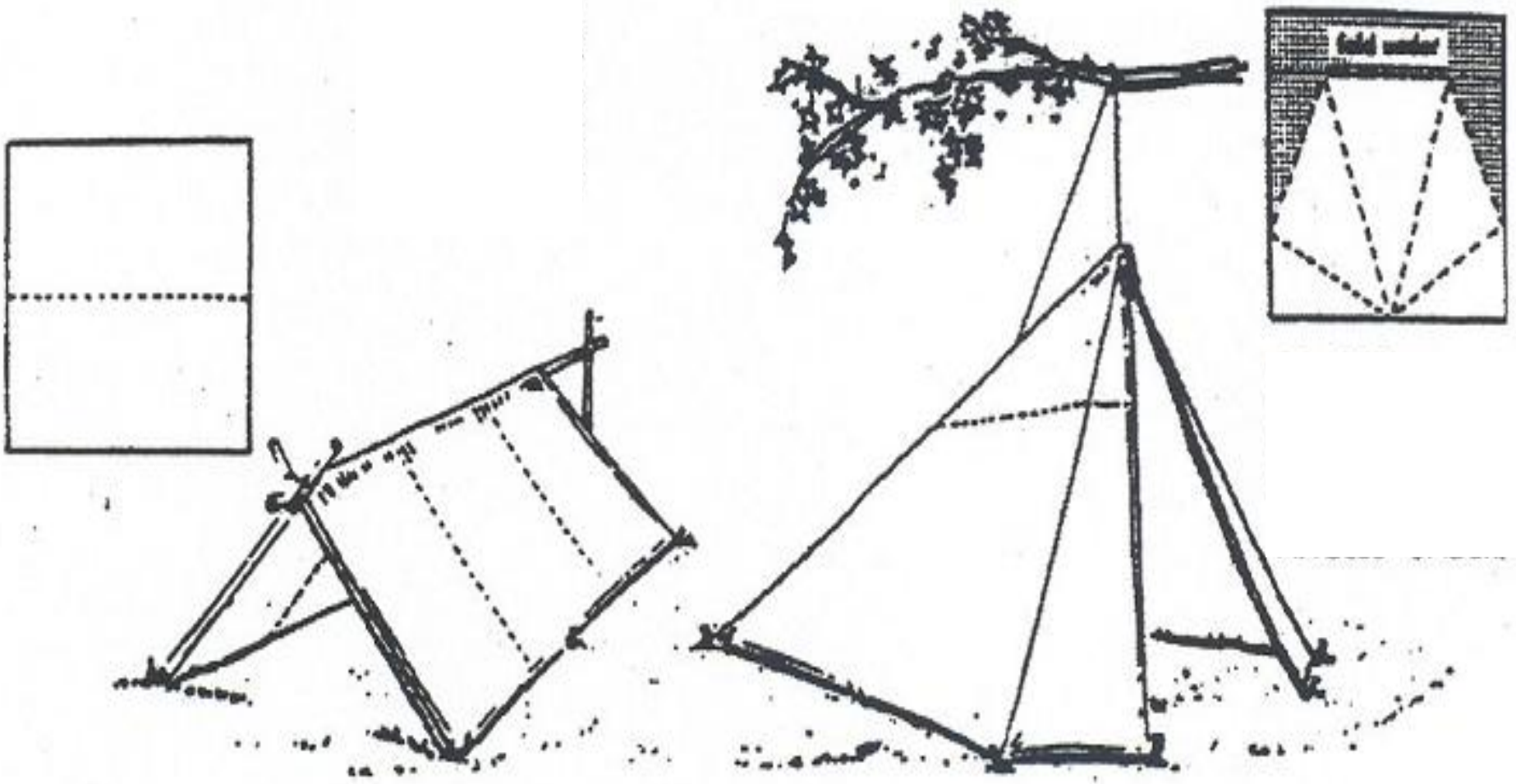
Najprostszym typem szałasu jest wiata. Można ją zbudować przez rozpięcie liny lub umieszczenie poprzecznie gałęzi, około 2 metrów nad ziemią, pomiędzy dwoma drzewami lub palikami odległymi od siebie na około 2 metry. Przy wybieraniu rozwidlonych żerdzi na maszty podtrzymujące, upewnij się, że są one w miarę proste od podstawy do rozwidlenia oraz że u podstawy są ostro zakończone.

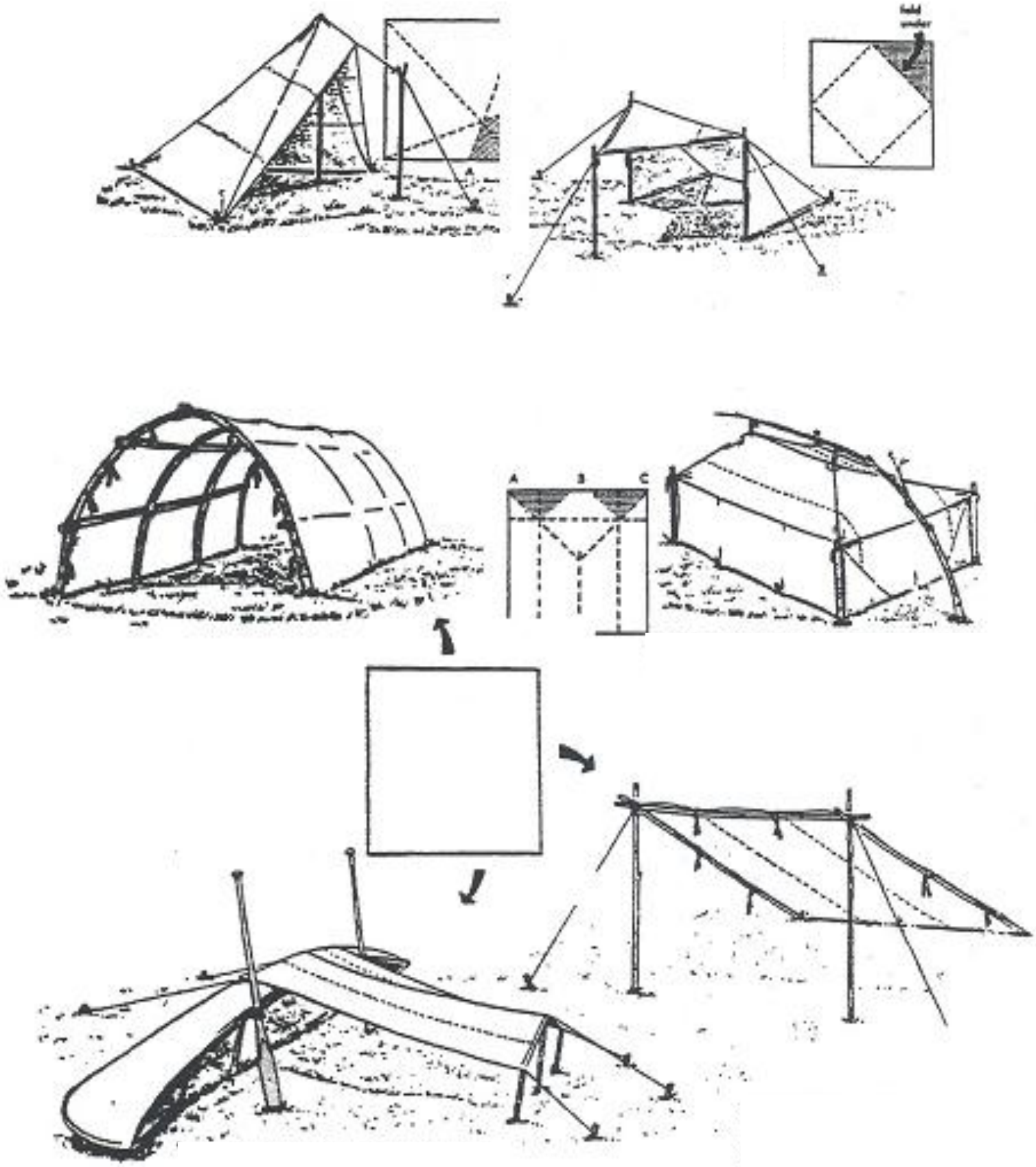
Następnie należy przełożyć płachtę wykonaną z tworzywa sztucznego, brezentu, itp. nad poprzeczką lub liną. Rogi i brzegi płachty można przymocować do podłoża za pomocą szpilek, śledzi lub kamieni. Bardziej zmyślne wiaty mogą mieć bardziej wytrzymały szkielet oraz dodatkowo mogą mieć pokryte strzechą zadaszenie. Po obu stronach, pomiędzy dwoma rozwidlonymi palikami, można przywiązać kratownice z listewek (z cieńszych gałęzi), a do ich pokrycia można użyć długie wiązki trawy, chrustu, trzciny, pędów, liści palmowych lub gałęzi drzew liściastych. Pokrycie może być szyte, pikowane lub przywiązywane do listewek na kratownicy. Sposób przymocowania będzie zależał od dostępnego materiału.

Jeśli chcesz mieć ciepło w środku, zbuduj bardzo niewielką wiatę. Znacznie lepiej jest wybudować dwie mniejsze wiaty, np. dla 4 osób, niż jedną wiatę dla wszystkich. Zawsze budujcie wiatę tak by jej frontowe wejście było skierowane bokiem do wiatru.

Gumowa tratwa ratunkowa, kanoe lub łódź odwrócona dnem do góry lub oparta o większy kamień lub kłodę może zapewnić prymitywne schronienie, jednak może się przekształcić w lepszy szałas jeśli dodatkowo wykorzysta się płachtę z tworzywa sztucznego, brezentu lub ściany z ułożonych kamieni lub gałęzi.

Przykładowe sposoby użycia brezentu do zbudowania szałasu





3. Jezus jako Woda Życia

A. J 4,4-42 Historia Kobiety przy studni

„Ta woda reprezentuje życie Chrystusa, i każda dusza musi ją posiąść poprzez wejście w żywy związek z Bogiem.” (Testimonies to Ministers, s. 226)

„Ktokolwiek napije się tej wody, będzie pragnął znowu, ale ktokolwiek napije się wody którą ja mu dam nie będzie pragnął na wieki.”

Każdy, kto gasi swoje pragnienie przy źródłach tego świata, znowu zapragnie. Wszędzie przejawia się niezadowolenie ludzi, ponieważ każdy człowiek tęskni za czymś, co by zaspokoiło potrzebę jego duszy. Jest tylko Jeden, który może sprostać temu pragnieniu. „Pragnieniem wszystkich narodów” i potrzebą świata jest Chrystus. Łaska Boga, której tylko On sam udziela, jest wodą życia, oczyszczającą i pokrzepiającą duszę.

Jezus nie propaguje idei, że jeden łyk wody życia wystarczy temu, kto ją pije. Ten, kto chociaż raz zakosztował miłości Chrystusa, stale będzie jej pragnął, a nie będzie już szukać niczego innego. (…) A Ten, który objawił duszy ludzkiej jej potrzebę, czeka, by zaspokoić jej głód i pragnienie. Chociaż zawiodą wszelkie ludzkie źródła i rachuby; chociaż cysterny opróżnią się, a zbiorniki wody wyschną, ale nasz Odkupiciel pozostanie niewyczerpanym źródłem. Możemy pić bez ustanku, a każdy znajdzie dopływ świeżej wody. Każdy, w kim zamieszkał Chrystus, nosi w sobie źródło błogosławieństwa — „źródło wody wytryskującej ku żywotowi wiecznemu”. Z tej studni może czerpać siłę i łaskę, wystarczające dla zaspokojenia wszystkich jego potrzeb. („Życie Jezusa”, s. 126-127)

Zbawiciel działa nadal tak jak wtedy, gdy ofiarował kobiecie z Samarii wodę życia. (…)Do każdej duszy, nieważne jak grzesznej, Jezus mówi: Gdybyś Mnie prosiła, dałbym ci wodę żywą.

Rozpowszechniania Ewangelii nie można ograniczyć do szeregu nielicznych wybrańców, o których możemy myśleć, że uczynią nam zaszczyt, przyjmując ją. To poselstwo musi być przekazane wszystkim. (…)Wobec nich nie używa przypowieści, lecz mówi jak do kobiety przy studni: „Ja, który mówię z tobą, jestem nim”.

Jezus był osłabiony i zmęczony, nie stracił jednak okazji, by przemówić do owej kobiety, choć było ona cudzoziemką, obcą Izraelowi i żyjącą w jawnym grzechu.

Często rozpoczynał naukę, mając koło siebie zaledwie kilku osób, lecz stopniowo nowi przechodnie zatrzymywali się, aby posłuchać, aż wreszcie zbierał się tłum, który z podziwem i obawą słuchał słów Boga, zesłanych za pośrednictwem niebieskiego Nauczyciela. Słudzy Boży, działający w imieniu Chrystusa, nie mogą mieć przekonania, że nie potrafią mówić tak samo żarliwie do kilku słuchaczy, jak do wielkiego zgromadzenia. Może się zdarzyć, że tylko jeden człowiek słucha nauki, ale nikt nie jest w stanie przewidzieć, jak daleko będzie sięgał jej wpływ. („Życie Jezusa”, s. 132-133)

B. J 7,37.44 Ostatni dzień święta

"Jeśli kto pragnie, niech przyjdzie do mnie i napije się." Jeśli z tą obietnicą przedstawioną nam zdecydujemy się pozostać wysuszonymi i zwiędłym z braku wody życia, będzie to nasza własna wina. Jeśli tylko przyjdziemy do Chrystusa w prostocie dziecka, przychodzącego do swoich ziemskich rodziców i poprosimy o rzeczy, które On nam obiecał, wierząc w to, że otrzymamy je, powinniśmy je otrzymać. (Testimones, tom 9, s. 179)

Nagle Jezus podniósł głos, tak iż był słyszalny na całym dziedzińcu świątyni: „Jeśli kto pragnie, niech przyjdzie do mnie i pije. Kto wierzy we mnie, jak powiada Pismo, z wnętrza jego popłyną rzeki wody żywej". Warunki, w jakich znajdowali się ludzie, uczyniły to wezwanie bardzo przekonującym. Byli oni od szeregu dni uczestnikami nieustannych uroczystości, oczy ich były oślepione światłem i barwami, a uszy zmęczone najwspanialszą muzyką, lecz w całym tym cyklu ceremonii nie było niczego, co służyłoby zaspokojeniu pragnienia duszy, by nie dać jej zginąć. Jezus zaprosił ich, aby przyszli i pili z krynicy życia, tej krynicy, która w nich stanie się źródłem wody płynącej ku wiecznemu życiu.

„Jeśli kto pragnie, niech do mnie przyjdzie i pije". Bogaty czy biedny, możny czy maluczki, wszyscy są jednakowo witani. Chrystus obiecuje ulgę strapionym, pokrzepienie zmartwionym i nadzieję zrozpaczonym. Wielu z tych, którzy słuchali Jezusa, opłakiwało swe zawiedzione nadzieje, żywiło ukrytą złość, pragnęło zaspokoić swe nieustanne pragnienie posiadania dóbr i zaszczytów ziemskich, lecz gdy wszystko już osiągnęli, przekonali się, że zyskali tylko „dziurawe cysterny", z których nie mogli zaspokoić swego pragnienia. (…) Duch Święty ukazał im symbol, w którym ujrzeli bezcenny dar zbawienia.

Wołanie Chrystusa do spragnionej duszy brzmi nadal, wzywa nas z jeszcze większą siłą niż tych, którzy słuchali Go w świątyni w dniu święta. Źródło dostępne jest dla wszystkich. Zmęczonym i wyczerpanym ofiarowany jest odświeżający napój wiecznego życia. Jezus wzywa nieustannie: „A ten, kto pragnie, niech przyjdzie, a kto chce, niech darmo bierze wodę żywota". „Ale kto napije się wody, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej ku żywotowi wiecznemu" (Ap 22,17, J 4,14). („Życie Jezusa" s. 323-324).

C. Wj 17,6, Lb 20,8 Uderzenie w skałę

Woda wtryskująca ze skały na pustyni było to wydarzenie świętowane przez Izraelitów, po osiedleniu się w Kanaanie, demonstracjami z wielką radością. W czasach Jezusa to świętowanie stało się imponującą ceremonią. Działo się to przy okazji Święta Namiotów, kiedy ludzie ze wszystkich zakątków kraju byli zgromadzeni w Jerozolimie. Każdego dnia spośród 7 dni święta, kapłani schodzili w otoczeniu muzyki oraz chóru Lewitów, aby nabrać wodę złotym naczyniem ze źródła Siloam. Podążały za nimi tłumy wiernych, tak wielu jak tylko mogło się zmieścić w pobliżu strumienia, pijąc z niego wodę, podczas gdy podniosły się radosne dźwięki: „Z radością będziesz czerpał wodę ze źródeł zbawienia."

Wodę zaczerpniętą przez kapłanów zanoszono do świątyni wśród brzmienia trąb i uroczystych pieśni: „Stanęły stopy nasze w bramach twych, o Jeruzalem!" (Ps 122,2). Woda była wylewana na ołtarz całopalenia. W tym czasie śpiewano pieśni pochwalne, a tłumy łączyły się w triumfalnym chórze przy wtórze muzyki instrumentalnej i głęboko brzmiących głosów trąb. („Patriarchowie i Prorocy", s. 373)

Kapłan dokonał tego dnia ceremonii na pamiątkę uderzenia w skałę na pustyni. Skała ta była symbolem Tego, kto przez swą śmierć otworzy żywe źródło zbawienia, aby mógł pić każdy, kto pragnie. Słowa Chrystusa były wodą życia. Tu, wobec zebranych tłumów Chrystus sam siebie przeznaczył na śmierć, aby świat mógł otrzymać tę wodę życia. Zabijając Chrystusa szatan liczył na to, że zniszczy Księcia życia, lecz z uderzonej skały wytrysnęła żywa woda. (…)„Panie, daj mi tej wody, abym nie pragnęła" (Jan 4,15). (Życie Jezusa, s. 323-324)

Chrystus łączy w sobie oba te symbole: jest skałą i żywą wodą. Takie same piękne i pełne wyrazu symbole występują w całej Biblii. Wiele wieków przed przyjściem Chrystusa, Mojżesz wskazał na Niego jako na skałę zbawienia dla Izraela. (Pwt 32,15). Psalmista śpiewał o Nim: „mój Odkupiciel", „skała mocy mojej", „skała wyższa ode mnie", „opoka moja i twierdza moja", „opoka serca mego", „skała schronienia mego". W psalmach Dawida Jego łaska zobrazowana jest także jako zimne, „spokojne wody" wśród zielonych pastwisk, do których niebiański Pasterz prowadzi swoje stado. (…) A mędrzec oświadcza: „ Źródło mądrości [jest] jak bystry potok". (…) zaś dla Zachariasza „źródłem otwartym dla oczyszczenia z grzechu i nieczystości".

Prorok Izajasz opisuje Go jako „skałę wieczną" i „cień potężnej skały w ziemi spragnionej" (Iz 26,4; 32,2) i odnotowuje cenną obietnicę, która jasno przywodzi na myśl życiodajny strumień, płynący dla Izraela. „Gdy biedacy i ubodzy szukają wody, a nie ma jej, gdy ich język usycha z pragnienia, Ja, Pan, ich wysłucham, Ja, Bóg Izraela, ich nie opuszczę". „Gdyż wyleję wody na spieczoną ziemię i strumienie na suchy ląd", „gdyż wody wytrysną na pustyni i potoki na stepie". Skierowane jest zaproszenie: „Wszyscy, którzy macie pragnienie, pójdźcie do wód". (Iz 41,17; 44,3; 35,6; 55,1). A na ostatnich stronach Pisma Świętego rozbrzmiewa echo tego zaproszenia. Strumień wody żywota „czysty jak kryształ", wytryska spod tronu Bożego i Baranka, a miłosierne wołanie przetacza się przez wszystkie wieki: „Kto chce, niech darmo weźmie wodę żywota". („Patriarchowie i Prorocy", s. 374)

4. Jezus nasza ucieczką

A. Biblia mówi:

Rz 8,1 „Teraz nie ma żadnego potępienia dla tych, którzy są w Chrystusie"

Hbr 6,18 „my, którzy ocaleliśmy, mieli mocną zachętę do pochwycenia leżącej przed nami nadziei."

2 Sm. 22,3 „Pan jest opoką moją i twierdzą moją…"

Ps 9,9 „Pan stanie się schronieniem uciśnionemu, Schronieniem w czasie niedoli."

Ps 91,2, 9 „Pan skałą moją I twierdza moją."

Musimy wiedzieć, jaki jest nasz stan faktyczny, inaczej nie będziemy czuli potrzeby pomocy Chrystusa. Musimy znać grożące nam niebezpieczeństwo, inaczej nie będziemy szukali oczekującego na nas schronienia. Musimy odczuwać ból w naszych ranach, inaczej nie będziemy pragnęli uleczenia. („Przypowieści Chrystusa", s. 98)

B. Lekcje płynące z miast ucieczki – Lb 35,6-28

Miasta ucieczki, wyznaczone dawnemu ludowi Bożemu, były symbolem schronienia, jakie mamy zapewnione w Chrystusie. Ten sam miłosierny Zbawiciel, który wskazał ludziom te doczesne miasta ucieczki, przelewając swoją krew, umożliwił przestępcom prawa Bożego znalezienie pewnego schronienia, dokąd mogą uciec, by zapewnić sobie bezpieczeństwo przed drugą śmiercią. Żadna moc nie jest w stanie wyrwać z Jego rąk dusz, które przyjdą do Niego, prosząc o przebaczenie. „Przeto teraz nie ma żadnego potępienia dla tych, którzy są w Chrystusie Jezusie". „Któż będzie potępiał? Jezus Chrystus, który umarł, więcej, zmartwychwstał, który jest po prawicy Boga, Ten przecież wstawia się za nami", abyśmy „mieli mocną zachętę do pochwycenia leżącej przed nami nadziei". („Patriarchowie i prorocy", s. 470)

Pan (…) wydał zarządzenie zapewniające bezpieczeństwo tym, którzy przypadkowo pozbawili kogoś życia. (…) Sześć miast przydzielonych Lewitom — po trzy na każdym z brzegów Jordanu — było wyznaczonych jako miasta ucieczki, do których mogli uciec mordercy i znaleźć tam bezpieczne schronienie. (…) Miasta ucieczki były tak położone, aby z każdego miejsca w kraju można było do nich dotrzeć przez pół dnia. Drogi prowadzące do tych miast miały być stale utrzymywane w dobrym stanie, wzdłuż drogi ustawiono drogowskazy z wyraźnym, dużym napisem: „Ucieczka", by uciekający ani przez moment nie musiał się zatrzymywać. Każda osoba — Hebrajczyk, cudzoziemiec czy gość — mogła skorzystać z tego prawa. Niewinny nie mógł być lekkomyślnie uśmiercony, winny jednak nie mógł uniknąć kary. Każdy przypadek uciekiniera był uczciwie rozpatrzony przez odpowiednie władze i tylko wtedy, gdy się okazało, że nie dopuścił się morderstwa umyślnie, był chroniony w mieście ucieczki. Winnych wydawano mścicielom. Ci, którzy mogli korzystać z tego prawa, otrzymywali schronienie pod warunkiem, że pozostaną w wyznaczonym miejscu ucieczki. Jeśli ktoś przekroczył zalecone ograniczenia, a krwawy mściciel go odnalazł, płacił życiem za karę, że zlekceważył Boże postanowienie. Po śmierci najwyższego kapłana, wszyscy, którzy znaleźli schronienie w miastach ucieczki mogli swobodnie powrócić do swoich posiadłości. („Patriarchowie i prorocy, s. 468-469)

Ten, kto miał zamiar schronić się w mieście ucieczki, nie mógł zwlekać. Musiał pozostawić rodzinę i swoje zajęcie. Nie było czasu, by pożegnać się z najbliższymi. Jego życie było zagrożone i każdą inną sprawę trzeba było poświęcić dla tego jednego celu — dotarcia do bezpiecznego miejsca. Trzeba było zapomnieć o zmęczeniu, nie zauważać trudności. Uciekinier nie śmiał ani na moment zwolnić kroku, dopóki nie znalazł się za murami miasta.

Grzesznik jest narażony na wieczną śmierć, dopóki nie znajdzie schronienia w Chrystusie, i tak jak marudzenie oraz opieszałość mogły pozbawić uciekiniera tej jedynej szansy uratowania życia, tak zwlekanie i obojętność mogą doprowadzić duszę do ruiny. Szatan, wielki nieprzyjaciel, jest na tropie każdego przestępcy świętego prawa Bożego i ten, kto nie zdaje sobie sprawy z niebezpieczeństwa, które mu zagraża, i gorliwie nie szuka schronienia w wiecznej ucieczce, padnie łupem niszczyciela.
Więzień, który w jakimkolwiek czasie wyszedł z miasta ucieczki, był pozostawiony krwawemu mścicielowi. Tak więc ludzie byli pouczeni, by trzymać się metod, które dla ich bezpieczeństwa wskazała bezgraniczna Mądrość. Mimo to nie wystarczy, by grzesznik wierzył w Chrystusa, aby grzech był mu odpuszczony — musi, przez wiarę i posłuszeństwo, trwać w Nim. „Bo jeśli otrzymawszy poznanie prawdy, rozmyślnie grzeszymy, nie ma już dla nas ofiary za grzechy, lecz tylko straszliwe oczekiwanie sądu i żar ognia, który strawi przeciwników". („Patriarchowie i Prorocy", s. 468)

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1
Zna i potrafi zidentyfikować 10 polnych kwiatów i 10 owadów w swojej okolicy.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie – po jednej na każdy temat.

Cel:
Pomóc harcerzom stać się lepszymi obserwatorami świata przyrody wokół nich.

Źródła/ Materiały dodatkowe:
Odwiedź miejscową bibliotekę lub poszukaj w Internecie potrzebnych informacji do realizacji tego punktu lub skontaktuj się z komendantem chorągwi, w celu uzyskania aktualnie opracowanych materiałów dodatkowych dla tego punktu.

Metoda zaliczenia:
Demonstracja ogólnej wiedzy i umiejętności wymaganych dla tego punktu.

ŻYCIE W TERENIE

Celem tej części jest poszerzenie i rozwinięcie zainteresowań oraz umiejętności harcerzy poprzez aktywne zajęcia rekreacyjne, a także pomoc w docenieniu spędzania czasu w plenerze.
Wymagania z tej części powinny być realizowane w ramach działającej drużyny harcerskiej ZHA, a tam gdzie nie ma drużyny, poprzez kierownika młodzieży w czasie poza szabatem.

PUNKT 1
Potrafi wyjaśnić, jak zbudowane są liny. Potrafi zademonstrować, jak właściwie dbać o linę. Opanował i zna praktyczne zastosowanie następujących węzłów: zwykły (supeł), babski, prosty (płaski), poślizgowy, kokarda, sztyk, wyblinka, ratowniczy.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:
Nauczyć harcerzy jaką wartość ma dobrze utrzymana lina i w jaki sposób mogą zwiększyć umiejętności w wiązaniu podstawowych węzłów oraz poznać podstawowe zastosowania tych węzłów.

Metody nauczania:

A. Liny

W prymitywnych warunkach człowiek używał winorośli, trzciny, włókien i skórzanych rzemyków. Materiały te spełniały swoje zadanie, ale istnieją dowody, że już najwcześniejsze cywilizacje używały bardziej wyszukanych lin wytworzonych z bawełny, różnego rodzaju drewna i innych naturalnych włóknistych materiałów.
Dzisiejsze liny są wytwarzane z abaki (inaczej manili), agawy sizalowej lub konopi. Liny produkuje się również z nylonu, plastiku i innych syntetycznych materiałów, które są bardzo odporne na procesy gnilne czy pleśń, ale każdy z tych materiałów ma swoje unikalne cechy, które uniemożliwiają niektóre zastosowania. Instruktorzy prowadzący zajęcia, powinni zapoznać się z testami wytrzymałościowymi, rozciągliwością, żywotnością liny i innymi parametrami, zanim rozpoczną jej używanie.
Najlepszą liną zrobioną z naturalnych włókien jest lina z konopi. Jednak prawdziwe liny zrobione z konopi są trudnodostępne na rynku, dlatego najlepsze liny jakie są w sprzedaży zrobione są z włókien abaki. Agawa sizalowa jest tylko około w dwóch-trzecich tak

wytrzymała jak manila (abaka). Najlepszymi linami do użycia w przypadku zagrożenia życia są specjalistyczne liny syntetyczne.

Liny są jednym z najbardziej wygodnych sposobów efektywnego, tymczasowego łączenia. Są także niezbędnym ekwipunkiem w obozowaniu, żegludze, wspinaczce, oraz innych formach spędzania czasu w plenerze.

Dbanie o linę.

Żywotność liny może być wydłużona, jeżeli odpowiednio się z niej korzysta i właściwie się o nią dba. Dbanie o linę sprowadza się do przestrzegania kilku prostych zasad:

1. Lina powinna być tak sucha, jak to tylko jest możliwe. Nigdy nie przechowuj wilgotnej liny, w szczególności jeżeli jest to lina z abaki lub agawy. Wilgotność liny prowadzi do osłabienia włókien. Najlepiej suszyć linę w sposób naturalny, czyli na słońcu. Należy unikać suszenia np. w piekarniku, gdyż prowadzi to do zniszczenia liny.
2. Co jakiś czas należy dokonywać okresowego przeglądu liny wzdłuż całej jej długości. Należy zbadać stan zarówno rdzenia jak i oplotu liny. Wewnętrzne włókna powinny być jasne i wyglądać jak nowe.
3. Kiedy lina nie jest w użyciu, należy ją zwinąć i utrzymywać ją suchą. Należy układać zwoje liny zgodnie z ruchem wskazówek zegara lub prawoskrętnie, gdyż odpowiada to naturalnemu skręcaniu się włókien. Jeżeli powstają supły i pętle na linie w czasie jej zwijania, oznacza to, że podczas używania lina była skręcana w drugą stronę niż naturalny skręt. Aby się tego pozbyć, należy skręcić linę w przeciwną stronę do ruchu wskazówek zegara.
4. Nigdy nie stawaj lub chodź po linie, która leży na ziemi.

B. Węzły

Najbardziej efektywna procedura nauczania wiązania węzłów wygląda tak:

1. Zaprezentowanie całej procedury wiązania.
2. Uczestnicy powtarzają procedurę wiązania za instruktorem, każdy używając własnej liny.
3. Powtarzanie wiązania węzła, aż do utrwalenia i nabrania wprawy w jego wiązaniu.
4. Jeżeli wiąże się węzły z użyciem więcej niż jednej liny, należy użyć lin w różnych kolorach.

Aby zrozumieć wskazówki do wiązanie węzłów, należy najpierw poznać podstawowe pojęcia:

a) Końcówka stała – długa część liny na której wiążący formuje węzeł.
b) Buchta (skręt) – lina skręca się samoistnie w naturalny sposób, tworząc pętlę, którą nazywamy buchtą (pętlą, skrętem).
c) końcówka pracująca – część, którą posługuje się wiążący.

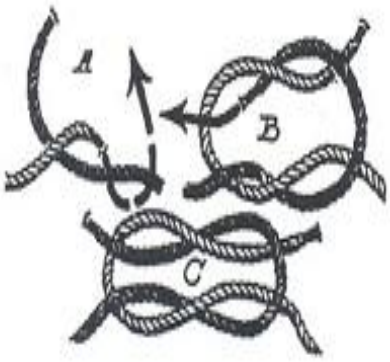
Supeł (węzeł zwykły) (ang. overhand knot) – wykonaj buchtę, końcówkę liny przełóż przez powstałą pętlę i ściągnij mocno. Jest to powszechnie używany węzeł.



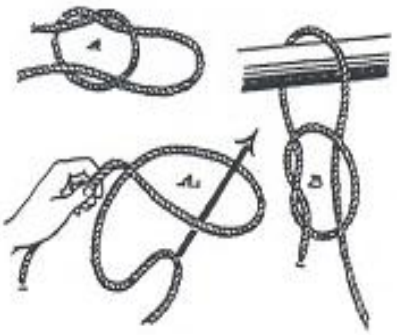
Babski (ang. granny knot) – ten węzeł jest szeroko używany przy wiązaniu bandaży w czasie udzielania pierwszej pomocy. Zastąpił w tym użyciu supeł, który dawniej był zalecany. Wykonaj supeł, a następnie drugi supeł krzyżując końcówkę pracującą nad częścią stałą w tę samą stronę, co przy wiązaniu pierwszego.



Prosty (płaski) (ang. square knot) – nie rozsupłuje się, ani nie blokuje, jest łatwy do zawiązania. Powinien być używany przy pakowaniu rzeczy (dobrze związany jest płaski). Wykonaj supeł. Następnie wykonaj drugi supeł, krzyżując ruchomą końcówkę pracującą nad częścią stojącą odwrotnie niż przy wiązaniu początkowego supła. Początkujący często myślą że wiążą drugi supeł od tyłu. Prawa końcówka nad lewą, następnie lewa nad prawą.

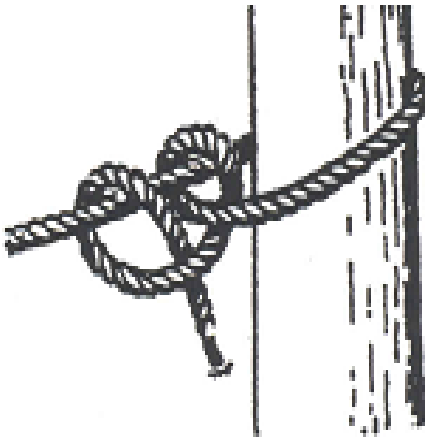


Poślizgowy (ang. slip knot) – węzeł poślizgowy może być użyty do przywiązywania konia do słupka. Węzeł się ślizga, ale jeżeli jest prawidłowo zawiązany, to staje się tym mocniejszy, im mocniej końcówka stała jest ciągnięta. Wykonaj buchtę, ale zamiast przekładać końcówkę pracującą, jak w przypadku supła, przełóż przez buchtę pętlę zrobiona na końcówce pracującej. Inaczej mówiąc wiążecie supeł tylko że zamiast dwóch końcówek macie jedna końcówkę i jedno oczko (pętlę).

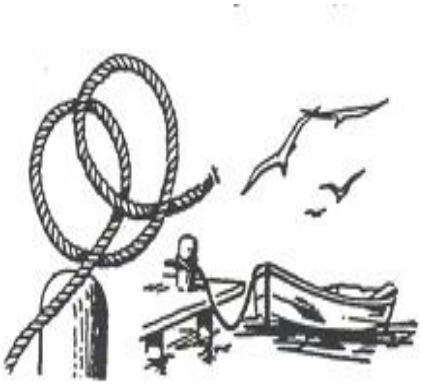


Kokarda (bez obrazka) (ang. double bow) – powszechny węzeł używany do wiązania sznurowadeł. Jest tak znany, że nie ma potrzeby go ilustrowania. Wiążąc go, należy stosować się do reguł wiązania węzła prostego, a nie babskiego.

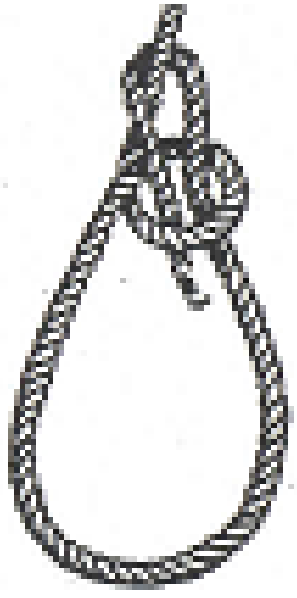
Sztyk (ang. two half hitches) – użyteczny, gdyż łatwy do zawiązania i nie rozsupła się pod naciągiem. Jest najprostszym węzłem używanym do krótkotrwałego cumowania na palu lub do pierścienia. Przełóż linę przez pierścień (lub wokół palika), następnie wokół stojącej części, przeciągając końcówkę przez wytworzone skręcenie. Powtórz tak jak pokazano, czyli wokół stojącej części i przez skręcenie. Węzeł ten często używa się przywiązując linę do przyczep lub wiążąc linkę od namiotu do palika (szpilki, śledzia).



Wyblinka (ósemka pionierska) (ang. clove hitch) – Jak nazwa sugeruje węzeł jest używany, by przywiązać koniec liny do słupka lub stałego obiektu oraz do rozpoczęcia i zakończenia wiązania krzyżowego (ang. clove – ząbek, hitch – związać, zaczepić). Okręć linę wokół słupka, tak żeby koniec, którym się posługujesz znalazł się pod częścią stałą. Okręć linę wokół słupka drugi raz, tym razem ponad częścią stałą, tworząc buchtę, która skieruje końcówkę przez pętlę w odwrotną stronę, niż część stała na początku. Istnieje również drugi sposób wiązania tego węzła, przygotowując dwie pętle jak na rysunku obok.



Ratowniczy (ang. bowling) – tego węzła używa się, aby przywiązać człowieka lub zwierzę, w momencie gdy ważne jest, by pętla nie zaciskała się pod ciężarem, np. podczas opuszczania w dół ludzi z płonącego budynku, przywiązywaniu zwierzęcia itp. Pętla tego węzła nie ślizga się ani nie blokuje. Jest to jeden z najbardziej użytecznych i cennych do nauczenia się węzłów. Zrób małą pętlę na stojącej części, pozostawiając od pętli do końcówki pracującej wystarczającą ilość liny by otoczyć człowieka lub zwierzę. Przełóż końcówkę ruchomą przez pętlę w przeciwnym kierunku niż początkowo, otocz część stojącą (od spodu) powyżej pętli i włóż z powrotem w pętlę. Aby zacisnąć trzymaj pętlę i pociągnij za część stałą liny. Dla własnego bezpieczeństwa (może kiedyś uratować życie), dobrze jest nauczyć się wiązać ten węzeł na sobie i opanować jego wiązanie tak, aby czas potrzebny na wykonanie go wynosił kilka sekund, bez patrzenia na ręce.



Kilka dodatkowych pomysłów jak doskonalić się w sztuce wiązania węzłów:

1. Wykorzystanie węzłów podczas gier, np. jako jedno z zadań do wykonania.
2. Utworzenie tablicy prezentującej aktualnie poznane węzły, do której można dokładać kolejne wraz z postępem nauki wiązania przez harcerzy.
3. Uczenie niektórych węzłów jako szybkich węzłów (patrz wymagania zaawansowane punkt *3).

Źródła/ dodatkowe materiały:

Podręcznik dla kadry Pathfinder, Przewodnik Terenowy Pathfinder, Podręcznik dla liderów scoutingu, Seria Bushkraft – węzły, Przewodnik dla dziewcząt – węzły, Kompendium węzłów od Przyjaciela do Przewodnika, film „Tylko węzły".

Metoda zaliczenia:

Zademonstrowanie umiejętności wiązania wymaganych węzłów oraz przedstawienie wiedzy na temat ich zastosowania.

PUNKT 2

Spędził jedną noc na biwaku.

Cel:

Stworzyć harcerzom możliwość nauczenia się praktycznych umiejętności obozowania w terenie oraz rozwinąć zainteresowania światem przyrody.

Wyjaśnienie:

Bóg znajduje się bardzo blisko harcerza kiedy siedzi wokół ogniska lub leży pod rozgwieżdżonym niebem, więc biwakowanie jest dogodnym czasem dla wzrostu duchowego.

- Zaplanuj program duchowy zanim wyruszysz.
- Ułóż plan biwaku, aby był czymś więcej niż tylko wyjazdem rekreacyjnym.
- Poznaj najbliższe otoczenie miejsca wybranego na biwak.
- Przygotuj teren możliwie jak najlepiej na tydzień wcześniej.
- Są to zajęcia dla zastępu, nie dla całej drużyny.

Metody nauczania:

Zastęp pod twoim przewodnictwem powinien przejąć odpowiedzialność za zaplanowanie programu biwaku, a także menu posiłków. Wybierz wstępnie dwa lub trzy możliwe miejsca

na biwak, a następnie pozwól grupie wybrać najlepsze z nich. Grupa powinna rozbić obóz, przygotować i ugotować posiłki.

PROPOZYCJA MENU NA BIWAK

(Dla biwaku z piątku na sobotę)

DZIEŃ PIERWSZY

Kolacja	Każde dziecko zabiera własny prowiant na kolację

DZIEŃ DRUGI

Śniadanie	Płatki z mlekiem Owoce (w puszcze lub świeże) Chleb (tosty), miód, masło orzechowe, rodzynki Ciepły lub zimny napój, w zależności od pogody
Obiad	Sałatka Spaghetti z sosem Bułki, dżem Budyń instant „Słodycze”, np. orzeszki, suszone owoce, itp. Zimne napoje
Kolacja	Zupa Kanapki Ciasteczka Ciepłe lub zimne napoje, w zależności od pogody

PROPOZYCJA PROGRAMU:

1. Tylko do soboty:

PIĄTEK	Przyjazd na miejsce, rozbicie obozu Ognisko i gawędy Nabożeństwo
SZABAT	Pobudka i toaleta poranna Nabożeństwo poranne i spotkanie modlitewne Śniadanie i obowiązki Krótki spacer w trakcie szkoły sobotniej Nabożeństwo właściwe (kazanie) Obiad i obowiązki

Praca nad wymaganiami z działu Poznawanie przyrody lub innymi sprawnościami
Czas integracji
Spacer
Kolacja
Zakończenie szabatu
Ognisko i zabawy
Nabożeństwo (gawęda)
Pakowanie i powrót

2. Z soboty na niedzielę

PIĄTEK	Przygotuj wszystkie rzeczy potrzebne na biwak (spakuj się)
WIECZÓR SOBOTNI	Przyjazd na miejsce biwaku, rozbicie obozu Ognisko i zabawy Nabożeństwo
NIEDZIELA	Pobudka i osobista higiena Nabożeństwo poranne i spotkanie modlitewne Śniadanie i obowiązki Zajęcia: wymagania na Przyjaciela lub jedna ze sprawności obozowych Obiad i obowiązki Zajęcia: Gry lub wprowadzenie do orientacji w terenie Krótkie nabożeństwo i dzielenie się doświadczeniami Pakowanie i powrót do domu

Źródła/ Dodatkowe materiały:
Podręcznik dla kadry Pathfinder

Metoda zaliczenia:
Aktywny udział w planowaniu i uczestnictwo w biwaku.

PUNKT 3
Ukończył test z ogólnych zasad bezpieczeństwa.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:

Pomóc harcerzom w poznaniu, zrozumieniu i stosowaniu w praktyce prostych, ogólnych zasad bezpieczeństwa.

Metody nauczania:

1. Materiały szkoleniowe umieszczone na następnych stronach opracowano z myślą, aby były wskazówkami do nauczania różnych aspektów bezpieczeństwa.
2. Jeżeli jest to tylko możliwe spróbuj zaprosić na zbiórkę gości takich jak: elektryk, załoga karetki pogotowia, ratownik medyczny, strażak, policjant lub osoba reprezentująca straż miejską, aby poprowadzili zajęcia dla harcerzy.
3. Filmy tematyczne o „bezpieczeństwie" są dostępne w wypożyczalniach lub Internecie.
4. Zainscenizuj pozorną sytuację, aby odpowiednio naświetlić problem. Przedyskutuj możliwe rozwiązania. Im bardziej realne zagrożenie, tym bardziej harcerzom będzie się podobać.

BEZPIECZEŃSTWO W WODZIE

A. Gdzie pływać

- Gdziekolwiek jesteś, nigdy nie pływaj samotnie. Czyjeś towarzystwo może ocalić twoje życie.
- Unikaj wszystkich innych kąpielisk, oprócz najlepiej znanych i bezpiecznych.
- Najbezpieczniejsza plaża to taka, którą patroluje ratownik.
- Małe dzieci powinny być zawsze pod nadzorem dorosłych.

B. Kiedy pływać

- Nie powinieneś pływać przez co najmniej 1 godzinę po posiłku, ale będąc głodnym szybko osłabniesz w wodzie. Dlatego pływaj przed nastaniem kolejnego posiłku, zanim poczujesz głód.
- Nie wchodź gwałtownie do wody po intensywnych ćwiczeniach.
- Pływanie po ciemku jest bardzo niebezpieczne. Jeśli znikniesz pod wodą, żaden ratownik nie będzie mógł cię znaleźć.

C. Gdzie czai się niebezpieczeństwo

- Nigdy nie nurkuj w nieznanych ci akwenach, ponieważ na dnie mogą być konary, skały, potłuczone szkło, śmieci.
- Nadmuchiwane gumowe zabawki mogą być niebezpieczne. Niespodziewany prąd lub podmuch wiatru może zepchnąć je wraz z pasażerem daleko od brzegu w przeciągu kilku chwil.
- Unikaj wychłodzenia, może to spowodować skurcze mięśni.

- Podczas surfowania lub pływania w falach przyboju, łatwo można zostać zniesionym daleko od głównej grupy kąpiących się, przez prąd nieznany pływakowi, dlatego należy sprawdzać swoją pozycję często i trzymać się w miarę blisko głównej grupy kąpiących się.
- Jeśli kąpiesz się na kąpielisku strzeżonym przez ratownika, nigdy nie pływaj poza wyznaczonym miejscem – ratownik zna kąpielisko i teren wokół lepiej od ciebie.
- Kiedy pływasz na desce (surfujesz) nie pływaj poza wyznaczonymi miejscami. Wielu pływających zostało poważnie zranionych w trakcie kolizji z deskami surfingowymi.

D. Gdy pojawiają się kłopoty

- Pierwszą zasadą jest NIE PANIKUJ.
- Ręka wyciągnięta prosto do góry jest umownym znakiem, gdy pływający jest w niebezpieczeństwie.
- Jeśli zostaniesz porwany przez prąd lub cofającą się falę, nie staraj się płynąć przeciw niej – walcząc z nią, płyń z prądem, ale jednocześnie próbuj ukosem zbliżać się do brzegu.
- Naucz się jak wykorzystywać wodę i unosić się na niej, wyczerpanie jest największym zagrożeniem dla pływaka w kłopotach.
- Kiedy złapie cię skurcz, odwróć się na plecy, staraj się unosić na wodzie i wołaj o pomoc.
- Rzucając ramionami na wszystkie strony sprawisz tylko to, że zaczniesz tonąć.
- Kiedy zaplączesz się w glony lub trawy (częste zagrożenie pływając w rzekach i jeziorach) nie szarp się, powolne, łagodne ruchy uwolnią cię szybciej, niż gwałtowne szamotanie się.

E. Chroń siebie oraz innych

- Kiedy jesteś na basenie, zwracaj uwagę gdzie skaczesz do wody, ponieważ bardzo łatwo zranić kogoś innego.
- Jeśli oddalisz się zbyt daleko od brzegu, możesz mieć problemy z powrotem, tak samo jak narażasz się na ryzyko spotkania z rekinami (nie w Polsce ☺), ale również z nieznanymi prądami.
- Gdy jesteś w wodzie, baw się z rozwagą. Zabawy w podtapianie i inne niemądre „pomysły” są zarówno przerażające jak i niebezpieczne dla początkujących pływaków.

F. Pierwsza pomoc w wodzie

- Zawsze najpierw rzuć coś lub podaj poszkodowanemu zanim będziesz próbować ratować go na własną rękę. Istnieje wiele różnych rzeczy, które unoszą się na wodzie i mogą utrzymać poszkodowanego na powierzchni.

Podaj tonącemu, z brzegu długą deskę lub tyczkę.





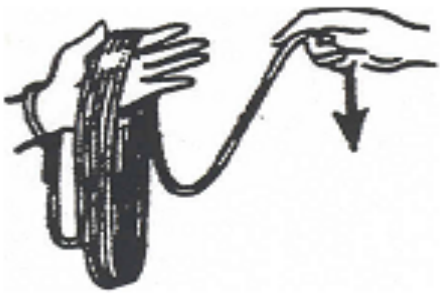
Spróbuj złapać powietrze np. w spodniach, zawiązując nogawki i wokół pasa, równie skuteczne będzie odwrócone wiadro. Następnie podpłyń do poszkodowanego.

Niektóre dmuchane piłki i zabawki unoszą się na wodzie. Podpłyń z nią lub rzuć z brzegu poszkodowanemu.



G. Rzucanie liny ratunkowej

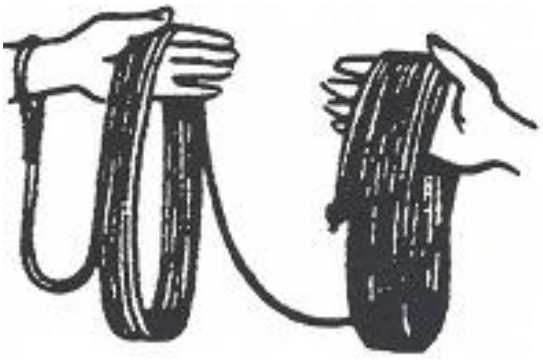
1. Dobre rzucanie zależy od stopnia dokładności w zwijaniu liny oraz trosce w jej utrzymaniu.

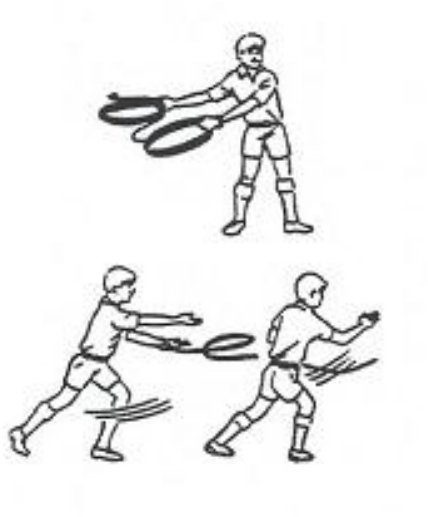




2. Zawijaj kolejne zwoje jeden obok drugiego, równo, tak by się nie krzyżowały, w kierunku od nadgarstka do końca palców. Lina powinna być tak obrócona, aby wolny koniec znajdował się najbliżej palców.

3. Bez naruszania ułożenia przenieś 2/3 zwojów do ręki, którą będziesz rzucać wolny koniec liny.





4. Gdy wszystko jest przygotowane do rzutu, stań tak, aby lewe ramię było zwrócone w kierunku miejsca docelowego. Wykonaj skręt w prawo, tak by ciało i obie ręce poruszały się zgodnie (lewa pod ramieniem prawej – rzucającej), następnie wyrzuć linę odkręcając całe ciało, podążając wzrokiem za końcem liny. Ćwiczenie wyrzucania i sprawne przejście od skrętu do wyrzutu, to sekrety w trafianiu do celu.

BEZPIECZEŃSTWO NA DRODZE

1. Popatrz w obu kierunkach zanim przejdziesz na drugą stronę drogi, staraj się nie przechodzić po skosie, tak żebyś nie musiał w razie niebezpieczeństwa przebiegać.
2. Nie przechodź przez ulicę zza lub z przodu zaparkowanego samochodu. Jeśli już musisz to zrobić, zachowaj szczególną ostrożność.
3. Korzystaj z przejścia dla pieszych, jeśli jest w pobliżu.
4. Nie próbuj wsiadać do lub wysiadać z poruszającego się pojazdu.
5. Zawsze poruszaj się po chodniku lub poboczem, zamiast po jezdni.
6. Tam gdzie nie ma chodnika, poruszaj się poboczem po tej stronie drogi w kierunku nadjeżdżających z naprzeciwka pojazdów (pod prąd).
7. Baw się zawsze w bezpiecznych miejscach, nigdy na drodze.

BEZPIECZNA JAZDA NA ROWERZE

1. Naucz się jeździć najpierw w bezpiecznym miejscu, gdzieś gdzie jest otwarta przestrzeń i dozwolone jest jeżdżenie rowerem. Nie próbuj jeździć po drodze dopóki mama i tata nie stwierdzą, że możesz.
2. Unikaj ruchliwych ulic i dróg.
3. Jedź zgodnie z kierunkiem ruchu pojazdów (w Polsce ruch prawostronny), blisko krawężnika.
4. Uważaj na zaparkowane samochody, które włączają się do ruchu lub na otwierające się drzwi stojących samochodów.
5. Nigdy nie jedź po chodniku, używaj ścieżek rowerowych.
6. Stosuj się do wszystkich znaków drogowych i sygnałów. (Pamiętaj, że rower jest również pojazdem, obowiązują Cię przepisy ruchu drogowego)
7. Zatrzymaj się, popatrz i nasłuchuj, zanim włączysz się do ruchu na drodze,
8. Dawaj właściwe sygnały ręką, gdy się zatrzymujesz lub skręcasz.
9. Nigdy nie woź dodatkowego pasażera oraz dużych paczek na rowerze.

10. Nigdy nie jedź w kolumnie większej niż dwójkowa. Pamiętaj, że znacznie bezpieczniejsza jest jazda w pojedynczej kolumnie
11. Utrzymuj swój rower w dobrym stanie.
12. Panuj nad swoim rowerem – bez wygłupów i brawury.
13. Zawsze posiadaj sprawne światła do jazdy po zmroku. Światła i dzwonek są obowiązkowym wyposażeniem roweru.
14. Zawsze ubieraj kask do jazdy na rowerze.

BEZPIECZEŃSTWO W DOMU

Elektryczne zakazy

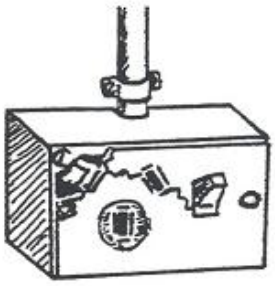
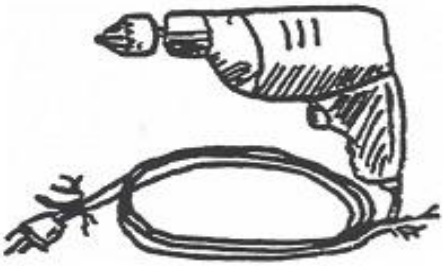
- **Twoje główne uziemienie** – Każdy dom musi posiadać piorunochron lub uziemienie. Uziemienie lub piorunochron zazwyczaj są podłączone do rur wodociągu lub metalowego pręta zakotwiczonego w ziemi. Jest to bardzo ważne, aby piorunochron (uziemienie) był odpowiednio zabezpieczony i utrzymany w dobrym stanie. (Wszystko, co związane jest z elektrycznością jest niebezpieczne. To specjalistyczna dziedzina tylko dla doświadczonych elektryków.)
- **Linie wysokiego napięcia są niebezpieczne** – Stale przypominaj dzieciom o realnym zagrożeniu bawienia się w pobliżu linii wysokiego napięcia i innych przewodów elektrycznych. Jeśli latawiec lub inny przedmiot zaplącze się w linię wysokiego napięcia, powiedz bawiącym się dzieciom, żeby pozostawiły go i poinformowały dorosłych. Zachowaj szczególną ostrożność – zwłaszcza malując lub wykonując naprawy w pobliżu gniazdek i połączeń elektrycznych.
- **Zerwane kable są niebezpieczne** – Pamiętaj o zasadach bezpieczeństwa:
  1. Stań w bezpiecznej odległości.
  2. Stań na straży i pilnuj, by inni postronni ludzie się nie zbliżali.
  3. Zadzwoń sam lub poślij kogoś, aby zadzwonił po pogotowie energetyczne lub na policję. Każdy przerwany przewód ma dwa końce, oba mogą być pod napięciem.
- **Jeśli nie wiesz** – Najczęstszymi przyczynami wypadków śmiertelnych są własnoręczne próby naprawiania sprzętu AGD, źle podpięte przewody, prowizoryczne podłączenia, własnoręcznie zrobione lampy oświetleniowe. Bądź rozważny, zachowuj ostrożność, a pracę z elektrycznością pozostaw kompetentnemu elektrykowi.
- **Nawet niewielkie mrowienie** – Najmniejszy nawet wstrząs powinien być dla ciebie ostrzeżeniem, że coś jest nie tak z instalacją lub urządzeniem. Nie ignoruj go! Natychmiast odłącz prąd i wyciągnij wtyczkę. Wezwij elektryka lub pogotowie energetyczne natychmiast.
- **Nie „naprawiaj" z włączonym zasilaniem** – „Gmeranie" przy otwartych przewodach, próby regulowania lub napraw jakiegokolwiek urządzenia lub przewodu podpiętego do zasilania, są proszeniem się o wypadek. Wystawiasz się na wielkie zagrożenie

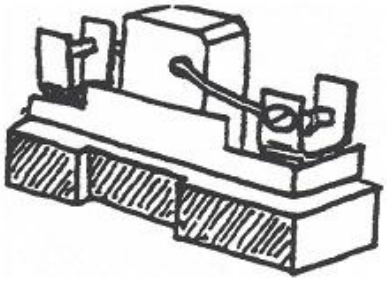
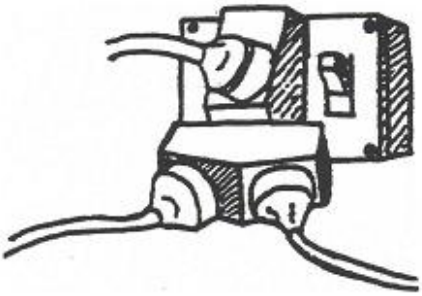
dłubiąc w sprzęcie elektrycznym. Lekceważenie podstawowych środków ostrożności jest przyczyną większości wypadków. Bądź rozsądny i pozostaw wszystkie naprawy elektrykowi.

- **Urządzenia podłączone bez uziemienia** – Przenośne sprzęty domowe muszą być uziemione. Nigdy nie podłączaj przewodów do gniazdka bez uziemienia oraz nie korzystaj z przedłużaczy o dwóch przewodach (bez uziemienia). Używaj tylko przewodów trzyżyłowych (z uziemieniem), podłączonych prawidłowo do wtyczki trzyżyłowej, wpiętej do gniazdka z uziemieniem. Jeśli masz wątpliwości zawsze zapytaj kompetentnego elektryka lub pogotowie energetyczne.

Wadliwe instalacje elektryczne

Przepalone lub przetarte przewody, poobijane lub popękane gniazdka, wtyczki i prowizoryczne izolacje są niebezpieczne. Należy dokonać napraw uszkodzonych przewodów i połączeń. Aby połączyć dwa przewody należy użyć trzyżyłowej wtyczki i gniazda z uziemieniem.

	
Nie wolno używać uszkodzonego gniazdka.	NIGDY nie przecinaj przewodów elektrycznych nożyczkami.
	
Zwracaj uwagę na: nieprawidłowo podłączone wtyczki, przepalone przewody elektryczne lub wtyczki oraz luźne przewody we wtyczce lub gniazdku.	Uważaj na gniazdka lub wtyczki zalane wodą.

	
Używaj prawidłowych bezpieczników. Zbyt duże bezpieczniki nie zapewnią ochrony przewodów. Mogą spowodować pożar.	Zbyt wiele przewodów podłączonych do jednego rozgałęźnika może spowodować jego przegrzanie lub przegrzanie przewodów, czego skutkiem będzie pożar instalacji.

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA W HARCÓWCE

Zbadaj miejsce spotkań twojej drużyny i napisz listę potencjalnych zagrożeń. Jest wiele sytuacji stwarzających zagrożenie. Miejsce gdzie mieszkamy, gdzie się bawimy lub nasza harcówka może łatwo stać się niebezpieczne.

Oto dziesięć punktów, na które powinieneś zwrócić uwagę w miejscu waszych spotkań. Może być takich zasad więcej. Jak wypada ocena waszej harcówki?

1. Przedmioty leżące na podłodze mogą doprowadzić kogoś do potknięcia się i upadku. Odkładaj przedmioty na ich miejsce, zwłaszcza wtedy, gdy nie są już potrzebne.
2. Złamane lub pęknięte szkło lub żaluzje w oknach mogą łatwo kogoś skaleczyć.
3. Czy są jakieś luźne oprawy świateł lub popękane, luźne włączniki? Czy zainstalowano właściwe bezpieczniki?
4. Jeśli sala ma wypolerowane podłogi, uważaj na dywany i chodniki. Mogą one być przyczyną wypadku, jeśli łatwo się ślizgają po podłodze.
5. Czy sprzęt biwakowy jest właściwie przechowywany? Czy może spaść z półek? Czy niektóre rzeczy nie są umieszczone zbyt wysoko i mogą spowodować wypadek przy zdejmowaniu ich z półek?
6. Co z gaśnicami? Czy w harcówce posiadacie jakąś gaśnicę? Jeśli tak, czy każdy harcerz wie jak jej użyć w razie potrzeby? Kiedy gaśnice miały ostatni przegląd techniczny? Kiedy ostatni raz przeprowadzaliście ćwiczenia przeciwpożarowe?
7. Obiekty na ścianie na wysokości głowy mogą spowodować zranienie podczas zabawy.
8. Czy lampy biwakowe (naftowe itp.), pochodnie gazowe albo piece obozowe były sprawdzane pod względem szczelności? Czy są przechowywane w przewiewnym miejscu?

9. Czy wszystkie pojemniki na paliwo, jedzenie, sprzęt obozowy, itp. są odpowiednio oznakowane i opisane, tak by inni użytkownicy mogli łatwo znaleźć ten potrzebny i nie pomylić się?
10. Czy garnek z gotująca się wodą w kuchni może być łatwo potrącony tak, że spowoduje oparzenia kogoś?

Źródła/ Materiały dodatkowe:
Podręcznik Kadry Pathfinder, podręcznik Skautowy, Podręcznik Pierwszej Pomocy, inne dodatkowe materiały na temat przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom i udzielania pierwszej pomocy.

Metoda zaliczenia:
Lokalna Komenda może przygotować i dostarczyć arkusze egzaminacyjne. Testy sprawdza instruktor prowadzący zajęcia. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 75% poprawnych odpowiedzi ze wszystkich pytań. Wypełnione egzaminy powinny zostać zniszczone przez prowadzącego instruktora, niewykorzystane zwrócone do Komendy Chorągwi. Jeśli jest przygotowany wzór certyfikatu można kandydatom, którzy zaliczyli pozytywnie test, wręczyć taki certyfikat, ale nie jest to konieczne.

PUNKT 4
Potrafi rozkładać i zwijać namiot. Potrafi zrobić obozowe posłanie.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): dwie

Cel:
Zaznajomić harcerzy z podstawowymi umiejętnościami przydatnymi w życiu obozowym (w terenie).

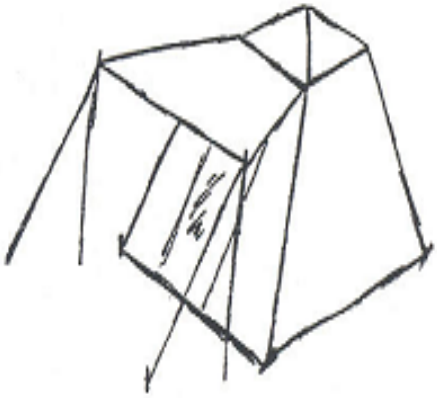
Metoda nauczania:
NAMIOTY
Rodzaje namiotów:
Większość namiotów swoją budowę ma opartą na podstawowych kształtach geometrycznych: piramida (igloo), stożek, graniastosłup. Jeśli zapoznasz się z tymi rodzajami namiotów, będzie ci dość łatwo zdecydować jaki typ namiotu najlepiej tobie odpowiada.
Przy lekkim obozowaniu (mała ilość, lekki sprzęt) najpopularniejszymi typami namiotów, są namioty o podwójnych ścianach (tropik – warstwa zewnętrza, sypialnia – warstwa wewnętrzna). Równie dobrym substytutem namiotu, przy takim biwakowaniu jest zadaszenie (szałas).



STOŻEK



GRANIASTOSŁUP



PIRAMIDA

IGLOO



SZAŁAS

Dbanie o namiot:

A. Podczas biwaku / obozu:

1. Wyrównaj teren w miejscu gdzie chcesz rozbić namiot.
2. Usuń wszelkie ostre kamienie, leżące gałęzie oraz wypełnij zagłębienia i dziury. W przeciwnym wypadku maszt namiotu lub obcas buta może przedziurawić podłogę.
3. Aby ochronić materiał podłogi namiotu, wielu obozowiczów rozkłada dodatkowy kawałek brezentu lub płótna albo jako dywan wewnątrz namiotu. Zapewnia to łatwiejsze sprzątanie, wystarczy zrolować płótno i wytrzepać na zewnątrz namiotu albo bezpośrednio pod podłogą namiotu jako dodatkową podłogę (łatwiej kupić nowy kawałek brezentu lub plandeki niż kupować nowy namiot po zniszczeniu podłogi).
4. Ponadto, wydłużyć żywotność namiotu może umieszczenie kawałka sklejki lub tektury na podłodze pod centralnym masztem (jeśli taki jest) lub pod wszystkimi nogami łóżka.
5. Jeśli jest bardzo wietrznie, należy rozważyć czy nie lepiej jest złożyć namiot na dzień w celu jego ochrony, a zwłaszcza przy namiotach w kształcie parasola, ponieważ nagły podmuch wiatru może przewrócić go, połamać maszty (pałąki), podrzeć materiał.
6. Należy obserwować w jaki sposób pracuje materiał namiotu podczas deszczu. Przy pierwszych oznakach burzy powinno się poluzować linki namiotowe.

B. W domu

1. Nigdy nie przechowuj spakowanego wilgotnego namiotu.

2. Przed schowaniem do szafy, sprawdź namiot: czy są rozdarcia, czy nie brakuje szpilek, innych drobnych elementów, czy linki nie są zużyte itp.
3. Jeśli jest potrzebna impregnacja wodoodporna, zrób to, przed schowaniem namiotu.
4. Upewnij się, że miejsce gdzie trzymasz namiot jest suche.

Właściwe rozbijanie i składanie namiotu

Rozbijanie namiotu oznacza rozpakowanie i prawidłowe rozłożenie namiotu.

Składanie namiotu oznacza bezpieczne złożenie i właściwe spakowanie.

Łatwo jest rozłożyć namiot jeśli masz kilka osób do pomocy, jednak doświadczony obozowicz potrafi zrobić to samemu, wykonując wszystkie czynności w odpowiedniej kolejności.

Nawet najlepiej rozbity namiot, jeżeli będzie niekontrolowany, w końcu opadnie. Dlatego od czasu do czasu kontroluj naciągi linek, aby tropik namiotu był odpowiednio naciągnięty. Podczas deszczu poluzuj celowo linki, aby zrównoważyć kurczenie się linek i materiału tropiku.

Poniżej umieszczono przykładową procedurę rozbijania i zwijania namiotu na przykładzie jednego z popularniejszych typów namiotu:

1. Rozłóż na ziemi cały namiot i odpowiednio naciągnij czterema śledziami podłogę namiotu, pod właściwym kątem.



2. Umieść na właściwym miejscu maszt główny namiotu.



3. Wbij śledzia dla naciągu masztu głównego i zaczep do niego linkę.

Zauważ, że wszystkie linki napinają namiot ze środka namiotu na zewnątrz.



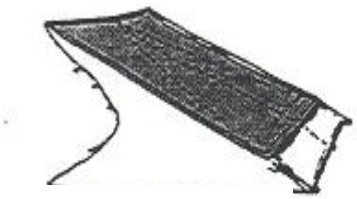


4. Umieść na swoim miejscu maszt pomocniczy i podepnij naciąg do śledzia odpowiednio wbitego w ziemię.

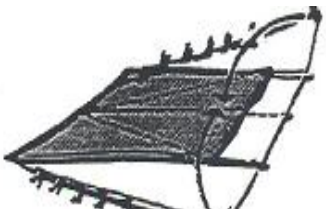
5. Wbij w ziemię pod właściwymi kątami kolejne śledzie, tak aby odpowiednio napiąć cały dach (tropik) namiotu.

6. Dołóż pozostałe śledzie i naciągi, tam gdzie brakuje, otwórz wejście i rozłóż podłogę wewnątrz namiotu.

1. Aby zwinąć namiot: pozamykaj wszystkie wejścia, poluzuj wszystkie naciągi i wyciągnij wszystkie śledzie z ziemi, rozłóż namiot płasko na ziemi.



2. Złóż klapy wejściowe do środka, zwiń wszystkie linki naciągów.



3. Poskładaj namiot tak, aż osiągniesz wymiary pokrowca namiotu.

4. Zwiń złożone maszty i woreczek ze śledziami razem z namiotem, umieść wszystko w pokrowcu.

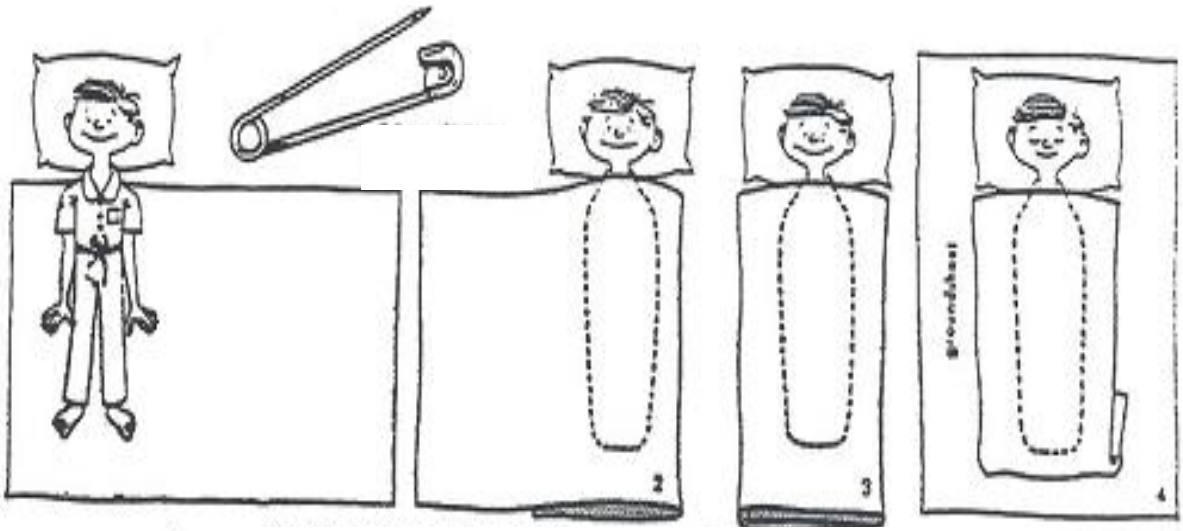


OBOZOWE POSŁANIE

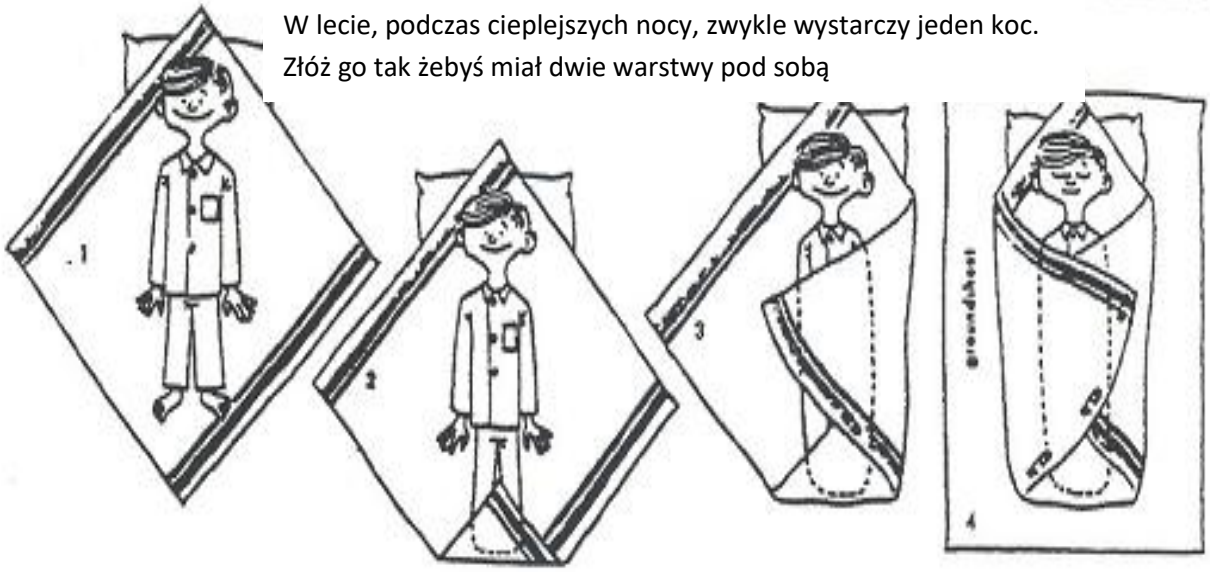
Na krótki dwudniowy biwak (z jednym noclegiem), przygotuj swoje posłanie w domu przed wyruszeniem. Nie musi to być bardzo wyszukane posłanie. Jednak jeśli jesteś na biwaku kilkudniowym lub planujesz pozostać w jednym miejscu przez dłuższy czas, ilość dodatkowego czasu poświęconego na zrobienie posłania obozowego i staranność jego wykonania zwróci się z nawiązką w postaci komfortu twojego późniejszego snu.

Oto kilka propozycji jak wykonać posłanie przy pomocy koca i agrafek, zamiast śpiwora.

Zwykła, większa agrafka

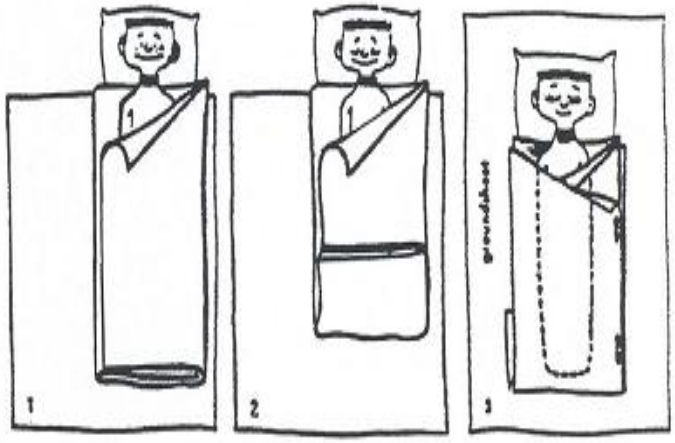


W lecie, podczas cieplejszych nocy, zwykle wystarczy jeden koc.
Złóż go tak żebyś miał dwie warstwy pod sobą



Prostokątny koc, złóż tak, żeby jedna jego warstwa znalazła się pod tobą, a dwie nad tobą.

Podczas chłodniejszych nocy, potrzebujesz co najmniej dwóch koców. Pierwszy złóż tak, żeby dwie jego warstwy znalazły się pod tobą, a złożenie nadmiaru koca znalazło się ponad twoimi stopami. Zawiń połowę drugiego koca nad tobą a naddatek umieść pod stopami, tak jak zostało to pokazane na powyższym rysunku nr 3.



Źródła/ Dodatkowe materiały:

Poradnik terenowy Pathfinder, Książki dla skautów, sklepy ze sprzętem harcerskim i biwakowym.

Metoda zaliczenia:

Demonstracja wiedzy i umiejętności oraz uczestnictwo w zajęciach.

PUNKT 5

Zna 10 zasad turystyki pieszej. Wie, co należy robić w przypadku zgubienia się.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna

Cel:

Nauczyć harcerzy podstawowych zasad turystyki i doświadczenia w terenie.

Metody nauczania:

Wycieczka turystyczna nie jest spacerem. Spacerowicz może przeczłapać nogami cały dzień, mało interesując się, gdzie jest, następnie może wrócić do domu wieczorem, nie wiedząc, gdzie był i co widział. W odróżnieniu do niego turysta kroczy naprzód mając konkretny cel przed oczyma. Wie, gdzie idzie i dlaczego. Trzyma się obranej drogi tak długo, aż osiągnie swój zamierzony cel, a kiedy wraca do domu, czuje satysfakcję. Zasady są po to, aby zagwarantować ochronę wszystkim turystom i muszą być przestrzegane, aby mieć sposobność doświadczenia bezpiecznej, ciekawej oraz przyjemnej wycieczki. Każda drużyna powinna mieć zestaw swoich własnych zasad podczas wycieczki. Zasady takie mogą się

różnić pomiędzy drużynami, ale podstawę stanowi **dziesięć zasad turystyki** pieszej wymienionych poniżej.

1. ***Wycieczka musi być zaplanowana.*** Musicie z wyprzedzeniem zaplanować wycieczkę. Należy przy układaniu planu uwzględnić zainteresowania i możliwości osób należących do grupy w odniesieniu do rodzaju wycieczki (z plecakami, całonocna, itp.), terenu w jakim będziecie się poruszać (niziny, teren pagórkowaty, wyżyny, góry, itd.), a także przewidywanej pogody (temperatura, zachmurzenie, opady, itp.). Przy planowaniu należy określić odległość jaka zamierzacie pokonać oraz czas potrzebny na przejście poszczególnych etapów wędrówki. Określanie tych wszystkich elementów planu jest kwestią doświadczenia. Również należy zaplanować trasę, zrobić listę rzeczy do zabrania oraz zaplanować transport, jeśli jest potrzebny. Ostatnią rzeczą, którą należy wykonać przy planowaniu jest sprawdzenie czy każdy turysta w grupie został w pełni poinformowany o rodzaju wycieczki, czasie i miejscu zbiórki, z którego wyruszacie, gdzie i o której kończycie oraz o potrzebnej ilości prowiantu, wody i ekwipunku, który musi zabrać ze sobą. Każdy z nich powinien być również świadomy obowiązujących zasad turystyki pieszej.
2. ***Wycieczka nie jest wyścigiem.*** Wyprawa turystyczna musi odbywać się razem, w grupie. Tempo całej grupy jest określane przez najwolniejszego jej uczestnika. Najbardziej właściwym i optymalnym tempem jest stałe tempo z częstymi postojami. Dwie doświadczone osoby powinny prowadzić oraz zamykać całą grupę. Prowadzący i zamykający powinni często i regularnie wzajemnie komunikować się.
3. ***Turysta powinien być zdrowy.*** Stwierdzenie to nie oznacza, że osoba z astmą, cukrzycą, itp. nie powinna uprawiać turystyki pieszej w ogóle. Osoby te oczywiście mogą uprawiać turystykę jednak pod warunkiem, że zabiorą ze sobą potrzebne leki i będą wiedziały jak je przyjmować oraz poinformują przewodnika wycieczki o swoim aktualnym stanie zdrowia. Ta zasada ma zastosowanie do wszystkich osób, nie tylko z przewlekłymi chorobami, ale również dla tych, które dopiero wyzdrowiały po chorobie lub są „wypompowane z sił" po dużym wysiłku, itp. Z własnego doświadczenia doskonale wiemy, w jaki sposób grypa i przeziębienie potrafią „wyssać" energię z człowieka. Osoby z ich objawami powinny odwołać swój udział w wycieczce.
4. ***Turysta musi posiadać swój podręczny zestaw pierwszej pomocy.*** Każdy turysta powinien posiadać mały, osobisty zestaw pierwszej pomocy. Taki zestaw powinien zawierać plastry, antyseptyczny krem, igłę, pensetę, itp. Dodatkowo oprócz osobistych apteczek należy zabrać na wycieczkę jedną większą apteczkę na całą grupę. Taka apteczka powinna posiadać oprócz tego samego wyposażenia, co osobiste apteczki uczestników, folię termoizolacyjną, zestaw bandaży, chustę trójkątną, itd.
5. ***Właściwy ubiór.*** Typ ubioru na wycieczkę będzie zależał od pogody oraz od ukształtowania terenu. Nakrycia głowy są zawsze wyposażeniem obowiązkowym. W zależności od długości wycieczki, nawet w słoneczny dzień, należy zabrać ciepłe

ubrania oraz kurtki przeciwdeszczowe. Jeśli wyprawa odbywa się w nocy, częścią ubioru powinno być coś białego lub jasnego.

6. ***Właściwe obuwie*****.** Twoje stopy dają ci możliwość uczestniczenia w wycieczce turystycznej, dlatego dbaj o nie, jak na to zasługują. Wybierz właściwe buty. Buty powinny być gładkie w środku i dopasowane przy pięcie, ale z dużą ilością miejsca na palce, aby miały one możliwość swobodnego poruszania. Grube wełniane skarpetki są najlepsze. Wełniane, ponieważ utrzymują ciepło nawet kiedy są wilgotne oraz zapewniają właściwą wyściółkę. Wielu turystów ubiera dwie pary skarpetek, wełniane na zewnątrz oraz syntetyczne najbliżej skóry. Odciski, jeśli są w fazie zaczerwienienia, powinny być zabezpieczone plastrem lub bandażem. Natomiast w pełni uformowany odcisk powinien być chroniony przy pomocy specjalnego plastra lub przy pomocy zrobionego z waty okręgu wokół niego i bandaża. Jakkolwiek w normalnych warunkach nie jest to właściwe, niektórzy turyści nakłuwają odciski i pozwalają wypłynąć wydzielinie, następnie po zaaplikowaniu antyseptycznego środka, przyklejają plaster lub bandażują to miejsce.
7. ***Turysta powinien posiadać ekwipunek nawigacyjny.*** Każdy turysta powinien na każdą wyprawę zabrać mapę z zaznaczoną trasą wycieczki oraz kompas. *(Przy całym postępie technologicznym turysta może korzystać z udogodnień technologii, lecz nie powinien ufać jej bezgranicznie. Mimo że odbiornik GPS z wbudowaną, aktualną mapą jest doskonałym urządzeniem, każdy turysta powinien posiadać dodatkowo mapę papierową z zaznaczoną trasą wycieczki. – przyp. tłumacza)* Każdy turysta powinien znać swoją aktualną pozycję na mapie w każdym momencie wycieczki.
8. ***Turysta powinien przestrzegać wszystkich zasad bezpieczeństwa.*** Niektóre z tych zasad są następujące: Wodę pijemy, tylko jeśli mamy pewność, że jest zdatna do picia. Jeśli trzeba poruszać się w pobliżu drogi idziemy lewą stroną (w kierunku nadjeżdżających samochodów) oraz w pojedynczej kolumnie. Jazda autostopem jest zabroniona w USA.
9. ***Turysta jest zawsze pogodny i uprzejmy.*** Respektuje wszystkie znaki z napisami „Brak przejścia", „Zakaz wstępu" i „Teren prywatny". Zawsze należy najpierw uzyskać pozwolenie właściciela, jeśli chcemy przejść przez teren prywatny. Prawdopodobnie właściciel doceni już sam fakt, że poprosiliście o zgodę oraz będzie chętny do współpracy. W przeciwnym razie może nawet wezwać policję. Przed wyruszeniem w dalszą drogę, sprawdźcie czy nie pozostawiliście papierków lub innych śmieci w miejscu postoju.
10. ***Turysta „przechodzi całą trasę".*** Każdy turysta chce przejść całą zaplanowaną trasę i każdy może. Rozpocznijcie wycieczkę powoli, nawet jeśli czujecie się jak rakiety gotowe do startu, z napełnionymi do pełna zbiornikami paliwa. Turysta, który startuje jak odrzutowiec, bardzo często pod koniec człapie do domu jak żółw, dodatkowo zawstydzony tym, że ktoś inny niesie jego plecak.

Czasami rzeczy komplikują się, mimo najlepiej przygotowanego planu. Zawsze istnieje ryzyko, że możesz się zgubić. Jednak postępując zgodnie z kilkoma prostymi zasadami taka sytuacja nie musi być aż tak poważna, jaką się wydaje. Każda grupa powinna mieć swój kodeks lub zbiór reguł, o których każdy z jej członków doskonale pamięta. Pozwoli to pozostałym domyślić się co zamierza zrobić osoba, która się zgubiła oraz znacznie szybciej ją odszukać. *(Np. drużyna może ustalić, że na wypadek zgubienia się osoba taka ma znaleźć najbliższe wzniesienie i tam czekać, itp. – przyp. tłumacza)*

Oto podstawowa lista czynności, które należy zrobić w przypadku zgubienia się:

1. **Usiądź, pomyśl, nie panikuj.** Przyjdzie ci na myśl wiele strasznych rzeczy, np. że za chwilę zaatakuje cię dzikie zwierzę, lub będziesz sobie wyobrażać swoją powolną śmierć z głodu. Większość ludzi myśli o takich rzeczach w pierwszych niepokojących chwilach zaraz po tym, gdy uświadomią sobie, że nie wiedza gdzie są. Jednak musisz stłumić takie myśli, tak szybko jak tylko się da, bo są niemądre. Możesz być pewny, że zostaniesz odnaleziony!

   Zmuś się do siedzenia w jednym miejscu, dopóki nie będziesz potrafił/-a myśleć jasno. Nie próbuj sobie przypominać szczegółów. Staraj się przypomnieć sobie jedynie główne, najbardziej charakterystyczne punkty w terenie (drzewo na rozstaju, charakterystycznie ukształtowana skała, itd.). Przeanalizuj co będzie najlepsze dla ciebie, utrzymanie kierunku, w którym szedłeś, zawrócenie lub może pozostanie w miejscu. Jeśli masz wodę i prowiant, prawdopodobnie będzie lepiej jeśli zatrzymasz się w miejscu, a następnie ściągniesz uwagę poszukujących np. ogniskiem – dym w ciągu dnia, a jasny płomień w nocy.
2. **Pomódl się.** Uklęknij i porozmawiaj z Bogiem. Przypomnij sobie niektóre z Jego obietnic: „Jestem z wami zawsze." „Aniołowie Pana otaczają obozem tych, którzy się go boją i ratują ich." Pamiętaj, że Pan Jezus nad tobą czuwa. Aniołowie otaczają cię ochroną.
3. **Oznacz miejsce, w którym aktualnie jesteś.** Nie opuszczaj tego miejsca dopóki nie oznaczysz je w wyraźny sposób. Ułam gałąź, umieść kawałek szmaty na kiju, na gałęzi, lub pozostaw swoją czapkę na kamieniu, pniu. Zrób coś, żeby wyraźnie oznaczyć miejsce swojego postoju. Pomoże to poszukiwaczom, gdy będą cię szukać jeśli pójdziesz dalej.
4. **Wejdź wyżej, na drzewo lub wzgórze.** Ze szczytu lub wierzchołka odszukasz może punkt charakterystyczny, który rozpoznasz. Jeśli tak się stanie i będziesz mieć pewność którędy musisz iść, aby bezpiecznie trafić do tego punktu, idź w jego kierunku. Jeśli nie masz pewności i nie rozpoznajesz żadnego punktu charakterystycznego w okolicy, ZOSTAŃ W MIEJSCU, GDZIE JESTEŚ. W tym samym czasie, gdy rozglądasz się z wierzchołka w poszukiwaniu punktów charakterystycznych, szukaj również dymu, który zwykle oznacza ludzi.

5. **Użyj swojego kompasu i mapy.** Powinieneś mieć je w swoim plecaku, więc zrób z nich pożytek. Rozłóż mapę i zorientują ją albo według kompasu, albo według punktów charakterystycznych, które widzisz z twojego miejsca postoju.
   Spróbuj sobie przypomnieć jakieś charakterystyczne miejscu, które minęliście razem z całą grupą wcześniej. Most, być może stara chata, wzgórze, ostry zakręt na szlaku. Odszukaj to miejsce na mapie. Przy pomocy kompasu wyznacz trasę do tego rozpoznanego miejsca na mapie. Idź według wyznaczonej trasy do tego charakterystycznego miejsca. Jeśli nie jesteś całkowicie pewny, gdzie na mapie może znajdować się to charakterystyczne miejsce lub nie masz pewności czy właściwie posługujesz się kompasem i mapą, NIE RUSZAJ SIĘ Z MIEJSCA, GDZIE JESTEŚ.
6. **NIE RUSZAJ SIĘ Z MIEJSCA GDZIE JESTEŚ.** Jeśli NIE jesteś w stanie zlokalizować znajomego punktu charakterystycznego, który zaprowadzi cię do domu ani poprzez obserwacje w terenie ani poprzez mapę i kompas, wtedy NIE RUSZAJ SIĘ Z MIEJSCA GDZIE JESTEŚ. Czekaj na pomoc. Słuchaj nawoływań grupy szukającej cię. Zbierz wystarczającą ilość drewna, aby zbudować ognisko sygnałowe, które pozwoli ci również przetrwać noc, jeśli będzie taka trzeba. Jeśli z jakiegokolwiek powodu musisz opuścić miejsce w którym jesteś, np. w poszukiwaniu schronienia, wody itp. wyraźnie oznacz kierunek w którym poszedłeś a następnie ścieżkę, którą aktualnie idziesz.
7. **Rozpal ognisko.** Zbuduj bezpieczne ognisko. Trzymaj pod ręką wystarczającą ilość drewna, aby utrzymać płomień przez całą noc. W ciągu dnia, jeśli już masz rozpalone ognisko dodawaj świeżych, zielonych liści, aby wywołać dym. Wysyłaj swoje własne sygnały dymne. W nocy utrzymuj jasny płomień, zapewni ci ciepło, ale również przyciągnie uwagę poszukujących. Cały czas kontroluj ilość drewna przygotowaną do dokładania do ognia.
8. **Nadawaj sygnały alarmowe.** Poniżej umieszczono niektóre sygnały poszukiwaczy i ratunkowe:
   - Sygnał alarmowy nadawany przez zgubioną grupę:
     Trzy sygnały jeden po drugim, z regularnymi odstępami.
   - Grupa poszukująca:
     Jeden sygnał w nieregularnych odstępach.
   - Potwierdzenie odbioru sygnału ratunkowego:
     Poszukujący nadadzą pojedynczy sygnał.
   - Sygnał wywoławczy:
     Dwa sygnały w krótkich odstępach, następnie minuta ciszy i znów powtórzone.
   - Formy sygnału:
     Mogą być dymne, np. poprzez przykrywanie dymiącego ogniska lub poprzez krzyki, wystrzały, dźwięk gwizdka, puszczanie zajączków lusterkiem lub światło latarki lub poprzez charakterystyczne machanie częścią ubrania. Najważniejszą cechą charakterystyczną tych sygnałów jest ich regularność, a każdy sygnał

powtarzający się z dowolnie ustalonym, regularnym odstępem powinien przyciągnąć uwagę.

Źródła i dodatkowe materiały:
Podręcznik Kadry Pathfinder, Przewodnik Terenowy Pathfinder, Podręcznik dla skautów.

Metoda zaliczenia:
Uczestnictwo w dyskusji oraz prezentacja znajomości zasad.

PUNKT 6
Poznał znaki patrolowe. Przygotował trasę 2 km, którą przeszli inni. Przeszedł trasę 2 km przygotowaną przez kogoś.

Cel:
Rozwijać u harcerzy pojęcia bezpieczeństwa oraz umiejętności obserwacji podczas przyjemnej aktywności, jaką jest wędrowanie i spacerowanie.

Metoda nauczania:
Zajęcia z tej części należy przeprowadzić podczas biwaku lub obozu. Tropienie jest swoistym testem spostrzegawczości. Dorosły powinien nadzorować układanie tropu w zróżnicowanym terenie wśród drzew i krzewów, jeśli to możliwe. Można w tym celu użyć kilka różnych typów znaków patrolowych, takich jak strzałka z gałęzi, trzy kamienie, złamana gałązka lub przywiązany do gałęzi kawałek sznurka. Po ułożeniu wszystkich tropów (trasy), harcerzom należy zademonstrować jakich śladów (tropów, znaków patrolowych) mają wypatrywać. Następnie w odstępach 5 minutowych harcerze wyruszają w parach na szlak. Należy wyznaczyć osobę sprawdzającą na końcu trasy, zapisującą imiona oraz czas przejścia każdej pary.

Kierunek wyznacza strona w którą gałązka jest wygięta



Tędy



Dłuższy koniec wyznacza kierunek



Krótszy koniec wyznacza kierunek



Cztery km do celu



Tędy



To jest właściwa droga



Skręć w prawo



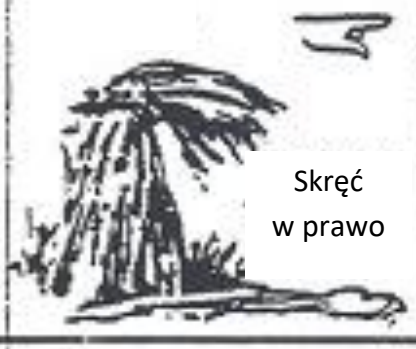
Skręć w lewo



Znaki patrolowe z trawy



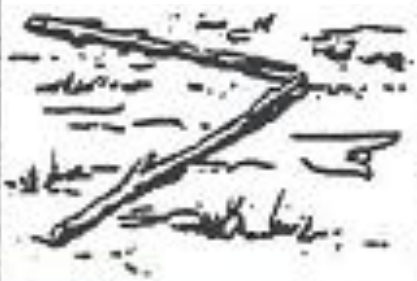
Skręć w prawo



Skręć w lewo



(Patyki) ta droga – tędy



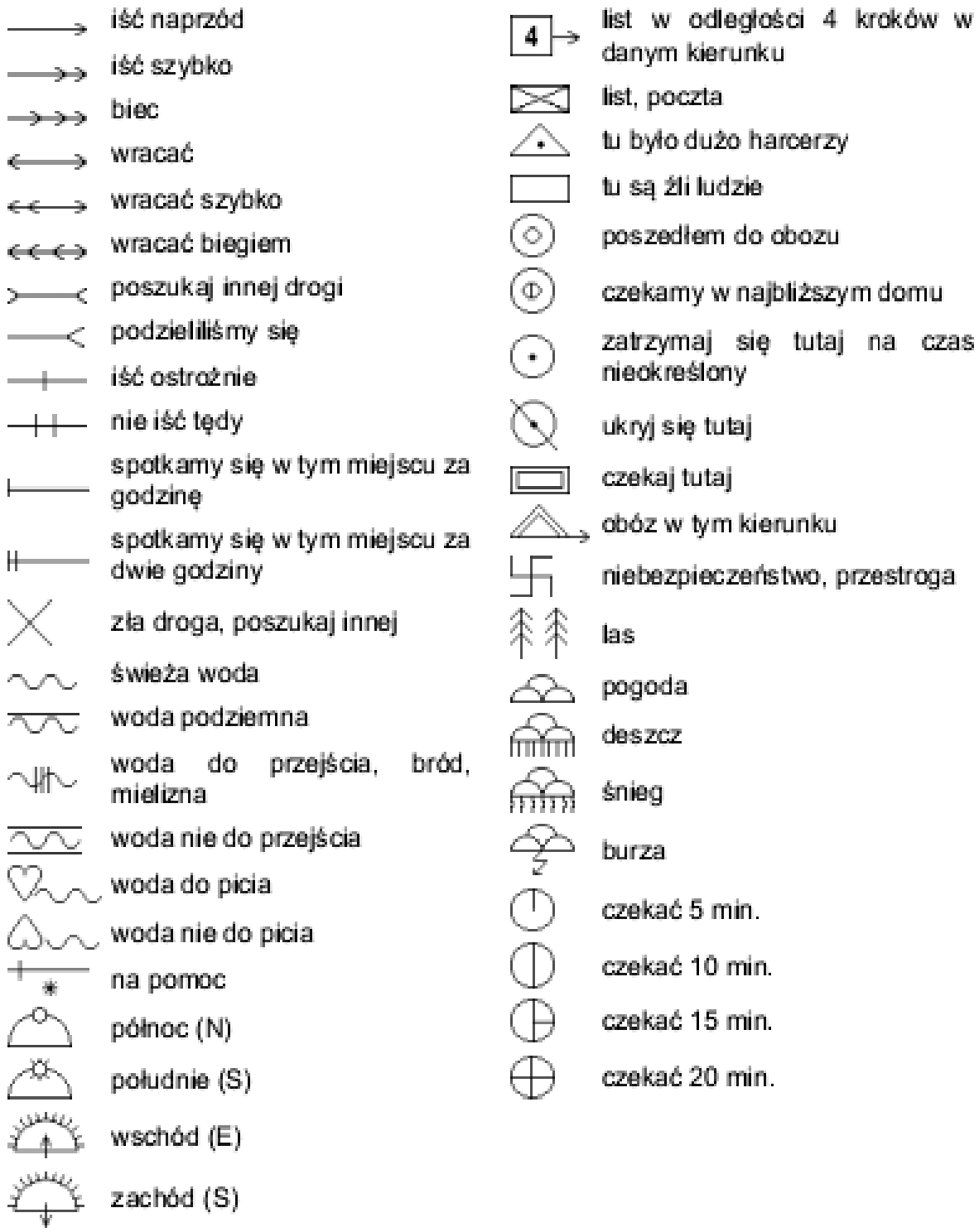
(Kamienie) ta droga – tędy



(Gałązka) ta droga – tędy



Znaki patrolowe



Źródła/ dodatkowe materiały:

Przewodnik terenowy dla Harcerzy Pathfinder, harcerskie strony internetowe, np.: http://www.zhp.strzelce.pl/znaki_patrolowe.pdf

Metoda zaliczenia:
Zademonstrowanie umiejętności umieszczania znaków patrolowych oraz umiejętności tropienia.

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1
Wykorzystując naturalne materiały rozpalił ognisko jedną zapałką, pilnując ognia aż do całkowitego rozpalenia.

Materiały naturalne:
1. Podpałka – porzucone gniazda małych ptaków, wysuszona trawa, mech, igliwie sosnowe, cienkie gałązki, kora, itp.
2. Drewno opałowe – drzewa żywiczne dają najbardziej łatwopalne paliwo i nie dymią nawet jeśli materiał opałowy jest jeszcze lekko zielony. Do tej grupy można zaliczyć wszystkie sosny. Również dobrego paliwa dostarczają drzewa o wysokiej zawartości węglowodanów (o słodkim soku), do których można zaliczyć wiele eukaliptusów i akacji. Twarde drewno – pali się dobrze, ale trudniej przy ich pomocy rozpalić ogień. Całkowicie wysuszone i podzielone na małe kawałki pali się dobrze, jednak inne drewno jest korzystniejsze.
3. Zrób listę materiałów opalowych, dostępnych w twojej okolicy. Stwórz kolekcję dostępnych rodzajów drewna, tak aby lepiej się z nimi zapoznać.

Rozpalanie ogniska:
Zanim przystąpisz do rozpalenia ogniska, oczyść teren wokół miejsca na ognisko z trawy i liści w promieniu 3 metrów oraz upewnij się, że rozpalenie ognia w danym miejscu jest dozwolone.

Co jest potrzebne:
1. Podpałka (hubka) – musi być sucha. Kora lub cokolwiek, co jest małe i łatwopalne oraz suche, pokryte meszkiem nasiona chwastów, cienkie gałązki o średnicy nie większej niż słoma. Jeśli nie ma innych materiałów dostępnych, można użyć suche liście lub wysuszoną trawę, jednak mają one tendencję żeby się tlić i szybko spalić, nie dając odpowiednich warunków do rozpalenia materiału opałowego.
2. Drobne patyczki
3. Drewno opałowe

Tekst „Piosenki budowniczych ogniska” może pomóc Ci zapamiętać o tym, co jest potrzebne aby ułożyć i rozpalić dobre ognisko:

„Zbierz garść podpałki na stos, bardzo, bardzo suchej,
Przykryj wysoko drobnymi patyczkami z wiecznej zieleni
Najcieńszą jak ołówek, największą jak palec twój wielki,
Aż drwami nakarmisz płomienie do syta, a wnet twój czajnik zaśpiewa wesoło”

Ułóż stos podpałki (hubki) w centrum oczyszczonego terenu. Następnie otocz ją drobnymi patyczkami, budując nad nią stos, nie za blisko, ponieważ ogień potrzebuje dużo powietrza. Wokół stosu z patyczków ułóż połamane drwa – zaczynając od dwóch większych kawałków po przeciwnych stronach, które posłużą za podstawę. Dalej cieńsze kawałki, warstwa po warstwie, aż osiągniesz wysokość ok 30 – 50 cm. Zrób otwór w stosie od strony kierunku z którego wieje wiatr, zapal zapałkę, przytrzymaj ją chwilę osłoniętą w swoich dłoniach, aż zajmie się drewienko, następnie rozpal podpałkę. A za chwilę będziesz mógł nacieszyć oczy płonącym ogniskiem.

Przyp. tłumacza: Często piosenką obrzędową podczas rozpalania ogniska jest harcerska piosenka „Ogień”:

„Ogień”

Zwyczaj to stary jak świat, CF
Ogień, ogień, ogień. GC
Rozpalmy blisko nas, CF
Ogień, ogień, ogień. GC

Ref.: Dla strudzonego wędrowca, CF
Dla wszystkich spóźnionych w noc FGC
Rozpalmy tu, rozpalmy tu Ca
Ogień, ogień, ogień. dGC

Pierwsza gwiazdka już wzeszła,
Czas by ogień rozpalić.
Lipy, sosny i buki
Chylą gałęzie ku nam.

Ref.: Dla strudzonego wędrowca…

Najpiękniejsze ogniska,
Z trzaskiem sypią się skry,
Wokół samych przyjaciół masz
Śpiewaj z nami i ty.

Ref.: Dla strudzonego wędrowca…

Jak dbać o zapałki?

Naucz się jak właściwie używać i dbać o zapałki. Nigdy nie wyrzucaj zapałki częściowo spalonej na ziemię, należy ją spalić całkowicie (np. zużytą wrzucić do ognia). Pudełko po kliszy fotograficznej 35 mm (w dobie aparatów cyfrowych nadal można jeszcze kupić w sklepach) jest idealnym pojemnikiem do przechowywania draski i zapałek. Pudełko to ma szczelne wieczko i jest wodoodporne. Umieść w pojemniku małą rolkę papieru ściernego, na wszelki wypadek, gdyby draska z pudełka zapałek zamokła. Równie dobrym futerałem może być kawałek bambusa odpowiedniej średnicy. Możesz również wykonać skórzany pokrowiec na pojemnik zapałek podczas zajęć nauki wytwarzania przedmiotów ze skóry.

Aby wykonać zapałki wodoodporne, zanurz je w szelaku (żywica naturalna) lub werniksie (lakier), rozcieńczonym w 50 %. Rozcieńcz szelak w alkoholu, a werniks w rozpuszczalniku. Zamoczenie w roztopionej parafinie również da pożądany efekt.

Kiedy rozpalasz zapałki, zawsze ustaw się plecami do wiatru, dłonie ułóż w kształt miseczki, a rozpaloną zapałkę skieruj główką do dołu, aby nie zgasła. Złam zapałkę pomiędzy palcem wskazującym a kciukiem, by mieć pewność, że jest zgaszona.

Źródła / dodatkowe materiały:

Poradnik Terenowy Pathfinder, Podręcznik kadry Pathfinder

PUNKT *2

Potrafi właściwie obchodzić się z nożem i siekierą. Zna 10 zasad ich bezpiecznego używania.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna.

Cel:

Właściwe obchodzenie się ze sprzętem traperskim i biwakowym jest warunkiem wstępnym do rozwoju prawdziwej sztuki obozowania.

Nóż jest istotnym elementem wyposażenia każdego obozowicza i trapera. Najprościej rozpocząć od zakupu dobrego scyzoryka. Najlepiej takiego, który posiada co najmniej dwa ostrza, jedno większe, a drugie mniejsze. Ćwiczenia w posługiwaniu się nożem najlepiej rozpocząć od robienia „pierzastych patyków”, które mogą następnie posłużyć do rozpalenia ogniska. Do ich wykonania można posłużyć się nożem lub siekierą.



Rys. „Pierzasty” patyk

W Internecie można znaleźć filmiki instruktażowe jak wykonać taki pierzasty patyk:
np. http://www.youtube.com/watch?v=326RtScPADM
Spróbuj wykonać: łyżkę, widelec i nóż. Przy pierwszych próbach najlepszym materiałem jest miękkie drewno (np. brzoza).
Na wiosnę spróbuj zrobić gwizdek wierzbowy. Ćwicz wykonywanie gładkich, ślizgających się cięć, a nie tylko zmuszaj nóż siłą do prostego, cięcia drewna. Włókna drewna są twarde. Możesz ciąć wzdłuż nich, ale nie próbuj ciąć ich w poprzek, jak sera.
W celu doskonalenia sztuki posługiwania się siekierą, używając ręcznej siekiery. Wykonaj sześć dobrze obrobionych śledzi do namiotu. Rozłup prawidłowo drewno na ognisko. Zetnij prawidłowo małe drzewo (pamiętaj! Nie ścinaj drzewa żywego, zielonego). Obchodząc się odpowiednio z siekierą odrąb od powalonego drzewa mniejsze gałęzie i gałązki. Porąb na kawałki, we właściwy sposób, gruby konar lub pień. Niektórzy wolą posługiwać się kordelasem lub maczetą zamiast siekierą, jednak zasady ich właściwego użytkowania są podobne jak dla siekiery.

Zasady bezpiecznego używania siekiery:

1. Pilnuj aby siekiera była zawsze naostrzona.
2. Pilnuj aby trzonek był ciasno nabity.
3. Nigdy nie kładź siekiery na ziemi.
4. Nigdy nie ścinaj żywych drzew i krzewów, chyba że jest to całkowicie niezbędne i masz pozwolenie, żeby to zrobić.
5. Noś swoją siekierę w bezpieczny sposób.
6. Zanim zaczniesz cięcie, posprzątaj przestrzeń wokół siebie.
7. Utrzymuj obserwujących z dala na bezpiecznej odległości i pilnuj, aby nikt nie stał na linii cięcia.
8. Nie używaj swojej siekiery jako młotka lub pobijaka.
9. Niebezpiecznie jest używać siekiery, gdy jesteś zmęczony, ponieważ możesz w pełni nie kontrolować swoich ruchów. Zawsze odpocznij, jeśli jesteś zmęczony.
10. Podając siekierę komuś innemu, zawsze przekazuj ją trzonkiem w kierunku tej osoby i ostrzem do ziemi.

Zasady bezpiecznego używania noża

Harcerze powinni być uczeni w jaki sposób należy właściwie obchodzić się z nożem. Każda drużyna (lub zastęp) powinna mieć zbiór swoich zasad, który będzie obowiązywał wszystkich członków, którzy chcą nosić i używać nóż podczas zajęć. Zasady te powinny być opracowane i przyjęte przez całą grupę tak, by każde naruszenie lub złamanie jakiejś reguły przez harcerza/harcerkę, skutkowało cofnięciem jemu lub jej przywileju noszenia noża przez określony czas.

Niech każdy harcerz opracuje i przyniesie na zbiórkę listę 10 zasad postępowania z nożem. Na podstawie wszystkich pomysłów wybierzcie wspólnie te, które najbardziej odpowiadają waszym potrzebom. Poniższa lista przedstawia kilka pomysłów:

1. Jeśli nóż jest nie używany, trzymaj go w pochwie.
2. Nigdy nie chowaj mokrego noża do pochwy.
3. Nigdy nie używaj noża jako śrubokręta.
4. Nigdy nie uderzaj młotkiem części nienaostrzonej podczas próby przecięcia drewna.
5. Nigdy nie wycieraj ostrza, przecierając go o darń lub trawę, w ten sposób możesz łatwo stępić ostrze.
6. Tnij w kierunku „od" ciała.
7. Nie używaj swojego kolana lub uda jako deski podczas cięcia lub krojenia nożem.
8. Dbaj o to, by ostrze było zawsze naostrzone.
9. Trzymaj palce z dala od ostrza.
10. Nie wtykaj noża do ogniska, ponieważ wysoka temperatura może zniszczyć materiał, z którego go wykonano (poziom twardości stali, hartowanie, itd.).
11. Wybierz rękojeść o szorstkiej powierzchni, tak byś mógł go jak najlepiej chwycić.

PUNKT *3

Potrafi wiązać 5 szybkich węzłów.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna.

Cel:

Wszechstronność i szybkość działania pod presją czasu czyni niekiedy zasadniczą różnicę w sytuacjach zagrożenia życia. Zaufanie w czyjeś umiejętności stwarza poczucie pewności i dobre samopoczucie.

Wykorzystaj ten punkt jako podstawę do kreatywnego i zabawnego uczenia.

Każdy węzeł może być szybkim węzłem. Poniżej zamieszczono sugestię kilku z nich. Ćwicz i szukaj następnych węzłów. Naucz się najpierw dobrze wiązać jeden węzeł i nie zaczynaj uczyć się następnego dopóki poprzedni nie jest opanowany do perfekcji. W miarę dodawania kolejnych węzłów przypominaj sobie te, które opanowałeś wcześniej. Harcerz, który potrafi zawiązać węzeł z zawiązanymi oczami i mając ręce za plecami może powiedzieć, że zna ten węzeł i nie zapomni go.

Proponowane gry, podczas których można używać szybkich węzłów. Obejrzyj również film pt. „Tylko węzły" (ang. „Just Knots").

Sztafeta ratownicza – Podziel drużynę na dwa równe zespoły (lub więcej w zależności od liczebności całej drużyny). Każdy harcerz musi posiadać kawałek liny o długości ok. 1.5 metra. Na sygnał, pierwsza osoba w każdym zespole wiąże jak najszybciej, na swoim

kawałku liny, węzeł ratowniczy. Następnie podaje swój kawałek liny razem z węzłem następnej osobie. Osoba nr 2, przeciąga jeden koniec swojej liny przez pętlę i wiąże węzeł ratowniczy na swoim kawałku liny. Konkurencja się kończy, gdy ostatnia osoba zawiąże swój węzeł i położy cały łańcuch na ziemi. Zespół otrzymuje 1 punkt za każdy prawidłowo zawiązany węzeł oraz jeden dodatkowy punkt za wykonanie zadania najszybciej.

Sztafeta „wyblinkowa” – Podziel drużynę na co najmniej dwa równe zespoły. Daj pierwszej osobie z każdego zespołu linę o długości co najmniej 1.5 metra. W odległości ok. 5 metrów naprzeciwko każdego zespołu ustaw jednego sędziego. Każdy sędzia trzyma ręce równo wzdłuż ciała. Na dany sygnał pierwsza osoba z każdego zespołu biegnie do swojego sędziego i wiąże wyblinkę na jednej ręce sędziego, następnie wraca do swojego zespołu. Poprzez klepnięcie w ramię daje sygnał osobie nr 2. Druga osoba podbiega do sędziego, rozwiązuje wyblinkę z jego ręki i wiąże wyblinkę tym razem na drugiej ręce sędziego, Zadanie kończy się, kiedy wszystkie osoby z zespołu zawiązały wyblinkę i wróciły na miejsce. Przyznaj jeden punkt za każdy poprawnie zawiązany węzeł i jeden dodatkowy punkt za najszybsze ukończenie konkurencji.

Turniej węzłów – Podziel drużynę na równe zespoły. Na sygnał pierwsza osoba w każdym zespole wiąże węzeł, którego nazwę podał prowadzący. Druga osoba rozwiązuje ten węzeł, trzecia ponownie go wiąże, czwarta osoba rozwiązuje i tak do momentu kiedy ostatnia osoba w zespole wykona swoją część zadania (wiązanie lub rozwiązanie węzła). Pierwszy zespół, który skończy, wygrywa konkurencję.

Sztafeta węzłów – Podziel drużynę na równe zespoły. Daj każdej osobie w zespole 1,5 m linę. W odległości 5 metrów od zespołów ustaw sędziego, jednego dla każdej drużyny.

Prowadzący podaje nazwę węzła i na sygnał pierwsze osoby z obu zespołów biegną do sędziego, wiążąc po drodze podany węzeł. Sędzia dokonuje oceny poprawności zawiązanego węzła. Po ocenie pierwsza osoba wraca do zespołu, po drodze rozwiązując węzeł i przekazuje linę kolejnej osoby, która postępuje tak samo. Zespół kończy zadanie, gdy wszystkie osoby wróciły na swoje miejsce. Zespół otrzymuje 1 punkt za każdy poprawnie zawiązany węzeł i jeden dodatkowy, za najszybsze ukończenie zadania.

Wyścig węzłów „jeden krok naprzód” – Jest to jeden z najzabawniejszych wyścigów wiązania węzłów. Uczestnicy zabawy stoją w szeregu pod jedną ze ścian w dużym pomieszczeniu. Każdy z graczy trzyma w swojej lewej dłoni luźno zwisający kawałek liny. Prowadzący określa ilość sekund na zawiązanie węzła, który zostanie wywołany. Po wywołaniu prowadzący niezwłocznie zaczyna na głos odliczać upływający czas.

Na przykład, trzy sekundy mogą być wystarczającym czasem na zawiązanie węzła prostego (płaskiego), biorąc pod uwagę umiejętności harcerzy. Prowadzący mówi: „węzeł prosty (płaski) – raz, dwa, trzy.” Każdy gracz powinien położyć na podłodze przed sobą gotowy węzeł, przed upływem słowa „trzy”.

Prowadzący sprawdza poprawność zawiązania węzła u wszystkich uczestników. Ci, którzy zawiązali poprawnie węzeł, a węzeł został położony na podłodze przed upływem

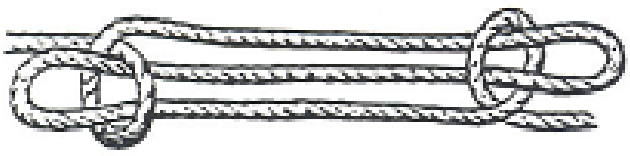
wyznaczonego czasu, wykonują krok do przodu. Kontynuuj z innymi węzłami. Wygrywa gracz, który jako pierwszy osiągnie drugi koniec pomieszczenia. Na początku prowadzący powinien ustalać dłuższy czas na wiązanie węzłów, w miarę jednak postępu gry, czas wyznaczony powinien być coraz krótszy.

Niekończąca się lina – Podziel drużynę na dwa lub trzy zespoły, które stają w okręgach. Każdy gracz trzyma kawałek liny. Na sygnał, po kolei każdy gracz przywiązuje swój koniec liny do końca liny osoby po swojej prawej stronie, wykorzystując węzeł podany przez prowadzącego. W ten sposób powstaje okrąg ze wszystkich kawałków liny. Gdy dany zespół skończył wiązać, unosi powiązaną linę nad głowy swoich graczy. Przyznaj po jednym punkcie za każdy poprawnie zawiązany węzeł i jeden dodatkowy punkt za najszybsze wykonanie zadania.

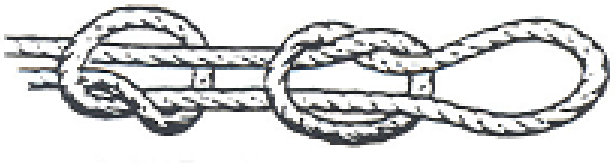
Zaufaj mojemu wiązaniu – Podziel drużynę na dwa zespoły. Na sygnał, pierwsza osoba z każdego zespołu, biegnie do worka i siada na nim. Następnie zawiązuje worek na którym siedzi, wykorzystując w tym celu węzeł poślizgowy. Gdy węzeł jest zawiązany, unosi obie ręce, dając tym samym sygnał osobie nr 2 do wystartowania. Osoba nr 2 przywiązuje swój kawałek liny do liny już zawiązanej na worku, używając węzła szotowego. Po zawiązaniu wraca do zespołu, klepie w ramię osobę nr 3 w zespole, która biegnie do worka. Osoba nr 3 zawiązuje swój kawałek liny do liny osoby nr 2, używając węzła prostego (płaskiego), następnie wraca na swoje miejsce w szeregu i klepie osobę nr 4, dając jej tym samym sygnał do wyruszenia. Osoba nr 4 przywiązuje swój kawałek liny do liny osoby nr 3, wykonując związ wantowy (węzeł wantowy), a następnie wraca do zespołu i klepie w ramię osobę nr 5. Osoba nr 5 biegnie do worka i wiąże węzeł skrótowy wykorzystując swoją linę i linę osoby nr 4. Następnie wraca na swoje miejsce, klepiąc jednocześnie osobę nr 6 w ramię. Osoba nr 6 wiąże węzeł ratowniczy, który wiąże dookoła siebie, a następnie ciągnie siedzącą na worku osobę nr 1. Jeśli którykolwiek węzeł nie wytrzyma szarpnięcia, musi zostać ponownie zawiązany przez osobę, która go wiązała wcześniej.

Oto kilka propozycji węzłów, których właściwe opanowanie może być podstawą zaliczenia tego punktu wymagań: węzeł skrótowy, węzeł poślizgowy, prosty (płaski), węzeł wantowy, ratowniczy.

Węzeł skrótowy (skrót zwykły, skrót podwójny)



Pętla na węźle wantowym (rybackim, zderzakowym)



PUNKT *4

Potrafi zademonstrować umiejętności przygotowania pieczonego, gotowanego i smażonego posiłku obozowego.

Ilość zbiórek (godzin lekcyjnych): jedna.

Cel:

Doskonalić umiejętności kulinarne w warunkach kuchni polowej (w terenie).

Wyjaśnienie:

Pieczenie

Jest wielu różnych sposobów pieczenia jedzenia, używając wyposażenia obozowego. W zasadzie możesz upiec na ognisku praktycznie wszystko, co możesz upiec również w piekarniku w domu. Na rynku są dostępne do kupienia gotowe piekarniki obozowe, jednak ze względu na swoje wymiary i wagę są nieporęczne do przenoszenia. Można również kupić piekarniki reflektorowe, które po złożeniu są bardzo lekkie i spokojnie mieszczą się w plecaku. Używa się ich w połączeniu z ogniskiem typu syberyjskiego (inaczej zwanym ogniskiem z reflektorem), które odbija ciepło ogniska wprost do piekarnika.

Innym sposobem na pieczenie jest użycie kociołka holenderskiego. Aby własnoręcznie zrobić taki kociołek, ułóż jeden z większych garnków obozowych na czterech kamieniach nad popiołem i żarem (w ognisku) i przykryj go patelnią, jak pokrywką. Następnie nasyp na wierzch patelni gorący popiół i żar. W ten sposób wykonasz całkiem dobrą namiastkę takiego kociołka. Taki kociołek można również kupić w sklepie ze sprzętem biwakowym. Jednak im więcej rzeczy harcerze potrafią wykonać własnoręcznie lub zastąpić czymś innym, zamiast kupować gotowy produkt, tym bardziej biwakowanie będzie dla nich ciekawsze.

Jest jedna główna zasada jeśli chodzi o ognisko wykorzystywane do pieczenia – potrzeba bardzo gorącego żaru. Żar posiada zawsze znacznie wyższą temperaturę niż same płomienie.

Gotowanie

Jeśli chodzi o gotowanie należy powiedzieć tylko kilka rzeczy, ponieważ jest to najprostsza z metod przyrządzania posiłku nad ogniskiem. Każde naczynie, które nie przecieka (utrzyma

płyn w środku) oraz nie spłonie lub nie stopi się pod wpływem wysokiej temperatury, może być użyte do gotowania. Najlepszym typem ogniska, jeśli chodzi o gotowanie to takie, które wytwarza jasne, gorące płomienie. Pamiętaj również o tym, że na dużych wysokościach nad poziomem morza (niższe ciśnienie atmosferyczne), woda gotuje się w znacznie niższej temperaturze niż normalnie (<< 100 st. C), dlatego gotowanie wymaga więcej czasu niż zazwyczaj.

Smażenie

Smażenie jest kolejną prostą metodą na przygotowanie posiłku nad ogniskiem. Ze wszystkich przyborów kuchennych, które zwykle obozowicze zabierają ze sobą, najbardziej wykorzystywana jest patelnia. Ponieważ zwykle ktoś musi trzymać patelnię nad ogniem, dlatego najlepiej mieć ognisko już przepalone, po którym zostaje gorący żar zamiast płomieni. W ten sposób można uniknąć poparzenia sobie rąk. Należy być ostrożnym przy zakupie patelni, ponieważ wybierając lżejszą i tańszą patelnię, można kupić produkt, którego jakość smażenia będzie gorsza. Dobre patelnie potrzebują nawet wyższej temperatury, którą mogą wytrzymać tylko dlatego, że posiadają grubszą i cięższą warstwę materiału na spodzie.

WZBOGACANIE STYLU ŻYCIA

PUNKT 1
Zdobył jedną nową sprawność z działu SZTUKA I RZEMIOSŁO.

Cel:
Poszerzyć horyzonty zainteresowań harcerzy oraz rozwijać ich osobiste zdolności, co wyzwoli w nich poczucie spełnienia.

Metody nauczania:
Wymagania wszystkich sprawności można znaleźć na stronie zha.org.pl. Wskazówki i dodatkowe informacje na temat niektórych sprawności można otrzymać w Komendzie Chorągwi lub na stronie Sekretariatu d/s Młodzieży przy Generalnej Konferencji.
Uczyń realizację sprawności z tego działu tak interesującymi jak tylko potrafisz. Jeśli istnieje taka możliwość wybierzcie się całą drużyną w odpowiednie miejsce, np. do galerii sztuki, muzeum lub zaproście specjalistę w danej dziedzinie, który może coś ciekawego opowiedzieć i pokazać harcerzom.

Źródła / dodatkowe materiały:
Po wybraniu sprawności odwiedź bibliotekę miejską, w poszukiwaniu pomocnych książek lub przeszukaj Internet w poszukiwaniu dodatkowych informacji oraz ciekawych pomysłów na przeprowadzenie zajęć z dziedziny sztuki i rzemiosła, której sprawność dotyczy.

Metoda zaliczenia:
Instruktor prowadzący zajęcia powinien być usatysfakcjonowany poziomem wiedzy i umiejętności każdego harcerza, który wypełnia wymagania danej sprawności harcerskiej. Drużynowy przekazuje do lokalnej Komendy Chorągwi listę harcerzy, którzy spełnili wszystkie wymagania na daną sprawność.
Wymagania sprawności, które korelują z zajęciami w szkole, mogą zostać uznane za zaliczone pod warunkiem, że harcerz dostarczy podpisane ze szkoły oświadczenie, że wskazane wymagania zaliczył pozytywnie.

WYMAGANIA ZAAWANSOWANE

PUNKT *1
Zdobył jedną nową sprawność z działu UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE lub GOSPODARSTWO ROLNE.

Cel:
Poszerzać zainteresowania i umiejętności harcerzy w tych obszarach, które są szczególnie użyteczne i praktyczne lub które zaspokajają podstawowe potrzeby życiowe.

Metody nauczania:
Wymagania wszystkich sprawności można znaleźć na stronie zha.org.pl. Wskazówki i dodatkowe informacje na temat niektórych sprawności można otrzymać w Komendzie Chorągwi lub na stronie Sekretariatu d/s Młodzieży przy Generalnej Konferencji.
Uczyń realizację sprawności z tego działu tak interesującymi jak tylko potrafisz. Jeśli istnieje taka możliwość wybierzcie się, całą drużyną, do odpowiedniego miejsca, np. do galerii sztuki, muzeum lub zaproście specjalistę w danej dziedzinie, który może coś ciekawego opowiedzieć i pokazać harcerzom.

Metoda zaliczenia:
Instruktor prowadzący zajęcia powinien być usatysfakcjonowany poziomem wiedzy i umiejętności każdego harcerza, który wypełnia wymagania danej sprawności harcerskiej. Drużynowy przekazuje do lokalnej komendy chorągwi listę harcerzy, którzy spełnili wszystkie wymagania na daną sprawność.